Akın Alıcı

Hayata Karşı Güç Bende

Akın Alıcı

Hayata Karşı Güç Bende

Hayata Karşı
Güç Bende

HAYATA KARŞI GÜÇ BENDE

Yazarı: Akın Alıcı
Genel Yayın Yönetmeni: Meltem Erkmen
Editör: Nihal Kuşhan
Düzenleme: Gülen Işık
Düzelti: Fahrettin Levent
Kapak Tasarım: Berna Özbek Keleş

1. Baskı: Ağustos 2009

ISBN: 978 9944 82-183-4

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaası
Çiftehavuzlar Yolu
Acar Sitesi No: 18 Davutpaşa
Tel: (0212) 674 97 23

Yayımlayan:
Epsilon Yayıncılık Hizmetleri Tic. San. Ltd. Şti.
Gürsel Mah. Nurtaç Cad. İcabet Sk. No:3 Kâğıthane/İstanbul
Tel: 0212.252 63 96 pbx Faks: 252 47 29
İnternet adresi: www.epsilonyayinevi.com
e-mail: epsilon@epsilonyayinevi.com

Hayata Karşı Güç Bende

Akın Alıcı

epsilon

Eşime ve oğluma…

"Ben şu anki yaşantımdan daha fazlasını hak ediyorum" diye düşünüyorsanız, hak ettiğinizi almak için yola çıkmanın zamanı geldi.

Parasal anlamda hiç sıkıntım olmasın mı diyorsunuz?

Rüyalarınızı; yeni ve büyük bir ev, son model bir otomobil veya buna benzer şatafatlı şeyler mi süslüyor?

Dünya standartlarında bir eğitim, akademik kariyer mi düşlüyorsunuz?

Tam size göre bir işte çalışmak ve bu alanda yükselmek mi hedefiniz?

İnsanlarla ilişkileriniz, iletişiminiz çok iyi düzeyde mi olsun istiyorsunuz?

Hayatınızın sonuna dek sağlıklı bir yaşam sürmeyi mi hayal ediyorsunuz?

Yoksa, umutlarınızda toplumun yararına katkıda bulunmak, iyiliğin yayılmasını sağlamak, insanlığın ilerlemesi adına yeni fikirler üretmek mi var?

Sadece birini değil hepsini isteyebilir ayrıca bunlara yeni düşler de ekleyebilirsiniz…

BÖLÜM 1 - HAYALLER KURMAK

- Düşlerimiz gökyüzüne astığımız yıldızlardır, gecemizi aydınlatır.
- Geleceğimizin resmini çizmezsek bizim adımıza çizilecek resme razıyız demektir.
- Olmasını istediğimiz hayatın planı düşlerimizde yatar.
- Düşlerinizin kaybolmasına izin vermeyin, kayıp düşler kayıp yaşamlar demektir.

HAYALLER KURMAK

• Düşlerimiz gökyüzüne astığımız yıldızlardır, gecemizi aydınlatır.

Eğer hayallerimiz olmazsa hayatımızın da bir amacı olmaz. Amaçsız bir hayat, sona erdiğinde ağzımızda tat bırakmayan bir yiyeceğe, küle dönmüş bir gazete sayfasının rüzgârda savrulmuş haline benzer, elimizde bize ve insanlığa bir şey kalmaz.

“İnsanın aklı kendisine sınırlamalar getirilmesinden nefret eder,” diyen şair, yazar ve devlet adamı Joseph Addison (1672–1719) mutlu bir hayat için, gereken üç şeyi şöyle sıralıyor:

1- Yapacak bir iş.

2- Sevecek bir eş.

3- Gerçekleştirilebilecek bir düş.

Hayallerdir bizleri canlı kılan; yeni sulanmış çiçeklerin başlarını yukarı kaldırması gibi dimdik ayakta kalmamızı hayallerimiz sağlar. Yenilenme fırsatları sunar bize, yeni hedefler belirleme, bunlar için uğraş verme, çabalama, harekete geçme…

İvme kazandırır yaşamın durağanlığına. Amacımız için uğraşmanın mutluluğu tüm ruhumuza yayılır o an farkında olsak da, olmasak da.

Hayallerinin yolunda yürümek insana azim verir.
Azim insanı güçlü kılar, ayakta tutar.
Takılmaz küçük hesaplara,
Düşse de kalmaz çukurlarda,
Yorulsa da tırmanır tepeleri;
Bazen bir solukta,
Bazen de bir ömür boyunca…

“Bir insanın hayatının akışını belli eden, o insanın hayal gücüdür.”

Marcus Aurelius (121–180)

Düşlerle yaşantımız renklenir. Tekdüze, sadece görevler yığınından oluşan yaşam, insana sürekli yük taşıyormuş hissi verir ki bu insan ruhunu yoran bir yaşam tarzıdır. İnsanın doğasıyla ve kendini gerçekleştirme arzusuyla bağdaşmayan bir durumdur. Bu, onca rengi bir kenara bırakıp sadece siyah ve beyazla yaşamayı seçmek demektir.

Gottlieb Daimler:

Evinin çatısına koyduğu yıldız amblemine bakarak gelecekte bu yıldızın fabrikasını simgeleyecek prestij unsuru olacağını düşündü. Gece gündüz otomobil üzerine çalışmalarını sürdürdü.

Karl Friedrich Benz:

Hiç bıkmadan geliştirdiği tasarımlar ve yeni icatlarına her gün bir yenisini katan mühendis, benzinle çalışan ilk otomobili satarak tarihe geçti.

Bu iki mucit, önceleri rakip olan şirketlerini, 1926 yılında birleştirdiler. Mercedes-Benz (Mercedes ismi, Daimler’in iş ortağı Emil Jellinek’in kızından gelmektedir.) bugün kara, hava ve sudaki gücünü simgeleyen üç ayaklı yıldız amblemini kullanıyor.

Düşlerimiz gökyüzüne astığımız yıldızlardır, gecemizi aydınlatır. En mutsuz ve karanlık günlerimizde onlar bize yol gösterir ve onlar sayesinde

yeniden başlama cesareti kazanırız.

Düşlerimiz geleceğimize ışık tutar, hayat yolumuzu aydınlatır.

Hedeflerimiz olmadan da bir yerlere gidebiliriz; ancak ulaştığımız nokta, istediğimiz yer olmayabilir.

"Yürü! Hür maviliğin bittiği son hadde kadar! İnsan alemde hayal ettiği müddetçe yaşar."

Yahya Kemal Beyatlı (1884-1958)

Düşlerimiz olursa karşımıza çıkan fırsatları fark eder ve onlardan yararlanırız. Düşleri olmayanın karşılaştığı fırsatları görmesi mümkün değildir. Görse bile onlarla ne yapacağını bilmediğinden gerçek anlamda değerlendiremez.

"Üzerinde yatırım yapmayı düşündüğünüz bir şey varsa; o beyin olmalı..." diyen zihin haritası teknikleriyle ünlü Tony Buzan, hayal gücü ile başarıyı şöyle ilişkilendiriyor: *"Tarihin en büyük komutanları, kazandıkları zaferleri beyinlerinin sağ yarısından (hayal gücü) yola çıkarak, sol yarısını (mantığı) kullanmalarına borçludurlar. Hayal gücü olmadan başarı ihtimali zayıftır."*

• Geleceğimizin resmini çizmezsek bizim adımıza çizilecek resme razıyız demektir.

Savaştayken yazdığı "Kendime Düşünceler" kitabı yüzyıllar boyunca tüm insanlığa hizmet ederek günümüze ulaşan, evrensel nitelikteki öğütlerin sahibi ünlü imparator ve filozof Marcus Aurelius (121–180) *"Kişinin hayatı düşünün rengine boyanmıştır,"* diyor.

Hayal kurmak geleceğimizi resimlemek gibidir. Gelecekte neler olmasını istiyorsanız tamamını o resimde belirtin. Eğer siz geleceğinizin resmini çizmezseniz (geleceğinizle ilgili hayal kurmazsanız) sizin adınıza çizilecek resme razısınız demektir. Ancak bu resimden pek de memnun

kalmayacağınızı, bugünden söylemek mümkün. Çünkü çizimi siz yapmadığınızdan, içinde size ait çizgiler ve renkler bulunmayacaktır.

Elbette “düşlediğimiz her şey gerçeğe dönüşür ya da hayat sadece bizim isteklerimizden oluşur,” diyemeyiz. Hiç kuşku yok ki hayat hoşlanmadığımız şeylerle de karşımıza çıkar çoğu zaman. Çizdiğimiz resme (hayallerimize) dışarıdan hoş olmayan fırça darbeleri de alabiliriz. Bu resmimizi bozabilir zaman zaman.

Ama kurduğumuz hayallerimiz için yapacağımız çalışmalarla mümkün olduğunca resmimizi gerçeğe dönüştürerek, bize ait yaşamda, bize ait renkleri ve çizimleri çoğaltmaya gayret edeceğiz. Bu mücadelede, doğru ve kurallarına göre hareket edenler, kendine ait renklerin bolca kullanıldığı bir **“yaşam resmi”** bırakır hayatının sonunda.

Hayatımızı kurarken önce düşlerimiz yer almalı; sonrasında içini rahatlıkla doldurabiliriz. Ama önce içini doldurup sonra düşlerinizi yerleştirmeye çalışırsanız bakmışsınız ki yaşamınız gelip geçmiş fakat geçen ömrünüzde düşlerinize yer kalmamış. O halde, önce resmi çizelim sonra içini boyayalım. Eğer düşlerimiz yoksa önceliklerimizi belirleyemeyiz. Öncelikler olmadan da yaşamı ve onun en önemli içeriği olan zamanı doğru kullanamayız.

Zihnimizde canlandıramadığımız bir şeyi gerçek hayatta hiç canlandıramayız. Hayallerinin farkında olmak, yaşamda emin adımlarla ilerleme imkânı sağlar bize. Hayalsiz yaşamlar ise uçuşan toz zerrelerine benzer, nereye gittiklerinden habersiz.

Eğer hayalini görmezseniz
Resmini çizemezsiniz, yazıya dökemezsiniz.
Eğer hayalini görmezseniz
Ne yapacağınızı bilemezsiniz,
Başkalarının düşündüklerini yaparsınız.
Eğer hayalini görmezseniz
Yola çıkamazsınız,
Çıksanız da istemediğiniz yere ulaşırsınız.
Eğer hayalini kurmazsanız
Yaşamınızı kuramazsınız…

"Gençliğinde ne düşünürsen, yaşlılığında ona ulaşırsın."

Johann Wolfgang von Goethe (1749–1832)

Gelecek için (hayalleriniz için) çalışırken bugünü ihmal etmeyin. Bugünü yaşarken de gelecek için çalışmaya devam edin. Birini kaçırmanız her iki alanda da mutsuz olmanıza neden olur.

Eski dönemde adamın birinin ideali, gökyüzündeki yıldızları tanımaktı.

Bu araştırmacı adam, her akşam dışarı çıkar, dağ, bayır gezer ve yıldızları takip ederdi. Yine bir gün böyle bakarken gökyüzüne, birden ayağı kaydı ve bir kuyunun içine düşüverdi.

Bağırdı, çağırdı, yardım istedi. Bu sesleri duyan yolcunun biri, koştu imdadına yetişti.

Bir ip attı ve onu dışarı çıkardı. Sonra da anlattırdı olanları. İşin aslını öğrenince şunları söyledi gökbilimci bu adama:

"Tamam, gözün yıldızlarda olsun ama ayaklarının da yerde olduğunu sakın unutma!"

İdealleri gerçekleştirmek önemli, ancak bunu yaparken de hayatını ihmal etmemeli; birbirine bağlıdır bu ikili...

Hedef belirlerken bir ölçüden bahsedilecekse 67 yıllık yaşantısında sanat ve bilim alanında çok yönlü bir hayat süren Leonardo da Vinci (1452–1519)'nin kullandığı kriter bize ışık tutabilir: *"Uygulamaya el vermeyen teori anlamsız, teoriye dayanmayan uygulama ise kısırdır."*

Uzak doğuda bir öykü anlatılır. Çok eski zamanlarda Çin'de, Pin-Man adında bir genç yaşarmış. Bu gencin en büyük tutkusu herkesin yapmaktan korktuğu, az yapılan bir işi başarmakmış. Düşünmüş taşınmış günlerce, ben ne yapabilirim diye; çeşit çeşit avcı olmasına karşın, bir tek ejderha avcısı yokmuş çevresinde.

Tamam, bulduğu iş iyiydi, ama nasıl öğrenecekti ejderha öldürmeyi? Birisi, "Uzaktaki bir ormanda, ejderha avcısı yaşar Ma-Pen adında," demiş.

Pin-Man hemen yola koyulmuş, sormuş soruşturmuş nihayet Ma-Pen'i bulmuş:

“Çok uzaklardan geldim yanına, lütfen ejderha avcılığını öğret bana,” diye yalvarmış Pin-Man. Önce vazgeçirmeye çalışmış Ma-Pen. Fakat bakmış karşısındaki ısrarlı, o zaman tüm şartlarını saymış sıralı:

“Beş yıl ormanda kalacaksın. Bu beş yılda sürekli okuyacaksın. Ayrıca bana da çok para vereceksin.”

Pin-Man kabul etmiş koşulları, beş yıl boyunca uygulamış tüm bunları. Sonunda tamamen öğrenmiş ejderha öldürmenin yollarını.

Bu eğitimden sonra Pin-Man, köye gururla dönmüş. Ma-Pen’e verdiği için tüm parasını, hemen gerekiyormuş bir iş bulup çalışması. Çalmış bir tüccarın kapısını, sormuş: “Bana uygun bir iş var mı?”

“Ne iş yaparsın?” demiş tüccar.

Pin-Man: “Ejderha avlarım,” diye yanıtlar.

Tüccar: “Şimdilik ihtiyacım yok böyle bir yardıma ama gerekirse haber yollarım sana.”

Pin-Man günlerce iş aramış köyün ortasında, ancak kimsenin ihtiyacı yokmuş ejderha avcısına. Etrafta ejderha falan da yokmuş aslında.

Günler, aylar, yıllar geçmiş... Ejderha avcısı iş bulamamış, yoksulluk içinde yaşlanmış, sonunda şu gerçeği anlamış:

“İnsan bir şeyler öğrenirken dikkat etmeli. Faydasız uğraşlarla vaktini kaybetmemeli. Sen o işi çok iyi yaparsın ama hiç tutulmazsın kimsenin ihtiyacı yoksa…

Bilgiyi öğrenirken süzgeçten geçirmeli insanlığa ve kendisine faydalı mı, değil mi?”

• Olmasını istediğimiz hayatın planı düşlerimizde yatar.

Akıl hastanesinde deliler bir araya geldiler ve kaçış planı yaptılar.

Elebaşları planı anlatmaya başladı:

“Büyük bir kütük bulup ilk önce birinci kapıyı, ardından ikinci kapıyı ve daha sonra üçüncü kapıyı kıracağız ve herkes başının çaresine bakıp kaçacak.”

Sabah olunca bir kütük buldular, hiç zaman kaybetmeden doğruca birinci kapıyı kırdılar, ikinci kapıya koşup onu da kırdıktan sonra üçüncü kapıya yöneldiler. Üçüncü kapının açık olduğunu gören elebaşları arkadaşlarına şöyle seslendi:

“Arkadaşlar plan bozuldu, geri dönün.”

Yaşantımızı değiştirmek istiyorsak buna düşüncelerimizden başlamalıyız. Olmasını istediğimiz hayatın planı düşlerimizde yatar. O hayatın inşası ise

onu ne kadar istediğimizde, azim ve kararlılıkla yolumuza devam etmekte yatar.

“Güçlü bir ateş, küçük bir kıvılcımdan sonra gelir.”

Dante Alighieri (1265–1321)

Geleceği inşa etmek için yola çıkmadan önce geçmiş tecrübelere, fazla takılıp kalmadan, şöyle bir göz atmakta fayda vardır. Bugünümüz, geçmişte kurduğumuz veya önemsemediğimiz hayallerimizin bir sonucuysa geleceğimizi inşa etmek için bugün yola çıktığımızda, hayallerimizin istediğimiz yaşamı kurarken ne denli önemli olduğunu, planlamanın gerekliliğini bir kez daha anlayabiliriz.

Thomas Edison, Alexander Graham Bell, Henry Ford, George Eastman, Theodore Roosevelt’in de aralarında bulunduğu dönemin 500 başarılı şahsiyetiyle görüşerek modern anlamda kişisel başarının kurallarını belirleme adına ilk çalışmayı yapanlardan ve tüm dünyada yıllardır milyonlar satan “Düşün ve Zengin Ol” kitabının yazarı Napoleon Hill (1883–1970) *“Öngörülerinizin ve hayallerinizin üzerine titreyin,”* diyor, *“çünkü onlar ruhunuzun çocukları, sonuçta elde edeceğiniz başarıların planlarıdır.”*

Bir yerde yaşamlarını yok edenler vardır, bir yerde de yaşamlarına yaşam ekleyenler… İlki hayata başlarken kendisine verilen yaşam anlarını har vurup harman savurur; diğeri bu anları sonsuzlukta ebediyen yankılanacak değeri yüksek lahzalara çevirir.

Hedefsiz, hayalsiz, amaçsız insan; koşmasına rağmen varışa yaklaşamayan atlete benzer. Şu an bulunduğumuz yerden, bir adım ilerisi için bile olsa bir hedefimiz olmalı…

1473–1543 yılları arasında yaşayan Kopernik’in “güneş” ile ilgili tanımlamaları oldukça ilginçtir: *“Evrenin ortasında güneş taht kurmuştur. Bu görkemli tapınakta, çevresindeki her şeyi bir anda aydınlatan ‘güneş’*

dediğimiz ışık kitlesi için daha saygın bir konum düşünülebilir miydi? Güneş gerçekten tahtına kurulmuş Sultan gibi, çevresinde dolaşan gezegenleri çocukları gibi yönetir.”

Bana göre “düşlerimiz” de yaşantımızın ortasına taht kurmuş tüm hayatımızı yönetir niteliktedir. Biz farkında olsak da, olmasak da tüm yaşantımız düşlerimiz doğrultusunda akar, onun çekim alanında dolaşır. Bir yandan günlük yaşantımızı sürdürürken (dünyanın kendi ekseni etrafında dönmesi gibi), diğer yandan da düşlerimizle ilgili planları uygularız (dünyanın güneşin çevresinde dönmesi gibi). Galaksideki bu düzen ve kuralların, küçülterek bakıldığında insan yaşamında da geçerli olduğu görülür. Tıpkı koca bir çınar ağacının tüm özelliklerinin küçücük bir tohumun içinde yer alması veya güneş sisteminin bir atomun yapısıyla benzer özellikler taşıması gibi…

Bilge öykülerinde hayallerini aramak için yola çıkan fakat asıl büyük hazinenin yani hayallerinin yanı başında, kendi evinde olduğunu keşfederek dönen kişiler anlatılır. Evet, hayallerimiz bize aittir, içimizden gelir; dışarıda, uzaklarda arayarak boşuna zaman kaybetmeyin.

- **Düşlerinizin kaybolmasına izin vermeyin, kayıp düşler kayıp yaşamlar demektir.**

Hayallerimizin peşinden gitme cesaretini her zaman yakalayamayabiliriz. Hatta daha başlamadan onları küçümser ve gerçekleştirilemeyecek kadar uzakta olduklarına inandırırız kendimizi. Bu kolay seçim, zamanla hayal kurmaktan bile vazgeçmemize yol açar. Hayalsiz bir dünya ise umutsuz, yaşam enerjisinden yoksun, hayattan zevk alamayan bir kişi olmamıza neden olur.

“Hayal edebildiğimiz her şey gerçektir.”

Pablo Picasso (1881–1973)

Hayalleriniz, hedefleriniz yoksa ya da onların üzerini örtmüşseniz ve gerçekleşeceğine olan inancınızı yitirmişseniz; hâlâ zamanınız varken bu yanlış yoldan hemen dönün. Çünkü yaşamın dokusuna aykırı hareket ediyorsunuz.

Bugüne dek bilinçsiz veya yöntemsizce hareket ederek aldığınız sonuçlar karşısında bu düşünceye kapılmış olabilirsiniz; ancak bugünden sonra artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Yeter ki ümitlerinizin yeşereceğine dair yüreğinizin derinliklerinden yükselen sese kulak verin ve onların gerçekleşeceğine dair gücü içinizde hissedin.

- Hayallerinize duyarsız kalmayın, onlarla özel olarak ilgilenin.
- Hayallerinizin üstünü kapatmayın, onları ortaya çıkarın.
- Hayalleriniz küllenmesin, onu bir kıvılcımla yeniden tutuşturun.

Hayalsiz bir dünya; yıldızsız bir gökyüzü, ormansız bir alan, oksijensiz bir atmosfer ve kurak topraklar gibidir. Burada yaşamak insana acı verir, hatta yaşam zamanla yok olur.

Ünlü yazar Mark Twain (1835–1910) hayallerimize neden sahip çıkmamız gerektiğini şöyle anlatıyor: *“Hayallerinizi kovmayınız, çünkü onlar gittiler mi, belki siz kalırsınız, fakat artık yaşamıyorsunuz demektir.”*

Hayallerinden yoksun bir insanda neşeden söz edilemez. Düşlerini rafa kaldırmış biri, düşleriyle birlikte geleceğini de o tozlu raflara gömmüş demektir. Hayal kurmayı bırakan kişiden yaşama dair hiçbir şey kurması beklenemez.

Hayal gücü beynimizde oluşan bir mucizedir. Ancak her kullanılmayan yeteneğin körelmesi gibi onu kullanmadıkça sönecek, hacmi küçülecektir. Aynı şey, tam tersi durum için de geçerlidir. Bu yeteneğimiz kullanıldıkça daha da güçlenecek ve daha çok işimize yarayacaktır. Hayallerinizi hafife almayın yoksa kolayca uçup giderler. Hayaller ihmal edilmeye gelmez; ilgilenmediğinizi anlarlarsa yeni bir sahip bulmakta gecikmezler.

Peki, özgürlük sadece dışarıda elini kolunu sallayarak dolaşmak mıdır? Hayallerine pranga vuranlar da, düşlerini zincirleyenler de korkularının, umutsuzluğun esiri değiller midir? Asıl özgürlük, kişi nerede olursa olsun

düşlerinde, düşüncelerindedir. Düşlerinde özgür olanı esir etmek imkânsızla eş değerdir.

“Parkta oynarken fırlattığım top, düşmedi hâlâ yere.”

Dylan M. Thomas (1914-1953)

Bugüne dek sınırlandırılmış, baskı görmüş hayallerinizi serbest bırakın; hor görülüp incitilmiş düşlerinizin yaralarını sararak onları yeniden canlandırın. Umutlarınıza hakları olan özgürlüğü verin, böylece kendi özgürlüğünüz için en önemli adımı atmış olacaksınız.

“Eğer bir insan onu rüyasında görmeseydi, başka bir insan onun yapılabileceğine inanmasaydı, bir başkası da onun yapılmasını istemeseydi, göklere değecek bir şey yapılamazdı.”

Charles Franklin Kettering (1876–1958)

Yapılan araştırmalar kişinin çocukluktan yetişkinliğe doğru ilerledikçe mantık ağırlıklı düşünen, parçaları tek tek ele alan, analizci, sistemli, gerçekçi beynin sol lobunun; çok boyutlu düşünen, hayal kuran, ritmik, bütünü gören beynin sağ lobuna üstün geldiğini kanıtlıyor.

Sağ ve sol lob dengesini iyi kuranların başarılarında artış görülüyor. Yaş ilerledikçe ağır gelen mantık hâkimiyetini kırarak, onu düş gücüyle birleştirme yoluna gitmeliyiz. Çocukları izleyerek, unuttuğumuz hayal gücümüzü yeniden nasıl canlandırabileceğimizi onlardan hatırlayabiliriz.

“Sokakta, benim fizik sorunlarımın bazılarını çözecek çocuklar oynaşıyor, çünkü onlarda benim çoktan yitirmiş olduğum olumlu sezgiler var.”

J.Robert Oppenheimer (1904-1967)

“12 yaşında Rafael gibi çizebiliyordum,” demişti ünlü ressam ve heykeltıraş Pablo Picasso (1881–1973) *“Ama bir çocuk gibi çizebilmek için bir ömür harcadım.”*

BÖLÜM 2 - BÜYÜK DÜŞÜNMEK

- İstekleriniz (veriler) aldıklarınız (sonuçlar) olacaktır.
- Küçük şeyleri düşünmeye alışkın zihinleri, büyük hayaller korkutabilir.
- Hayallerimizi kısıtlamaya kalkışmak, uzaya sınırlar çizmeye benzer; gerçekdışıdır.

BÜYÜK DÜŞÜNMEK

• İstekleriniz (veriler) aldıklarınız (sonuçlar) olacaktır.

Bir çiftçinin oğlu olarak dünyaya gelen Henry Ford (1863-1947), çocukluk yıllarında zamanının çoğunu kendi kurduğu küçük atölyede geçirdi. Hele cep saatlerini tamir etme konusunda oldukça iyiydi. Henry Ford yaşam deneyimlerinden yola çıkarak *"Eğer gelecek hakkında düşünmezseniz, asla bir geleceğiniz olmaz,"* diye tavsiyede bulunuyor.

Yıllar sonra kurduğu otomobil fabrikasında seri üretime geçti ve böylece otomobil fiyatlarının ucuzlamasını sağladı. 1908 yılında ürettiği Model T aracından, aynı model ve renkte, 1927 yılına kadar 15 milyondan fazla sattı. *"İnsanlara ne istediklerini sorsaydım, daha hızlı giden at üretirdim,"* diyen Henry Ford, iş alanındaki büyük fikirleri ve onları hayata geçirme cesaretiyle insanlık yaşamının değişmesinde önemli rol oynadı.

Küçük işlerle uğraşmaya, küçük düşünmeye devam ederseniz nasıl bir sonuç bekliyorsunuz? Büyük düşünme, bütünü görebilme, zihnini var olanın ötesinde yeni yerler keşfetmeye ayarlama sonucu, bugün olandan daha fazlasını alırsınız. İstekleriniz (veriler) aldıklarınız (sonuçlar)

olacaktır. Sahilde küçük bir kumdan kule yapmaya niyetlenenlerin yüzde kaçı daha büyüğüne ulaşmıştır.

İstekleriniz
(Veriler)

"Büyük hayaller kurun. Neyi hayal edersen onu olursun."

James Allen (1864-1912)

Bir fabrikanız olmasını arzuluyorsanız;
küçük bir atölyenin hayalini kurmayın,
Büyük kazançlar arzuluyorsanız;
az gelirin hayalini kurmayın,
Yüksek bir mevki arzuluyorsanız;
daha aşağısının hayalini kurmayın,
Dünya çapında bir şöhret arzuluyorsanız;
yerel olanın hayalini kurmayın…

Yaşam maratonunda, hangi dalda olursa olsun (iş, para, sağlık, mutluluk, başarı vs.) bu yarışın sonundaki büyük ödülü hedefler ve bir haritayla yola çıkarsanız etapları bir bir aşarak ona doğru yol alırsınız.

Önce düşüncelerde yaşarız her şeyi. Orada kendimizi kısıtlarız veya büyük hayallere yelken açarız. Düşüncelerdir her şeyin başlangıcı.

Yaşantımız, hayallerimizin büyüklüğü ölçüsünde genişler ya da daralır. Bugüne dek kurduğumuz hedeflerin ötesinde bir şeyler hayal etmeye alıştıralım kendimizi. Bakışlarımızı her zamankinden daha yükseğe çevirelim.

Michael Dell, daha küçük yaşlarda pul kolleksiyoncuları için arkadaşlarından topladığı pullardan oluşan bir katalog hazırladı. Ardından dönemin bu konuyla ilgili Linn's Stamp Journal dergisine "Dell'in Pulları"

adı altında reklam verdi. Bin dolar kazandığında o günlerde müzayede salonlarında satılan değerli pulları, müşteriye direkt ulaştırmanın daha kârlı olduğunu gördü.

Michael, ilkokul sıralarında reklamını gördüğü, tek sınavla lise diploması veren firmaya başvurarak eğitim hayatını daha hızlı tamamlamayı düşündü. Ancak sınav kâğıdını eve getiren hanım, karşısında kırmızı bornozuyla 8 yaşında bir çocuk görünce, bu hayali suya düştü.

Öğretmeninin verdiği proje ödevine, o yıl abone yaparak gazetelerden kazandığı para olan 18 bin doları yazdığında öğretmeni bir sıfırın fazla olduğunu düşünerek sildi. Fakat tek fazlalık onun o yıl öğretmeninden daha fazla kazandığıydı.

“Yaşam bana, kendisi şu gizi verdi; bak, dedi bana, ben her zaman kendi kendisini aşması gereken şeyim.”

Nietzsche (1844-1900)

15. doğum gününde kendisine bilgisayar hediye edildiğinde merakla tüm parçalarını söktü. Büyük paralar ödeyerek aldıkları hediyenin parçalara ayrılmasıyla çılgına dönen ailesine: “Ben sadece nasıl çalıştığını görmek istiyordum,” cevabını verdi. Bu merakı, onun geleceğini şekillendirecek şu bilgiyi de öğrenmesini sağladı: Bilgisayar parçaları toplam 700 dolar, ancak bilgisayarın piyasadaki satış fiyatı 3000 dolardı. Öyleyse ne yapılmalıydı? Çocukluğunda aracıyı devreden çıkararak sattığı pullarda olduğu gibi, doğrudan son kullanıcıya ulaşarak düşen fiyat müşteriye yansıtılmalıydı: Direkt satış modeli.

18 yaşında ailesinin isteğiyle girdiği tıp fakültesinde, parçalarını kendisi birleştirerek daha ucuza mal ettiği bilgisayarları satmaya başladı. Bu sebeple dersleriyle yeterince ilgilenememesi üzerine ailesi konuşmak için öğrenci yurduna geldi. Michael, bilgisayarları arkadaşının odasındaki banyoya sakladı. Ortalıkta bilgisayar olmamasına rağmen babası, onun bu tutkusunun farkında olarak:

“Bu bilgisayar saçmalığını bir kenara bırakıp okuluna odaklanmalısın,” dedi. “Önceliklerini iyi ayarla. Ömrünü neye harcamak istiyorsun?”

Michael Dell'in hayalleri büyüktü: "IBM ile yarışmak istiyorum!"

İdeallerine ve başarılı olacağına olan inancıyla istemeyerek gittiği fakülteden ayrılarak, büyük düşünü gerçekleştirmek için, 19 yaşında kendi şirketini kurdu. Üçte bir fiyata sunduğu ürünlerle bilgisayar pazarını altüst eden Michael Dell; dönemin güçlü bilgisayar şirketlerinin kısa süre sonra piyasadan çekilmesine neden oldu.

27 yaşına geldiğinde ABD'nin en genç CEO'suydu (Chief Executive Officer/İcra Kurulu Başkanı). Michael Dell, dünyanın en zenginleri listesinde ön sıralarda yer alıyor.

Şunu çok iyi biliyoruz ki neyi hedeflersek ona doğru yol alırız. Bu her seferinde hedeflerimize kesinlikle ulaşacağımız sonucunu doğurmayabilir elbette ama bizi en azından ilkinden daha ileriye taşıyacaktır.

"En büyük işler büyük hayal sahipleri tarafından başarılmıştır."

George William Russel (1867-1935)

• **Küçük şeyleri düşünmeye alışkın zihinleri büyük hayaller korkutabilir.**

"Yüksek fikirler, yüksek dağlara benzer, alışık olmayanları ürkütür," diyor şair ve yazar Cenap Şahabettin (1870-1934). İstediğiniz her neyse, onu düşleyebiliyorsanız elde etme hakkına da sahipsiniz.

Düşleyebildiğiniz her şey sizin olabilir. Fakat bugüne dek düşlerinizi açan, zenginleştiren, büyüten, çeşitlendiren ve esnekleştiren bir düşünce şeklinden uzak yaşamışsanız; işe öncelikle buradan başlamalısınız. Çünkü kısıtlanmış düşünceler, hayaller cılız, küçük ve renksiz olur. Bu sebeple işin kaynağını gürleştirmek, büyütmek ve renklilik kazandırmak gerekir. Yoksa ne yapacağı konusunda şaşırmış, sınırlı, küçük işlerle uğraşan bir yaşam sürmeye devam edilir.

"Gözün yükseklerde olmasın, elde edemezsen üzülürsün," diye dost tavsiyesinde bulunurlar; dikenli tellerle ördükleri sınırlarda yaşayan dostlar. Bu sınırlar onlar için son noktadır, bir adım ilerisi yoktur; gerekirse geri adım atmaya da razıdırlar. En son ne zaman sınırlarımızı zorladık. En son

ne zaman gözümüzü yükseklere diktik ve bir gün orada yerimizi alacağımızın hayalini kurduk?

“Dalın ucuna gitmekten korkma, meyve oradadır.”

Aldous Huxley (1894-1963)

“İlerle harikulade yaratık! Bilimin yol gösterdiği yere git. Git, Dünya’yı ölç, havayı tart,
gelgitleri say, gezegenlere yörüngelerini öğret, eski zamanları düzelt ve Güneş’i düzenle.”

Alexander Pope (1688-1744)

•Hayallerimizi kısıtlamaya kalkışmak, uzaya sınırlar çizmeye benzer; gerçekdışıdır.

Ormanın derinliklerinde kuyunun içinde, bir kurbağa yaşardı kendi halinde.

Bu kurbağanın tüm hayatı, seyretmekten ibaretti gökyüzündeki yıldızları.

Bir gün kuyuya düşen başka bir kurbağayla, tüm yaşantısı değişti bir anda.

Yeni gelen hemen tırmanmaya çalıştı:

“Dostum kuyunun çıkışı buradan mıydı?”

Ev sahibi bozmadı hiç istifini, anlamadı yeni gelenin gitme isteğini. Sakin bir şekilde yüzdü ve: “Galiba sen düşerken kafanı çarptın,” dedi. “Bu kadar suyu ve yıldızları başka hangi kuyuda bulacaksın?”

Aşağıya düşen bir ara durakladı, ardından yanına yaklaşıp durumu açıkladı:

“Belli ki adımını atmamışsın sen hiç kuyudan dışarı; sadece bu kadar mı sanırsın gökyüzündeki yıldızları?”

Ev sahibi anlamadı bu söylenenleri, gökyüzü kuyunun ağzı kadar değil miydi?

Birlik olup hemen çıktılar kuyudan. Çıkar çıkmaz ev sahibi kurbağa bayıldı, gökyüzündeki yıldızların çokluğundan...

Hayatımızı sadece var olandan ibaret sanırız. Bu düşüncemizle kendi kendimizi sınırlarız. Elbette her büyük iş bir anda olmaz, küçük adımlar atılmadan da asıl hedefe ulaşılmaz. Kimin küçük düşünürse kafası, kuyunun

ağzı kadardır yaşantısı... Her kim de büyük düşünür, kuyudan çıkmaya çabalar; dışarıda onu bekler, sonsuz sayıda yıldızlar...

“Küçük işlerle uğraşanlar çok zaman büyük işleri göremeyecek hale gelirler.”

Benjamin Franklin (1706-1790)

“Ulaşılabilir düşler kurmalıyım” demek düşüncelerimize sınır çekmek demektir. Sınırsız düşler kurun, yeter ki bu sizin istekleriniz olsun. Ama şunu yapabilirsiniz; sıraladığınız düşlerinize ilk ulaşabileceğinizden başlayabilirsiniz. Bu, düşlerinizi gerçekleştirme yolculuğunda, sizi bir basamak yukarı taşıyarak motivasyonunuzun artmasını sağlar. Her basamak bizi başlangıçta gerçekleşmesi zor olarak tanımladığımız düşlerimize daha da yaklaştırır.

Bilim kurgu yazarı ve mucit Arthur C. Clarke (1917-2008): *“İnsanoğlunun yapacakları, hayal ettikleri ile sınırlıdır,”* diyor.

Kendinize başkalarının “yok artık, o kadar da değil” diyeceği hedefler koyun. Siz de önce düşüncelerinizde alışın bu hayallere; sonrasında hedefinize ilerlediğiniz merdivenin basamaklarında bulacaksınız kendinizi, bir bir tırmanır vaziyette.

“Her insan, kendi görme sahasının sınırlarını, dünyanın sınırları olarak kabul eder.”

Arthur Schopenhauer (1788-1860)

BÖLÜM 3 - OLAYLARA FARKLI BAKMAK

- Farklı olmak risklidir ancak ilerlemeler onlar sayesinde olur.
- Bakmak ve görmek aynı şeyler değildir.
- Yenilik içerisinde umut ve çözüme yönelik bir adım barındırır.
- Olayları farklı boyutlarıyla ele alanlar zirvede kendine daha kolay yer bulur.

OLAYLARA FARKLI BAKMAK

• Farklı olmak risklidir ancak ilerlemeler onlar sayesinde olur.

Pulitzer Ödülü'nü dört kez kazanan şair Robert Lee Frost'un (1874-1963) başarısının ardında yatan sır, onun şu sözlerinde gizli: *"Ormanda yol ikiye ayrılıyordu ve ben daha az kullanılmış olanı seçtim içlerinden; işte buydu bütün farkı yaratan."* Başkalarının ayak izinden yürüyerek bu dünyaya kendi izimizi bırakmamız imkânsız görünüyor. Hep aynı şekilde düşünen insanlardan alışılmışın dışında bir şeyler ortaya koymaları beklenemez zaten.

İnsan, doğumu ve ölümü arasında kendini ifade edebildiği bu dünyada, ilerleyen yaşlarında kendi farklılığını terk ederek diğer insanlarla bütünleşme eğilimi göstermektedir. Bunun bir nedeni de toplumsallaşma adına, kendi farklı düşüncelerini yontarak genel olanı benimsemeye çalışmasıdır. Bu durum, her ne kadar faydalı gibi görünse de bu sebeple kazanılan alışkanlık, hayatın tamamına yayılarak aynı şeyleri düşünen, aynı şeylerden hoşlanan, aynı şekilde davranan insanların sayısını artırarak yani farklılığı körelterek neredeyse yaşamı tek renge indirgemiştir.

Yeni düşüncelerle, farklı bakış açılarıyla sorunlara yeni seçenekler sunanlara “icat çıkarma”, “eski köye yeni adet getirme” denilir. Böylece yeniliğin önü daha baştan kesilir. Ancak o eski köye yeni fikirler katılmazsa eski olarak kalacağı kesindir. Bu geçmişi tamamen silip atma şeklinde değil, eski bilgiyi şekillendirerek ona yenilikler katmak ve ileriye doğru çekmektir.

“Bir düşüncede takılıp kalma, gerçeği bir düşünce aydınlatamaz.”

Sofokles (M.Ö.496-M.Ö.406)

“Her doğrunun iki yüzü vardır. Birini kabullenmeden önce iki taraftan da bakmış olmak her zaman daha iyidir.”

Ezop (M.Ö. 620-M.Ö.560)

“Gerçek her zaman görünen değildir.”

Aristoteles (M.Ö. 384-M.Ö. 322)

“Hükümdar bile olsanız, herkesin sizinle aynı fikirde olmasını beklemeyin.”

Hun İmparatoru Atilla (406-453)

Hindistan’da çok eski zamanlardan beri bir öykü anlatılır. Fili tanımlamaya çalışan altı kör adamın öyküsü Mevlana’nın (1207-1273) yazdığı Mesnevi’de karanlık bir ahırdaki fili tarif etmeye çalışan halk olarak geçer:

Altı tane gözleri görmeyen adam,

Tutmuşlar hayvanat bahçesinin yolunu.
Çünkü merak edip dururlarmış,
Filin nasıl bir yaratık olduğunu.
Bu adamların gözleri görmüyor ama
Anlayacaklarmış fili el yordamıyla.

Biri hayvanın gövdesinde elini gezdirir:
“Bu fil dedikleri, bir duvardan ibarettir.”
Diğerinin eline geçmiş filin ıslak hortumu:
“Bu hayvan, canlı bir bahçe hortumu.”
Öteki tutmuş kulağını:
“Buldum, buradaki en büyük yaprağı.”

Başkası sarılmış ayaklarına:
“Şimdi çıkacağım bu ağaca.”
Önündeki dişlerine sürmüş elini:
“Bu, dünyanın en iyi cilalı mermeri.”
Sonuncusu tutmuş kuyruğunu:
“Bırakın onu, tıpkı bir yılan bu.”

Hepsi de haklı düşüncelerinde,
Sadece anladıklarını söylediler,
Kullandıkları benzetmelerinde.
Zaman zaman biz de anlaşamayız;
Farklıdır fikirlerimiz,
Olayın bize bakan yönüyle...

Alışkanlıklarla uyuşmuş beyinler farklı düşünceyi kabul etmekte zorlanacaklardır. Toplumla aynı düşünmediğinizde eleştiriler başlayacaktır. Farklı olanı eleştirmek kolaydır, eleştiren tribünde fazlasıyla yandaş bulur kendine.

Ancak ilerleme; olaylara, konulara, sorunlara, durumlara farklı bir bakış açısıyla bakabilenler, alışılmışın dışında yaklaşabilenler sayesinde gerçekleşir. Tarih kitapları onlardan bahsederek insanlığa yaptıkları hizmetler için teşekkür ederler adeta; aynı düşünenleri anmaz tarih kitapları. Farklı düşünmek ilk olarak toplum (aynı düşünen grup) tarafından yadırgansa da başarı ufukta göründüğünde aynı kişiler sizi ilk alkışlayanlar olacaktır.

“Alışılmış şeyler coşku yaratmaz.”

Latin Atasözü

İki fare konuşuyorlardı:

“Sonunda deney asistanını eğittim.”

“Nasıl yani?”

“Labirentin sonunu her buluşumda bana peynir veriyor!”

Tüm büyük gelişmeler, yenilikler, atılımlar orada gözümüzün önünde duran şeye alışılmışın dışında bir yaklaşım getirenlerin, farklı bir bakış açısıyla bakanların, o güne kadar kurulmamış yeni bir ilişki kuranların sayesinde olmuştur. İnsanlığın şekillenmesine katkıda bulunanlar cesur, kararlı ve sıradışı düşünen kişilerden oluşmuştur.

“Bizim hiç olmamış şeyleri düşleyen insanlara gereksinimimiz var.”

John F. Kennedy (1917-1963)

1975 yılında, üniversite öğrencisi olan 20 yaşındaki Bill Gates ve 22 yaşındaki Paul Allen tarafından kurulan Microsoft, dünyanın en büyük yazılım şirketi haline geldi.

Bill ve çocukluk arkadaşı Paul, geliştirdikleri Basic programlama dili ile girdiler piyasaya. Sonraki yıllarda sundukları Windows işletim sistemiyle de bilgisayar kullanımının hızla artmasını sağlayarak liderlik koltuğuna oturdular.

Bill Gates, olaya bakış açılarındaki farklılığı, İstanbul'da yaptığı bir konuşmasında şöyle dile getirmişti: "Çok gençken bu sektöre girdik ve çok farklı bir vizyon vardı aklımızda. Bilgisayarın sadece şirketler ve hükümetler tarafından kullanılmasını değil, bireyler tarafından da kullanılmasını istiyorduk. Böylelikle bilgisayar insanların fikirlerini nasıl paylaşabileceğini, iletişim kurabileceğini, bilgi bulabileceğiyle ilgili dengeleri tamamen değiştirecekti."

***

Thomas Alva Edison'un hayatı, çocukluğunda okuduğu Richard Green Parker'ın yazdığı "Okullar için Doğal ve Deneysel Felsefe Kitabı"yla değişti. İyi bir eğitim alan annesinin oğlunu okumaya yönlendirmesiyle okuduğu bu kitap, hayal gücü yüksek ve yaramaz çocuk Thomas Alva'nın ve tüm insanlığın yaşamını etkiledi. Bu kitaptaki kolay deneylerle başladığı keşfetme merakı ona tarihin en tanınan mucitlerinden biri olmanın kapılarını araladı. Meraklı çocuk, keşfetmenin büyülü dünyasının tadını almıştı bir kere. Böylece Thomas Alva Edison, hayata ve olaylara bakış açısındaki farklılığı kullanabileceği en doğru alanla buluştu.

Kavramları yeniden tanımlayalım:
TEK DÜZE= TEK DÜ-şünce ZE-hirdir.

• Bakmak ve görmek aynı şeyler değildir.

İki devekuşu ordusu amansız bir savaşa girmişler. Ordulardan birinin ağır kayıplar vermesi üzerine liderleri geri çekilme emri vermiş. Galip gelen ordu da aynen arkalarından takibe başlamış. Mağlup lider bakmış ki daha fazla kaçamayacaklar:

"Herkes başının çaresine bakıp bir yerlere saklansın" diye bağırmış.

Bu emir üzerine tüm ordu aynen orada kafalarını kuma gömmüşler. Bir dakika kadar sonra, galip devekuşu lideri ve ordusu yetişmişler.

Lider şöyle bir etrafa bakmış ve: "Bir anda nereye gitti bu koskoca ordu?" demiş.

Bakarken çok fazla çaba harcamanız gerekmez ama görmek istediğinizde dikkat, ilişkilendirme, ayrıntılı kaydetme gibi diğer fonksiyonlar da devreye girdiğinden fazladan bir uğraş gerektirir.

Bir parka baktığınızda kaç çocuk oynadığını, kaçının kız kaçının erkek olduğunu, oynadıkları topun rengini, kaç tane salıncak olduğunu vs. tekrar sorulduğunda söyleyemeyebilirsiniz ama görmek bunu sağlar. "Ne var bunda?" demeyin. Monoton bir yaşam, bakma alışkanlığımızı kuvvetlendirir ve böylece görmemiz gereken şeylere de artık sadece bakıyor hale geliriz.

Bakmak yüzeysel bir yaşamdır, görmek o yaşamın içinde olmaktır.

"Çevrenize alıştığınız anda ihtiyarlamışsınızdır, çünkü artık düşünmeye ihtiyacınız kalmamıştır."

Paul Bourget (1852-1935)

Alışkanlıklarımız üzerinde küçük değişiklikler yaparak beynimizi daha zinde hale getirebiliriz. Düşünmeden yapar hale geldiğimiz davranışlarımız konusunda daha bilinçli ve farklı bir yaklaşım sergileyebiliriz. Her gün yaptığımız şeyleri farklı hale getirerek (mobilyaların yerini değiştirmek, işe farklı yoldan gitmek, diğer elimizi kullanmaya çalışmak gibi) görme alışkanlığını yeniden kazanabiliriz. Görmek konuyu tüm gerçekliğiyle farklı açılardan ele almamızı sağlar.

"Düşünce kabiliyetini öldüren en büyük düşman alışkanlıklardır."

William Somerset Maugham (1874-1965)

Renkli kişiliğiyle ve düşük not vermesiyle öğrencileri arasında özel bir üne sahip olan felsefe öğretmeni, sınav yapacağı gün öğrencilerine kâğıt kalemlerini hazırlamalarını söyledi. Sonra da sandalyesini kaldırdı ve masanın üzerine koyarak:

"Sınav sorumu soruyorum" dedi. "Bu sandalyenin var olmadığını kanıtlayınız."

Sınav kâğıtlarını okuduktan sonra "sıfırcı" öğretmen, bu konudaki ününe gölge düşüreceğini bilmesine karşın kendini tutamadı ve öğrencilerinden birinin kâğıdına, yüz üzerinden yüz not verdi.

Öğrencinin sınav kâğıdında yalnızca şu iki sözcük vardı:

"Hangi sandalyenin?"

Tüm öğrenciler, o sandalyenin var olmadığına dair, sayfalarca yazı yazarken; bir tanesi çıkıp olaya farklı bir yaklaşım sergileyerek tek cümlede özetlemişti olayı.

"Balinanın üstünde durmuş, hamsi tutmaya çalışıyorsunuz."

Polinezya Atasözü

Bakış açın tek yönlü mü, bir bak:
Durmadan karanlığa küfredeceğine
Çalışıp bir mum da sen yak.
Farklı bakmanın keyfini, sen de tat
Seni kısıtlayan tek şey at gözlüğü
Ondan hemen kurtul gözlüğü at.

- **Yenilik, içerisinde umut ve çözüme yönelik bir adım barındırır.**

Bir makine mühendisi, bir elektrik mühendisi ve bir bilgisayar mühendisi bir gün eski bir araba ile yola çıkmışlar. Issız bir otobandan geçerken, araba aniden durmuş.

Baktılar çalışmıyor, makine mühendisi: "Ben şimdi hallederim!" diyerek atılmış. Önce arabanın altına yatmış, kaputu açmış, birkaç girişi sıkıştırıp birkaç yere çekiçle vurmuş, ama tık yok! Başı eğik arabaya geri dönmüş.

Bunun üzerine elektrik mühendisi atılmış hemen. O da elektrik girişlerini, sigortaları kontrol etmiş, kablolarla oynamış ama hareket yok!

Bunun üzerine ikisi birden dönüp bilgisayar mühendisine bakmışlar. Bilgisayar mühendisi, o güne kadarki tecrübelerinden, sorunu kesin olarak çözeceğini düşündüğü şu teklifte bulunmuş:

"Arabadan çıkıp tekrar girelim."

Farklı bakış açıları, elimizdeki verileri çeşitlendirerek bizi yeni fikirlere götür. Bu da zengin yaklaşımlarla olaylar üzerindeki hakimiyetimizi artırır.

Yeniden ve yeniden aynı şeyleri yaparak aynı sonuçları elde ederiz. Bu bir seviyede durmayı kolaylaştırabilir ancak bir üst seviyeye çıkmak için bambaşka bir düşünce ve eylem gereklidir.

"Bilim adamı ne ağını içinden çekerek ören örümcek gibi, ne de çevreden topladığıyla yetinen karınca gibi davranmalıdır. Bilim adamı topladığını işleyen düzenleyen bal arısı gibi yapıcı bir etkinlik içinde olmalıdır."

İlk basımı 1597 yılında yapılan "Denemeler" kitabıyla ünlenen yazar Francis Bacon (1561-1626)'un bu bilim adamı tanımı, bize olayların tek açıdan ele alınmaması gerektiğini anlatır. Sadece kendi fikirlerinde diretmek ya da sadece başkalarının söyledikleriyle hareket etmek çok odalı bir evin, yalnız bir bölümünü kullanmaya benzer. Evin tamamını kullanmak ise dışarıdan aldığımız bilgileri kendi düşünce süzgecimizden geçirerek edindiğimiz birikimleri eklemekle olur. Çok yönlü beslenen düşüncelerimiz, olaylara farklı açılardan bakabilme yeteneği ve zenginliği kazanır.

Fizikçi, matematikçi, kimyacı, jeolog ve antropologdan oluşan bir heyet bir araştırma için arazide bulunuyormuş. Birden yağmur bastırınca, hemen yakındaki bir arazi evine sığınmışlar. Ev sahibi, evine sığınan misafirlere bir şeyler ikram etmek için odadan çıkmış. Heyet, ev sahibini beklerken, dikkatleri soba üzerinde toplanmış. Soba yerden 1 metre kadar yukarda, altındaki dizili taşların üzerindeymiş. Sobanın niçin böyle kurulmuş olabileceğine dair, kendi aralarında tartışmaya başlamışlar.

Kimyacı: "Adam sobayı yükselterek aktivasyon enerjisini düşürmüş, böylece daha kolay yakmayı amaçlamış."

Fizikçi: "Adam sobayı yükselterek konveksiyon yoluyla odanın daha kısa sürede ısınmasını sağlamak istemiş."

Jeolog: "Burası tektonik hareketlilik bölgesi olduğundan, herhangi bir deprem anında sobanın taşların üzerine yıkılmasını sağlayarak, yangın olasılığını azaltmayı amaçlamış." Matematikçi: "Sobayı odanın geometrik

merkezine kurmuş, böylece de odanın düzgün bir şekilde ısınmasını sağlamış.” Antropolog: “Adam ilkel topluluklarda görülen ateşe tapmanın daha hafif biçimi olan ateşe saygı nedeniyle, sobayı yukarıya kurmuş.” Bu sırada ev sahibi içeri girmiş. Ona sobanın yukarda olmasının nedenini sormuşlar. Adam demiş ki: “Boru yetmedi!”

“Eğer başarmak istiyorsanız, bilinen yolları izlemek yerine yeni yollar açmalısınız.”

John Davison Rockefeller (1839-1937)

Tek yönden bakmak bizi köreltir, görüşümüzü daraltır, yanlış kararlara neden olur; en azından madalyonu çevirerek diğer yüzüyle ilgili de bir fikir sahibi olmak gerekir. Farklı bakış açıları, tekdüzeliği önlediği gibi düşüncelerimize de esneklik katar ve alternatif çözüm yolları üzerinden en doğru seçimi yapmamızı kolaylaştırır.

Temel doktora gitmiş, başlamış dert yanmaya... Bir yandan parmağı ile vücudunda çeşitli yerlere dokunuyor, bir yandan da sızlanıyormuş: “Doktor bey, derdime bir çare; burama dokunuyorum ağrıyor, şurama dokunuyorum acıyor, nereme dokunsam ızdırap içinde kıvranıyorum...” Doktor muayene etmiş, Temel’in ağrıyor dediği yerlerde hiçbir sorunla karşılaşmamış. Bakmış olacak gibi değil, genel bir sağlık kontrolü yapmaya karar vermiş... Sonuç: Temel’in parmağında kırık çıkmış.

Sabit düşüncelerimiz, önyargılarımız, kalıplarımız ve bilinmeyene duyduğumuz korkularımızla yaşantımızın önünü öyle bir tıkarız ki bu tıkanıklığın kendimizden kaynaklandığının bile farkında olmadan başkalarını eleştirmeye devam ederiz.

Esnek düşünce yapısı, sorunlara çok yönlü çözüm yaklaşımı ve değişime olan inanç bizi hayallerimizin de ötesine götürür. İlerleme “dediğim dedik” sözüyle olmaz; “bir başka çıkış yolu olmalı” doğru adımıyla gerçekleşir.

Ø Hangi yaşta ve konumda olursak olalım, değişebiliriz.
Ø Hangi duygu ve düşüncede olursak olalım, gelişebiliriz.
Ø Hangi durum ve şartlarda olursak olalım, ilerleyebiliriz.

Yaşından bağımsız olarak hareket etmek isteyenler, özgür bir düşünce yapısına kendilerini alıştırmalıdırlar. Kalıplar ve çerçevelerle sınırlandırılmış bir hayat bizi yaşımızın da gerisinde bir karanlığa gömer.

Doktor, uykusuzluktan yakınan iş adamına “Her gece, yatağa yattıktan sonra 25 bin koyun sayın,” dedi. “İlaçtan daha etkilidir bu yöntem.”

Üç gün sonra hasta yeniden geldi ve doktora:

“Söylediğiniz gibi 25 bin koyun saydım. Sonra bunlardan yün elde ettim. Eğirip kumaş dokuttum. 20 bin takım elbise çıkaracağımı hesapladım. Şimdi de terzi parası ile astarı nereden bulacağımı düşünmekten uyuyamıyorum!”

“Herkesin bakmadığı yönden bak dünyaya.”

Mevlana (1207-1273)

Kalıplar tek düzedir, şablonlar her seferinde aynı sonucu verir. Ancak sıradışılık yaşama heyecan katar ve bu heyecan bizi ulaşılmaz gibi görünen başarılara götürür.

Başka bir bakış açısından baktığımızda yaşamın farklı bir yönünü görürüz. Ve bu hayatın yeni bir yönünü keşfetmemizi sağlar. Her zamanki gördüklerimizin ötesindeki çeşitliliği ve renkliliği de beraberinde getirir.

Gümrükçüler uzun süredir şüphelenmektedir...

Kamyoneti yine durdururlar.

“Ne taşıyorsunuz çuval çuval?”

“Kum.”

“Açın çuvalları!”

Kum çıkar, çuval çuval kum.

Üç gün sonra yine aynı ekip:

“Ne taşıyorsunuz çuval çuval?”

“Çakıl.”

“Açın çuvalları!”

Çakıl, çuvallar dolusu çakıl.

Gümrükçüler ararlar... Her seferinde ararlar... Taş çıkar, bidonla su çıkar, odun çıkar... Bir gün, bir gümrük memuru kamyonetin ardından bağırır:

“Siz bir şeyi kaçak sokuyorsunuz, farkında değiliz sanmayın. Neyi kaçak soktuğunuzu da elbet bir gün buluruz!”

Son seferi olan şoför, belli bir mesafe gittikten sonra gümrükçüye döner ve bağırır: “Kamyonetleri!”

Dünyaya ve olaylara her zaman ki baktığımız noktadan, açıdan bakmaya devam edersek ve bu bizi istediğimiz sonuca götürmüyorsa hâlâ bunu yapmayı sürdürecek miyiz? Yoksa yeni bakış açılarıyla farklı noktalardan bakarak yeni alternatifler mi deneyeceğiz.

Biz, bugüne dek edindiğimiz bilgileri hafızamızda tutarak sadece bize sorulduğunda ya da ihtiyacımız olduğunda kullanıyorsak bilgi hamallığından başka bir şey yapmıyoruz demektir. Edindiğimiz bilgilere yeni düşünceler ekleyerek onu şekillendirip yeni ürünler ortaya koyabiliyorsak; o zaman bilgi, düşünce bayrağını insanlık adına bir adım daha ileri taşımanın mutluluğunu ve gururunu yaşayabiliriz.

Sadece tek yönde yapılan ilerleme kalıcı değildir. İlerleme bir ağaç gibi olmalı. Dallarıyla gökyüzüne doğru yükselirken kökleriyle de toprağın derinliklerine yol alarak sağlam bir duruş sergilemeli. Köklerini ve dallarını doğru ve uyumlu kullanamayan ağacın ömrünü tahmin etmek hiç de zor olmaz. İnsan yaşadıklarından güç alarak geleceğe uzanmalı. Sadece geçmiş (kök) veya sadece geleceğe (dallar) dönük yaşamak bizi kalıcı ilerleme yolundan alıkoyar.

Hoşnutsuz olduğumuz duruma yenilik getiremiyorsak, yeni bir yaklaşım geliştiremiyorsak aynı istemediğimiz sonucu almaya devam ederiz. İstediğimizi alamıyorsak olaya farklı bir bakış açısıyla bakıp farklı eylemlerde bulunmalıyız. Bu değişkenliği de istediklerimizi elde edinceye, sonuca gidinceye dek sürdürmeliyiz. Yeni fikirler farklı bir bakış açısıyla ortaya çıkar.

•Olayları farklı boyutlarıyla ele alanlar zirvede kendine daha kolay yer bulur.

“Sorgulanmayan bir hayat, yaşamaya değmez” diyen Sokrates (M.Ö.470-M.Ö.399), düşüncelerinden dolayı yargılanıp baldıran zehri içmeye mahkûm edilse de ve farklı düşünen daha niceleri, tarihin pek çok evresinde acımasızca cezalandırılıp “yoldan çıkanlar” olarak tanımlansa da bu özellik, günümüzde önemli bir ayrıcalık olarak görülüyor.

“En güzel resim henüz yapılmadı, en büyük oyun yazılmadı, en görkemli şiir okunmadı.”

Joseph Lincoln Steffens (1866-1936)

Rekabet koşulları gözönüne alındığında; teknoloji başta olmak üzere sürekli gelişme ve yenilikçi ürünler üretme ihtiyacı olan şirketler, personel alımlarında özellikle faydalanacakları bu yeteneğin üzerinde duruyorlar. Olayları farklı boyutlarıyla ele alarak yenilikler katan, çok yönlü çözüm önerileriyle sorunlara en doğru yaklaşımı getiren personel, şirketlerin de gözbebeği oluyor ve zirvede kendine daha kolay yer buluyor.

İşte yeni bir fikir, yeni bir ürün ve yeni bir yaklaşımla zirveye tırmananların hayat öykülerinden kesitler:

Kariyer için kendisine başvuranlara IKEA, şu soruyu soruyor: “Başarılı bir iş fikri yaratmak için hayal gücü gerekir, hayalleri gerçeğe dönüştürmek için ise insanlar. Siz bu insanlardan biri misiniz?”

Ingvar Kamprad, daha çocukluk yıllarında bisikletiyle gidip toptan aldığı kibrit, yılbaşı süsleri, kalem gibi satışı kolay olan ürünleri civarda oturanlara uygun olabilecek bir fiyata satıyordu. Aldığı iyi sonuçlar kendi şirketini kurma isteğini artırdı. 17 yaşında adı soyadı, yaşadığı kasaba ve çiftliğin baş harflerinden oluşan IKEA’yı kurdu.

(**I**ngvar **K**amprad **E**lmtaryd **A**gunnaryd)

Yazdığı reklamları yerel gazetelerde yayınlattı ve modern tasarımlı mobilyalarını ücretsiz kataloglarla halka tanıttı. Açtığı mobilya teşhir mağazası ise bu alanda bir ilkti. Demonte/monte (sökülen/takılan) mobilyaların daha düşük maliyetle ve kolay taşındığını keşfetmesiyle diğer ülkelere yayılması hiç de zor olmadı.

***

Yoksul bir ailenin ferdi olarak dünyaya gelen Ray Kroc, lise yıllarında açmış olduğu kafe dâhil, yaşamının 53 yılında yapmış olduğu işlerde, bir kısmında biraz ilerleme sağlamışsa da istediği sonucu alamadı.

Milk-shake (sütlü-dondurmalı soğuk içecek) makinesi sattığı restoran sahibi Richard (Dick) ve Maurice (Mac) McDonald kardeşlerle karşılaşmasaydı, bugün milyonlarca müşterisi olan McDonald’s restoranlar zincirini kuramayacaktı.

McDonald kardeşlerin 8 adet aldıkları milk-shake makinesini 10’a çıkarmak istemeleri, yaptığı işlerde istediği başarıyı yakalayamamış girişimcinin ilgisini çekti. Ray Kroc, bu restoranı görmek için gittiğinde alışılmışın dışında ve hızlı bir servisle karşılaştı.

Rekabet koşullarına ayak uydurabilmek için işletmelerini gözden geçiren iki kardeş, satışlarının büyük bir bölümünün hamburgerden olduğunu fark etmesiyle 25 maddeden oluşan menülerini sadece; hamburger, cheeseburger, patates kızartması, içecek ve tatlı çeşidiyle sınırlandırdılar. Kâğıt bardak ve peçete kullanarak, self-servis sonucu az sayıda eleman ile verimli çalışma sistemini kurarak maliyetleri düşürüp hamburger fiyatını yarı yarıya indirdiler.

Etraftakilerin olumsuz sözlerine kulak asmayarak sistemde yapmış oldukları bu radikal değişiklikler, kısa sürede cirolarının katlanarak artmasını sağladı.

Girişimci Ray Kroc, bu şekilde çalışan bir işletmenin büyük kârlar sağlayacağını düşünerek McDonald’s isminin kullanım hakkını alarak kendi restoranını açtı. 1961 yılında ise Ray Kroc, 2,7 milyon dolar ödeyerek McDonald’s’ın tüm isim haklarını satın aldı.

***

Televizyonculuk anlayışına yepyeni bir boyut getiren Ted Turner adlı girişimci işadamı 24 saat canlı yayın yapan CNN (Cable News Network) haber kanalını kurarak televizyon tarihinde bir ilki gerçekleştirdi.

Ancak bu yeni fikre televizyon izleyicisi alışıncaya dek (2 yıl) şirket zarar etti. Hatta çalışanlarının maaşı bile şirketin hisse senetleriyle ödendi. Ancak dünyadaki önemli olayları anında, canlı yayınlarla ekrana taşıyan CNN, kısa sürede büyük bir aşama kat ederek özellikle Challenger uzay mekiği faciası (1986) ve Körfez Savaşı (1991) yayınlarıyla uluslararası bir kanal oldu.

***

Kitap satıcısı olan genç adam, sattığı kitaplarının yanında bayan müşterilerine parfüm numuneleri hediye ediyordu. Verdiği hediyelerin, sattığı kitaplardan daha çok ilgi çekmesi üzerine David H. McConnel, 1886 yılında bugünkü Avon'un temellerini oluşturan "The California Perfume Company"yi kurdu. Avon bugün 4,9 milyonun üzerinde satış temsilcisi ile dünyanın en büyük doğrudan satış kozmetik organizasyonu haline geldi.

***

Marc Grégoire, 1954 yılında dünyanın ilk yapışmaz kaplama tavasını icat etti. Mühendis, bunu PTFE (PloyTetraFlorEtilen) maddesini alüminyum ile birleştirerek gerçekleştirdi. Bu buluştan iki yıl sonra teflon ve alüminyumun kısa yazılışı olan "Tefal" şirketi doğdu.

Şirket, "Tefal'in tavaları, türünün gerçekten yapışmayan tek örneği" sloganıyla yıl sonunda üretimini günde 100 tavaya çıkardı. Her geçen gün artan siparişler, 1961 yılında aylık 1 milyon adede ulaştı.

***

"Şans yalnızca hazır olan zihinlere güler" demiş Louis Pasteur. Eczacı Dr. John S.Pemberton, 8 Mayıs 1886 günü, Atlanta'daki evinin arka bahçesinde, ilginç bir şurup yaptı. Üç ayak üzerine yerleştirdiği pirinç bir çaydanlıkta bir ağrı kesici icat etmek amacıyla birleştirdiği; limon, tarçın,

koka yapraklarının ve bir Brezilya bitkisi olan kola tohumlarının, suyla karışımıyla ortaya dostlarının da beğendiği lezzetli bir içecek çıktı.

Hemen eczanesinin bahçesinde 5 cent karşılığında satışlarına başladığı içeceğin o günlerdeki taliplileri, günlük beş bardağı geçmiyordu. Beyin ve sinir sistemine iyi gelen bir içecek olarak düşünülen Coca Cola, kısa sürede diğer eczanelerin de raflarında yerini alarak günlük satışı ortalama dokuz şişeye çıktı.

Aynı yılın yaz aylarında bir gün eczaneye başı ağrıyan bir müşteri geldi. Onun isteği üzerine hemen oracıkta hazırlanan; tesadüf eseri içine su yerine soda eklendiğinden köpüren karışımı ilk deneyen ve oldukça beğenen müşteri, bugünkü gazlı Coca Cola'nın doğuşuna şahitlik ediyordu. Bugün Coca Cola % 94 oranında tanınması ile dünyanın en bilinen markası.

***

1985 yılında tasarımcı George Amoual ve ortağı yeni bir hazır giyim markası oluşturmak istediler. Markalarına koyacakları isim konusunda henüz karar vermemişken yaptıkları bir uçak yolculuğu onlara yardımcı oldu. Uçakta okudukları bir dergide Waikiki Plajı'nın tanıtımı vardı. Farklı tasarımlar yapmayı planlayan ikili, bunun aradıkları isim olduğuna karar verdiler. Ayrıca Fransızca "Les Copains" (arkadaşlar) kelimelerinin baş harfleri de eklenince markanın ismi hazırdı: LC Waikiki.

***

Eski çağlardan beri erkeklerin tıraş olma çabası içinde olduğu arkeologlar tarafından doğrulanmaktadır. Mağara duvarlarında bulunan tarih öncesi resimlerde sakal tıraşı için köpekbalığı dişleri, çakmak taşları gibi keskin malzemeler kullanıldığı görülmüştür.

Daha sonraki yüzyıllarda çeşitli aletlerle ve daha da ilerisinde ustura ile tıraş olmalar devam etmiştir.

Ancak 1901 yılında genelde berberde yapılabilen sakal kesme işini, çift taraflı tıraş bıçağını icat ederek eve taşıyan biri çıktı: King Camp Gillette.

İlk reklamı da “Ne ustura kayışı, ne biley taşı” oldu.

Patentini aldığı ürünü, halkın bu alışkanlıktan yoksun oluşu sebebiyle, ilk yıllarda fazla satmasa da özellikle Birinci Dünya Savaşı’nda ABD ordusunun yüklü miktardaki siparişleriyle zirveye tırmandı.

“Akıl yürütmek yük taşımaya benzemez; birkaç atın taşıyabileceği çuval sayısı tek bir atın taşıyabileceğinden fazladır. Akıl yürütmek daha çok koşmaya benzer; bir Arap atı yüzlerce attan oluşan bir sürüden daha hızlı koşar ve onları geçer.”

Galileo Galilei (1564-1642)

Yeni fikirler, toplumun alışkanlıklarıyla ilk karşılaştıklarında kabul görmeyerek öncelikle mağlubiyet yaşıyor. Nitelikli ve yeni fikirler ise, mağlubiyete aldırmadan yolculuğuna devam ederek sonrasında daha büyük ve kalıcı zaferlere imza atıyor.

BÖLÜM 4 - OLUMLU OLMAK

• Olaylara olumlu yaklaşım, istediğiniz yaşamı size yaklaştırır.
• Aynı gözlerle hem iyimser hem de kötümser bakabiliriz dünyaya.
• Ne düşünüyorsanız onu yaşarsınız; ne yaşamak istiyorsanız onu düşünün.
• Seçtiğimiz kelimeler yaşam tarzımızı oluşturuyor.

OLUMLU OLMAK

• Olaylara olumlu yaklaşım, istediğiniz yaşamı size yaklaştırır.

Yaklaşım çok önemlidir. İnsan, düşüncelerini bir işi **YAPMAK** veya **YAPMAMAK** üzere programlar. “Yapmak” işin nasıl yapılacağı (çözüm yolları), “yapmamak” ise işin nasıl yapılmayacağı (bahaneler, engeller) üzerinde durur.

Bunlardan hangisi bizi hedefimize götürür?

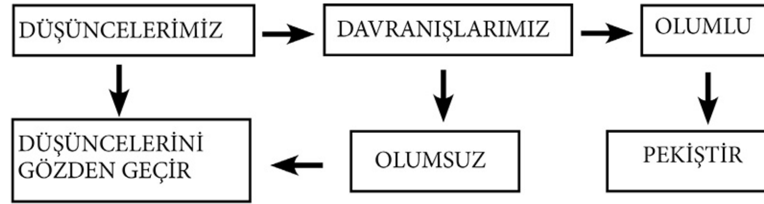
Dünyada, hiçbir şey yapamayacağını düşünen insan bile, en azından tutumlarını değiştirebilir. Buradaki “en azından” sözü, yapılacak işin küçüklüğünü değil; işe başlama noktasının ne kadar yakınımızda ve bizim elimizde olduğunu ifade eder. Çünkü tutumlarımız, olayları nasıl ele aldığımızı gösterir. Olayları ele alış şeklimiz ise o işi başarmadaki en önemli göstergedir.

O halde tutumlarını, yaklaşımlarını değiştirebilen, yani kendini değiştirebilen insan, tüm dünyayı değiştirmeye en büyük adaydır. Gelecek, işe kendinden başlayıp hedeflerine yılmadan adım adım yürüyenlerindir.

Bakış açınız, hayatınızdır. Hayat, bizim ona yüklediğimiz anlamlardan oluşur. Yaşantımızın nasıl olmasını arzu ediyorsak onun tohumlarını ekelim: Güzel hayallerle dolduralım…

Davranışlarımızın, eylemlerimizin olumlu ya da olumsuz sonuçlarının kaynağı düşüncelerimiz ise işe oradan başlamak en yararlı yoldur. Akarsuyun kaynağında, çıkış noktasında yapacağınız bir değişiklik yatağı dolayısıyla akarsuyun tüm yönünü etkileyecektir.

O halde düşüncelerimizde yapacağımız bir değişiklik de davranışlarımızın yönünü değiştirecektir. Bu değişikliği olumlu buluyorsak tekrarlandığında pekişecek, akarsu yatağı gibi derinlik kazanacaktır. Eğer istediğimiz sonucu alamamışsak da kaynağı yani düşüncelerimizi yeniden kontrol etmekte yarar var.

İnsan zaman zaman yaşamına “Neden?” sorusuyla bakmalı:

“Neden böyle yaşıyorum?”

“Neden bu işte çalışıyorum?”

“Neden bu kişiyle evliyim?”

Ve daha da alt kademelere inerek “olaylar karşısında neden bu davranışta bulunuyorum?”

Bu sorulara vereceği cevaplarla ya o yaptığı şeyi yapmaya devam edecek ya da durum, davranış değişikliğine gidecektir. İkisi de faydalı. Çünkü “Neden?” sorusuna olumlu cevaplar veriyorsa yaptığı şeyi yapmaya devam edecek; fakat bilinçli bir şekilde, cevap olumsuz ise o zaman o yaptığını değiştirmenin yolunu aramaya başlayacak ve o güne dek yaptığı kör bir alışkanlık haline gelen yaşamını istediği seviyeye getirecektir. “Neden?”

sorusu o güne dek yaptıklarımızı sorgulamamızı ve yaşantımıza anlam katmamızı sağlar.

• Aynı gözlerle, hem iyimser, hem de kötümser bakabiliriz dünyaya.

“Hayatı yaşamanın iki yolu vardır: Biri hiçbir şeyin mucize olmadığını düşünmek, diğeri her şeyin bir mucize olduğunu düşünmek...”

Albert Einstein (1879-1955)

İyimser, her şeye rağmen bir şeyler elde ederken, kötümser daha baştan kaybetmiştir. Burada iyimserlikten kasıt; anlamsız bir şekilde yüzünde gülümsemeyle gerçeklerden uzak bir yaklaşım değildir. Asıl kastedilen; şartlar ne olursa olsun, o ortama sızan küçük de olsa, bir ışık kümesi bulup ona yönelmek ve çıkışa doğru yol almaktır.

Kötümserlerin sözlerine de tamamen kulaklarınızı tıkamayın. Onların işaret ettiği tehlikeler için (bu konuda inanılmaz derecede ustadırlar) gerekli tedbirleri almak hiç de fena olmaz. İyimserliğin içine katılan bir doz kötümserlik ayaklarımızın daha sağlam yere basmasını sağlar.

Olumluluk ve olumsuzluk zıt yönlere koşan iki atlet gibidir. Ancak olumsuzluk koştukça varış çizgisinden uzaklaşmaktadır.

Hasta: “Bu benim ilk ameliyatım, doktor bey... O nedenle biraz sinirliyim.”

Doktor: “Sakin olun... Benim de öyle.”

•Ne düşünüyorsanız onu yaşarsınız; ne yaşamak istiyorsanız onu düşünün.

Kim kendi hakkında kötü hayaller kurmak ister? Kimse istemez elbette. Ama endişelerimizi öyle senaryolaştırırız ki düşüncelerimiz bununla meşgulken hayatımıza iyi şeylerin girmesine engel oluruz. *“Eğer istemediğiniz şey üzerine odaklanırsanız, o şey olur,”* diye uyarıyor, zihin haritaları tekniğiyle ünlü Tony Buzan.

Olayları abartmak balon şişirmeye benzer. Siz şişirdikçe gerçek boyutundan farklı bir hal almaya devam edecektir. Bazen bir konuyla ilgili endişelerimiz veya korkularımız üzerinde o kadar çok dururuz ki daha sonra baktığınızda gerçekliğinden yüz kat fazla büyüttüğümüzü fark ederiz.

“Deneyim, bir insanın başından geçenler değildir,” diye bahsediyor ünlü yazar Aldous Huxley (1894-1963), *“Başından geçenlerin bıraktığı izlerdir… O insanın, o başına gelenle ne yaptığıdır.”*

Yani “deneyim” dediğimiz zaman yaptığımız yanlışlardan, başımıza gelen acı olaylardan çıkardığımız sonucu kastederiz. Ve akıllı insan, bunları yeniden yaşamamak için tedbirler alarak aynı hatalara düşmeme uğraşı verir.

Ancak daha akıllı insan ise sadece bununla yetinmeyip, elde ettiği başarılardan, başına gelen güzel şeylerden de dersler çıkararak bunların yeniden ve yeniden olabilmesi için çaba gösterir.

Sadece başımıza gelen kötü şeylerden kaçınmak tümüyle yaşantımızı kısıtlar. Biz aynı zamanda iyiye ve güzele doğru da hareket etmeliyiz. Bu bilinçte ikisini birlikte götürebilen insan, başarılı bir hayata, daha yakın olandır.

İşte bu sebeple yaşadıklarımızı “deneyim kazanmak” diye nitelendiririz. İyi ya da kötü ne yaşarsak yaşayalım ortada bir kazanç oluşmuştur.

Hayatımızı yargılarken bazen fazlasıyla acımasız olabiliyoruz. Hataları bastıra bastıra dile getirmek ve sürekli hata aramak, o hataların yerleşmesine ve yanlışların artmasına neden olur. Yapılan iyi davranışların altını çizerek ve iyi olanı bulup çıkarmaya çalışarak da iyi davranışların yerleşmesi ve çoğalması sağlanır. Tercih bizim elimizde. Olumlu ya da olumsuz özelliklerimizin hangisinin artmasını istiyorsak ona yoğunlaşalım. Hangisini artırırsanız diğeri azalacaktır; olumlu düşünce ve davranışlar arttığında olumsuzluk kendiliğinden azalacaktır.

***“Beynimizdeki düşünceler oluşturmuştur bizi.
Her ne isek, düşüncelerle işlenerek yapılmıştır hepsi.
Bir kişinin beyninde kötü düşünceler etkinse,
Öküzün çektiği arabanın ardından gelen tekerlek gibi
Onun ardından da acının geldiği bilinse.
Bir kişinin beynindeki düşünceler güzelliğini korursa,
Kendi gölgesi gibi mutluluk takip eder onu nasıl olsa.”***

James Allen (1864-1912)

Tatsız bir olay sonrası yapılması gerekenler:

1. Tatsız olayın küçük de olsa iyi bir yanı varsa önce orayı gör.
2. Ardından düzeltebileceğin kötü yanlarını tek tek ele alarak gidermeye çalış.
3. Kalan noktaları da o günün dersi olarak hanene kaydet.

• **Seçtiğimiz kelimeler yaşam tarzımızı oluşturuyor.**

İstemediğiniz bir sonuçla karşılaştığınızda, düşüncelerinizden ısrarla "zaten ben şanslı doğsaydım…" cümlesi geçiyor mu? Cevabınız evetse veya buna benzer olumsuz ifadelerse, bir sonraki eyleminizin sonucunu da tayin etmiş oluyorsunuz.

Böylece kendi söyleminizi ispatlamaya çalışırcasına zincire yeni bir halka daha ekliyorsunuz. Sonuç karşısında hoşnutsuzsunuz ama hayat bilgeliğinin, hayatı anlamış olmanın verdiği haklı (!) gururu yaşıyorsunuz bir yandan da. Şanssız olduğunuzu düşüncelerinizde siz söylediniz ve davranışlarınız o yönde hareket etti. Beyniniz sadece verdiğiniz emirleri yerine getirdi.

"Tüberküloz tedavisi, hastanın göğsünde olanlar kadar kafasının içinde olanlara da bağlıdır."

Sir William Osler (1849-1919)

Düşüncelerimizde ve konuşmalarımızda nasıl bir tutuma sahibiz?

Kendimizle veya çevremizle olan görüşlerimizde, yıkıcı mı yoksa yapıcı bir tavır mı takınıyoruz?

Düşünce ve konuşmalarımızla hayallerimizi, güvenimizi, direncimizi, arzumuzu ve motivasyonumuzu sürekli yaralıyorsak bizim oluşturduğumuz (affedersiniz ama) kurtlar, ağacın gövdesini –bizi- içten içe kemiriyor demektir. Böylece kendi kendimizi yıkıma sürüklüyor oluruz ki bu farkına vararak durdurmamız gereken büyük bir tehlikedir.

Yapıcı kelimeler, bizi ileriye taşıyor mutlu ediyor; yıkıcı olanlar ise bizi geriletiyor ve mutsuz kılıyor. Yaşam daima tercihler sunuyor bize; yol ayrımları ve tabelalarla karşılaşıyoruz sürekli. Bilinçli bir yaşam, bizi seçimlerimizle istediğimiz yere götürecektir. Bunun için de bir pusulaya ihtiyacımız var:

“Yaşam pusulasına.”

Hayallerimizi, ideallerimizi, değerlerimizi, ilkelerimizi belirleyip yüklediğimiz bu pusula, yol ayrımlarında bize yardım edecektir. Böylece kararsızlık ve rastgele seçimlerin yerini, yapılanın farkında olunduğu bir tavır alacaktır.

Farklı yerler gezmek, değişik alanlardaki kaynakları taramak ve düşüncelerimizdeki olumsuz sözcüklerin yerini olumlularla değiştirmek; hayal gücümüzdeki sınırlamaları kaldırıp zenginleştirmek adına atacağımız adımlardan sadece birkaçı.

“Yapamam,” “olamam” gibi olumsuz düşünceler zihninizde olduğu sürece, olumlu bir sonuç almanız tesadüflere kalmıştır. Beynimizi bir kap gibi düşünürsek hayatınızda hangi sonucu elde etmek istiyorsanız o kaba onu koyun, tersini değil. Çünkü hangisini koyarsanız, diğeri kendine yer bulamayacağından kapta sadece o olacaktır. Kontrol mekanizmasına (beyne) hangi verileri girerseniz o sonucu (davranışı) alırsınız.

Bazen “ben bunu yapamam” diye düşünüp sonra da unutup yaptığımız bir olayı görünce şaşırıp kalırız. Aslında biz ona olumsuz yaklaşmasaydık ta en başında yapacaktık zaten. Ama kendimize “yapamam” diye yineleyerek unutturmadığımız çok durum var sanıyorum. Bu sebeple girişeceğimiz herhangi bir şey için “yapabilirim” veya “yapamam” diye düşünmektense

vakit kaybetmeden “Nasıl yapabilirim?” diye sorgulamak en iyisidir. Böylece gereksiz ve bazen vazgeçmemize neden olan o ilk aşamayı hızla geçmiş oluruz. “Nasıl yapabilirim?” diye bir başlangıçla zaten o işe girişmişsiniz demektir.

“Kuşağımın en büyük keşfi, insanların içsel zihinsel durumlarını değiştirerek yaşamlarının dışsal yönlerini değiştirebilmeleridir.”

William James (1842-1910)

Başkalarıyla konuşurken sözlerimize nasıl dikkat ediyorsak, karşımızdakinin incinmesini önemseyerek kelimelerimizi özenle seçiyorsak, kendi iç konuşmamıza da en azından aynı özeni göstermeliyiz.

Bir yanlış davranışta karşımızdakine “gerizekâlı,” “beceriksiz,” “ahmak” demek onu nasıl incitirse, yanlışlarımız, hatalarımız sonucunda söyleyeceğimiz acımasız iç sözler de bizi o denli incitir, yıpratır.

“Ben, sakarım.”

“Ben, bunu yapamam.”

“Zaten kaderim de hiç gülmedi.”

“Amma da şanssızım.”

“Bana çıkmaz” vs…

Olmasını istediğimiz şey böyle bir yaşam mı?

Kişisel zeminde olumsuz düşünceler geliştirdiğimiz gibi toplumsal zeminde de kendimize özgü, bize geri götüren düşüncelere fazlasıyla sahibiz.

“Biz adam olmayız.”

“Adamlar yapmış.”

“Bizde olsa… (olumsuz bir son)” gibi.

İç konuşmamızda yıkıcı ve olumsuz kelimeler yerine, yapıcı ve olumlu olanlarını kullanmalıyız. Biri benliğimizi yıpratıp hayat enerjimizi baltalarken, diğeri kendimize güveni artırıp güç verir. Seçim sizin.

Kavramları yeniden tanımlayalım:

YAPAMAMAK = **YAP AMA MAK**-sadını bil. (Bu kavram bize, ancak bilinçle atılan adımlardan istediğimiz sonuçları alabileceğimizi anlatır.)

BÖLÜM 5 - İNANMAK

- Yapmayı düşündüğümüz her neyse tereddütsüz inanmalıyız.
- Eski kayıtlara bakarak yeni bir yaşam kuramayız.
- Yaşam seçimlerimiz üzerine ilerler.
- “Başkalarının ne dediğini” fazlasıyla önemseyenler kendi yaşamlarını sürdüremezler.
- Hayallerinize inanmayanlara bunun nasıl olacağını anlatmak yerine, enerjinizi hayallerinizi gerçekleştirmeye harcayın.

İNANMAK

• Yapmayı düşündüğümüz her neyse tereddütsüz inanmalıyız.

“Başarınızın büyüklüğünü, inancınızın büyüklüğü belirler.”

L. Annaeus Seneca (M.Ö.4-M.S.65)

30 yaşında bir firmada sıradan bir çalışandı, onu kimse tanımıyordu ve ortalama bir ekonomiye sahipti…

35 yaşında internetin en büyük alışveriş sitesi haline gelen Amazon.com’un sahibiydi, Time Dergisi tarafından yılın adamı seçildi ve dünyanın sayılı zenginleri arasına girdi.

Jeff Bezos, patronu David Shaw’a sunduğu internette kitap satma fikrini kabul ettiremeyince kendisi yapmaya karar verdi. Gerçekten istiyorsak buna

tüm kalbimizle inanıp uğraşmaya değmez mi?

Hayallerine ilk desteği kendisi verdi. Çalıştığı işten ayrılarak evinin garajına kurduğu bilgisayarlarla projesinin ilk adımını attı. Arkadaşlarının da yardımıyla bir yıla yakın uğraşması sonucu 1995 yılında “Dünyanın En Büyük Kitapçısı” sloganıyla web sitesini alışverişe açtı.

Hızla gelişen internetin gücünü fark edip dünyaya yeni bir iş modeli sunan (e-ticaret) Jeff Bezos, kısa sürede, parlak fikrinin ve onun peşinden gitme cesaretinin sayesinde çok çabuk ilerledi.

27 yaşındaki Charles Lindbergh (1927), 26 yaşındaki Kraliçe II. Elizabeth (1952) ve 34 yaşındaki Martin Luther King Jr. (1963)’dan sonra Jeff Bezos, 1999’da 35 yaşında Time Dergisi’ne yılın adamı seçilen en genç dördüncü kişi oldu.

***

Uzun zamandır tek bir yağmur damlası bile düşmemişti köye. Halk endişe içindeydi. Toprağını sulayamayan köylü gelecek seneki hasattan da umudunu kesmek üzereydi. Böyle giderse susuzluğa bir de açlık eklenecekti. Durumun ciddiyeti başta muhtar olmak üzere ihtiyar heyetini de düşündürüyordu. Yağmur duası kararı alındı.

Köy çıkışında toplanan halk duanın ardından ertesi gün buluşmak üzere ayrıldı. Ertesi sabah, yeniden köy dışında toplanan çaresiz halk, tam duaya hazırlanıyordu ki onlara nefes nefese yetişen muhtarın sesiyle irkildiler.

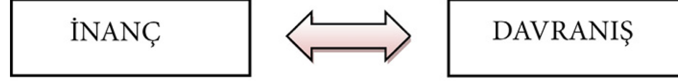
“Siz daha çok yağmur beklersiniz?”

Bu sözlere şaşıran köyün ileri gelenlerinden biri:

“Ne yapalım yağmur duası ediyoruz işte, başka çare mi kaldı ki?” diye çıkıştı.

“Doğru dua ediyorsunuz ama yağmurun yağacağına gerçekten inanmıyorsunuz?” dedi muhtar, sonra elindekini sallayarak, “eğer gerçekten inansaydınız siz de benim gibi şemsiyenizi getirirdiniz.”

İnandığımız şekilde davranmalıyız. Ancak inandığımız gibi davranırsak sonuca ulaşabiliriz. İnanç-davranış ve davranış-inanç arasındaki etkileşim birbirini tamamlayarak hayallerimizin gerçekleşmesini sağlayacaktır.

Düşlerimize inandığımızı öncelikle kendimize göstermeliyiz. Beyin, bir işin olabilirliğinden çok, o konuda emir alıp almadığına bakar. Yürekten inançla bir işe giriştiğinizde beyin artık bunu nasıl gerçekleştirebileceği üzerine planlar yaparak çevreyle bağlantıya geçer.

İşte iki güzel örnek:

6 - 7 kazan, küçük bir fırın ve 3 işçi…

1944 yılında Ülker, Sabri Ülker tarafından, İstanbul Eminönü'nde, ara sokakta bulunan bir handa işte böyle doğdu.

Günde 200 kilo ile başlayan üretim kapasitesi, 1948'de Topkapı'daki fabrikaya taşınılıp 20'şer metrelik 4 fırın alınmasıyla 3 kat arttı. 1955 yılında nakliye ücreti almadan ürün teslim etme kararı satışları olumlu yönde etkiledi.

"Akşama Babacığım Unutma Ülker Getir!" reklam sloganı hâlâ kulaklarda olan Ülker, kaliteyi garanti altına almak için, ihtiyacı olan hammaddeleri kendi fabrikalarında üretme kararı aldı.

Ülker'in kurucusu Sabri Ülker, başlangıç aşamasını şöyle anlatıyor:

"Yola tek bisküvi türüyle çıktık. Zaman içinde çeşitlerimizi artırdık. Çikolata üretimine başladıktan sonra çok daha farklı yönlere ilerleyebildik. Üretimimiz 200 kg'dan yüzlerce tona ulaştı."

***

Firuz Kanatlı, üniversite eğitimini bitirdikten sonra babası ve amcalarının açtığı bir un fabrikasında çalıştı. Askerlik görevini kantinde yaparken satışların en fazla bisküvi üzerine olduğunu fark eden Firuz Kanatlı, bu alanda kitaplar okumaya başladı.

Askerden döndükten sonraki günleri eşi Gülay Kanatlı şöyle anlatıyor:

“Ben kendi başıma bir iş yapacağım, diyordu. Bisküvi fabrikası kurmaya başlayınca evde denemelere başladık. Benim o zaman bir çocuğum var. Akşamları çocuğumu yediriyorum, yatırıyorum. Kocam tarifleri okuyor, ben hamuru yoğuruyorum. Ardından pişirip tadına bakıyoruz. Halk sevecek mi, diye.”

“Bir bilmecem var çocuklar...” reklamıyla geniş kitlelere ulaşan Eti, bugün Türkiye’nin 200 bin noktasında satışa sunuluyor.

“Büyük işler başarmak için, sadece harekete geçmek yetmez. Ne yapmak istediğinizin rüyasını da görmeniz gerekir; sadece rüyasını görmek yetmez, rüyanın gerçekleşeceğine inanmak da gerekir.”

Anatole France (1844-1924)

Hepimizin hayattan bir takım beklentileri, umutları, istekleri vardır. Bazen bunu bir başkasıyla da paylaşırız. “İşte şöyle hayallerim var ama bunlar benden çok uzak, gerçekleşmeyecek şeyler” dediğinizde, gerçekleşmeyeceğinden emin olabilirsiniz. Belki bunu bizzat dile getirmesek de ses tonumuzla, halimizle, tavrımızla böyle söyleriz. *“Tereddüt edenin sözünü keserler”* demiş Benjamin Franklin Jones (1824-1903); o halde yapmayı düşündüğümüz her neyse tereddütsüz inanmalıyız.

Eğer başaracağınızdan şüphe duyuyorsanız; başaramayacağınıza kesinlikle inanabilirsiniz. Eğer hayallerinizin gerçekleşmeyeceğine dair sabit bir inancınız varsa; haklı çıkacağınızdan emin olabilirsiniz.

Bu sizi bir kâhin yapmaz, gerçekleşeceğine inanmadığınız bir şeyin var olması sadece tesadüflerle olur. İnanmak kendi içinde bir dinamizm saklar. Bu, hayal ettiğinize ulaşmak için sizi için için yanan bir ateşe çevirir. Yapacağınız her şey o ateşin sıcaklığıyla beslenecektir. Gücü yüreğinizde hissettiğinde hiçbir güçlük karşınızda duramaz. Düşlerinizin gücüne inanın: Bu inanç sizi güçlü kılacaktır.

***

Babası doktor olmasını istiyordu.
Ama o matematikçi olmaya kararlıydı.
O dönemde iki meslek arasında büyük ölçüde gelir farkı olmasına rağmen o kendisini daha çok heyecanlandıran matematiği tercih etti. Dönemin popülaritesi az olan bu mesleğini severek yapan Galileo Galilei (1564-1642), hayallerinin peşinden giderek tarihin popüler isimlerinden biri olmayı başardı.

***

Biz sadece bir derinin içinde 206 kemik ve 600'den fazla kastan oluşan bir bedenden ibaret değiliz. Aynı zamanda 100 milyar sinir hücresinden (nöronlardan) oluşan muhteşem bir beyne de sahibiz. Nasıl bir gücü içimizde sakladığımızı ve kendi potansiyelimizi yeniden değerlendirerek neler yapabileceğimizi tekrar düşünmemiz gerekiyor sanırım.

***

Başkası yapabiliyorsa siz de yapabilirsiniz…
Thomas Edison (1847-1931) ünlü bilim adamı Michael Faraday'ın üç ciltlik eseri "Deneysel Elektrik Araştırmaları"nı okuduktan sonra oldukça etkilenmiş ve "Şu anda yirmi bir yaşındayım. Elli yaşına kadar yaşayabilirim. Onun başardığı kadar şey başarabilir miyim? Yapacak çok işim var ve hayat çok kısa. Acele edeceğim," demişti. Ekonomik sorunlar çeken bir aileden gelen M. Faraday'ın iyi bir resmi eğitim alamamasına rağmen elde ettiği başarılar; kendisiyle neredeyse aynı kaderi paylaşan Edison'un, başarılı olacağına dair olan inancını güçlendirdi. 84 yıllık yaşamında insanlığa ışık tutan akıl almaz buluşların altına imzasını attı.
"Tam ben de seni arıyordum, iyi ki karşılaştık" dediğiniz bir kişi; "bugüne kadar nasıl da fark etmemişim bunu" dediğiniz bir olay veya bir durum başınıza geldi mi?
Her şey sadece tesadüf mü? İsteğimize olan inancımız büyüdükçe elde ettiğimiz sonuçlar da büyüyecektir. Hazır olduğumuzdan kuşku

duymadığımız andan itibaren isteklerimize daha yakın hale geliriz.

• Eski kayıtlara bakarak yeni bir yaşam kuramayız.

Zihnimiz geçmişin kayıtlarını tutar. Ve biz genelde bu kayıtlardan yola çıkarak kendimizi değerlendirir, geleceğimize yön veririz. Geçmişimizde arzu ettiğimiz gibi bir yaşam sürememişsek, büyük bir başarı elde edememişsek veya istediğimiz seviyeye yükselememişsek tüm bunların geleceğimizi yorumlamamızda olumsuz etkisi olur.

Eski kayıtlara bakarak yeni bir yaşam kuramayız, eskisinin bir benzeri olur bu sadece. Bu sebeple düşlerimize öyle inanmalıyız ki hatta onu gerçekleştirmiş hissiyle yüreğimizi öyle doldurmalıyız ki böylece yeni bir yaşam inşa edebilelim. Bu aşamadan sonra zihnimiz bize artık olumlu verileriyle katkı sağlayacaktır.

Bazen bir işe kalkışırken önyargılarımızın bizi kısıtlayan sesini duyarız. Bizi engellemek ister. Geçmiş olumsuz tecrübelerimizi, hayallerimizle bizim aramıza bir duvar gibi koyar; işte bu anda yaklaşım değiştirmenin tam zamanıdır.

Geleceğe, geçmişten öğrendiklerimizle, bugün yeni şeyler katarak ulaşırız. Biz, yaşamın doğal akışı olan geleceğe yürürüz. Sürekli geçmişe yürüyüş, bizim olduğumuz yerde adeta çakılı kalmamıza neden olur. Bu da yaşama sevincimizi öldürür.

Geleceğe yürürken bazen başımızı arkaya çevirip ne yaptığımıza, nereye kadar geldiğimize, yaşadıklarımıza bakarız ama sonra yeniden gözümüzü rüyalarımıza dikeriz. Bu denge bize bir bütünlük içinde yaşamanın keyfini verir.

“Gücünüzün değerini ve becerinizin sırlarını iyi ölçün.”

Horace Mann (1796-1859)

Düşüncelerinizde kendinizi nasıl tanımlarsanız, gerçek hayatta davranışlarınızda o tanımlarla karşılaşırsınız:

Korkak olduğunuzu düşünüyorsanız, bu davranışınıza yansır; sakar olduğunuzu düşünüyorsanız, günlük hayatınızda yaptığınız sakarlıklarla bunu pekiştirirsiniz; şanssız olduğunuza inanmışsanız, hiçbir fırsatın sizi bulamayacağına emin olabilirsiniz. (Bir fırsatla karşılaşsanız da kendinize şanssız olduğunuzu ezberletmişseniz onu bir fırsat olarak değerlendirmezsiniz bile.)

Örnekleri artırmak mümkün ama asıl önemlisi; kendi tanımlarınızın sizi oluşturduğunun farkında olabilmek. Bugüne dek davranışlarımıza bakarak kendimizi tanımlamışsak, hayat formülünü yanlış uyguluyoruz demektir. Nasıl olmayı arzu ediyorsak kendimizi öyle tanımlamalıyız; böylece davranışlarımızda o istediğimiz kişiyi görebiliriz.

Vücudumuzda günde 2 milyar hücre yenilenebiliyorsa, biz düşüncelerimizi değiştirmekte neden bu kadar direnelim?

Sonuç değişmeyecek, değişimi geciktirmenin ne anlamı var?

Eğer olumlu bir değişim arzu ediyorsanız bunu vücudunuzun ahengine uyarak gerçekleştirebilirsiniz. Tüm bedenimiz bir yılda tamamen yenilenebiliyorsa, bu değişime düşüncelerimizi de katabiliriz. Her yıl gerçekleşen vücut yenilenmemizi fark etmiyoruz ama yapacağımız küçük değişikliklerle bir yılın sonunda düşünce yenilenmemizi hayat kalitemizdeki artışa bakarak çok net fark edebiliriz.

• Yaşam seçimlerimiz üzerine ilerler.

Yaşam bir tercih ve onun getirdiği/götürdüğü sonuçlardan ibarettir. Tercih hakkını iyi kullanabilen güzel sonuçlar elde eder. Tabii ilk önce bir tercih hakkının olduğunun farkında olmak gerekir. Tüm yaşadıklarımızın bizim aldığımız kararlarla ortaya çıktığını kabul etmeliyiz önce.

Başarısızlığı kimse sahiplenmek istemez; o bir yakar toptur, bekletmeden başkasına atılır. Başarının mirasçısı ise çoktur; herkes bir pay çıkarır kendine…

Hayatımızda karşımıza çıkan olumsuz sonuçların nedenlerini hep dışarıda arama eğilimimiz vardır. İyi sonuçları hemen kabullenir de kötüler için fazlasıyla bahanemiz hazırdır. Kaybedilen bir savaşta, iflas eden bir şirkette, kötü geçen bir sınavda, işten çıkarılmada, iyi gitmeyen bir aile hayatında, sağlık sorunlarında, parasal güçlüklerde, sosyal çevremizdeki anlaşmazlıklarda, yaşadığımız duygusal çöküşlerimizde elbette dış faktörlerin de rolü vardır. Ancak sadece dış faktörlerin ardına sığınmak çözümden uzak olan bir yoldur.

Çözüm, doğrular ve yanlışlarla; zaferler ve yenilgilerle; kayıplar ve kazançlarla; başarılar ve başarısızlıklarla kendi yaşamının sorumluluğunu alabilmekten geçer. Bahane üretmek yerine tercihlerimizin sorumluluğunu alarak değişimin ve bizi daha mutlu kılacak hayatın ilk adımını atmalıyız.

Seçimlerimizin bizi bir yerlere götürdüğünün farkında olmak kararlarımızdaki titizliğimizi artırır. Kendi tecrübelerimizin ve o yollardan daha önce geçmiş başkalarının tecrübelerinin ışığında ince eleyip sık dokunarak alınan kararlar, yani seçimlerimiz, bizi daha iyi noktalara taşıyacaktır. İşin püf noktası; yaşamın sorumluluğunu alarak kararlar vermek ve sonra da öğrenerek hayat yolunda emin adımlarla yürümektir.

Şu anki yaşantımız önceki tercihlerimizin bir sonucu. Bu kötü gibi görünmemeli; bilakis doğru seçimlerle de daha iyi bir yaşama, istediğimiz gibi bir yaşama, sahip olabileceğimiz gücünü hissettirmeli.

Bugünümüzü temelden etkileyen seçimlerimizden oluşan hayatımızı, bir anda değiştirmemiz pek mümkün olmayabilir. Fakat küçük rötuşlarla rotamızı düzeltmeye başlayabiliriz. Hemen şimdi…

Kavramları yeniden tanımlayalım:

TESADÜF= **T**esadüf **E**rken kalkıp **S**aatlerce **A**macı uğrunda **D**urmadan **Ü**retilen **F**ırsatlardır.

•“Başkalarının ne dediğini” fazlasıyla önemseyenler kendi yaşamlarını sürdüremezler.

Orta öğrenimi sırasında sevmeye başladığı fizik dalında eğitimini sürdürmek için üniversiteye baş vuran Max Planck’a (1858-1947) üniversitenin fizik profesörü Hermann Helmholtz “Fizikte artık yapacak fazla bir şey kalmamıştır,” demişti.

“İlerlemeye açık başka bir bilim dalını seçsen daha iyi olur,” tavsiyesinde bulunmuştu.

Ancak Max Planck’ın ilgi duyduğu eğitimi almaktan vazgeçmeye niyeti yoktu; bu sözler ona döneminde “fiziğin başbakanı” diye adlandırılan büyük fizikçi Hermann Helmholtz tarafından söylenmiş olsa bile. Hayallerinin peşinden gitmeye kararlı olan Max Planck, fizikte veya herhangi bir alanda daha yapılabilecek çok şeyin olduğunu ispatlarcasına “Kuantum teorisinin” temellerini atarak bilim dünyasında adından söz ettirdi.

“Başkaları ne der”, “İstediğimi elde edemezsem başarısız gözükürüm” diye endişeleneceğinize; düşleriniz için hiçbir şey yapmadan bu dünyayı

terk edeceğinize endişelenin. Yaşamınızı “başkaları ne der” düşüncesi ve endişesiyle kuşatmışsanız açık yüreklilikle söyleyebilirim ki kendi yaşamınızı yaşamıyorsunuz demektir.

***

Aslan bir gün ormanda giderken tavşanı görür ve ona sorar: “Ben kimim?” Tavşan yanıtlar: “Buraların kralısınız efendim...” Daha sonra tilkiye rastlar ve ona sorar: “Ben kimim?” Tilki yanıtlar: “Siz buraların kralısınız efendim...” Aslan gururla yoluna devam eder. Yolda file rastlar ve sorar: “Ben kimim?” Bu soruyu duyan fil onu tutar ve hortumuyla ağaca fırlatır.

Aslan da şaşkın bir ifadeyle şöyle der: “Bilmiyorsan, bilmiyorum de kardeşim ne vuruyorsun...”

“Başkalarının yaptıklarına söylediklerine ve düşündüklerine aldırış etmeyen, sadece iyi bir insan olmak için kendi yaptıklarıyla ilgilenen bir insan ne çok zaman kazanır.”

Marcus Aurelius (121-180)

Başkalarının sizi nasıl gördüğü değil, sizin kendinizi nasıl gördüğünüz önemli. Başkaları sizi sadece görünen yüzünüzle değerlendirir. Ama siz ilerleyebilmek için onların görmedikleriyle, yani düşlerinizle yola çıkacaksınız.

Siz yeni bir şeyler ortaya koydukça, bu diğerlerinin kendilerini sorgulamalarına neden olur. Bu sorgulama, onlarda hiç de iyi duygular uyandırmaz.

Eğer bir adım atarsanız bazıları yerinde saydığından, sizin gerinizde kalacaklardır. Onlar için rahatsız edici bu durum karşısında sizi eleştirecekler ve tekrar yanlarına çekmek isteyeceklerdir. Bu sebeple en kolay ve güvenli yol sizin düşüncelerinize karşı çıkmak ve bunların yapılamayacağını söylemek olur. Böylece kendilerini daha rahat hissederler.

Kulaklarınızı tıkayın ve düşleriniz için bir adım daha atın. Ve bir daha… Yeterince uzaklaştığınızda, ilerlediğinizde çok gariptir aynı kişiler artık sizi desteklemeye başlayacaklardır: “Ben bu çocukta iş var demiştim” sözleri yükselecektir ardınızdan.

Düşlerinize doğru yol alırken sizin yanınızda olan, destekleyenler büyük ruhlardır. Acımasızca eleştirenler ise (olumlu eleştiri hariç) küçük ruhlar olduğuna göre onlara aldırış etmenize gerek de yoktur. Çevrenizi gelişim ve ilerleme odaklı kişilerden kurun. Düşleri olanlar sizi destekledikleri gibi yeni ufuklar da açarlar.

• Hayallerinize inanmayanlara bunun nasıl olacağını anlatmak yerine, enerjinizi hayallerinizi gerçekleştirmeye harcayın.

Telgrafçı olarak çalıştığı dönemde Edison kullandığı telgraf cihazını sürekli olarak geliştirmeye çalışıyor ve birtakım yenilikler katarak daha verimli kullanabilmenin yollarını arıyordu. Daha yirmisine basmamıştı ama dönemin popüler ve gelecek vaat eden mesleğinde adından söz ettirmeye başlamıştı.

Rutin işler sıkıcıydı, icat peşinde koşmaksa onun hayal gücünü tatmin edebilecek tek uğraştı. O da icatlarını en iyi bildiği işe yoğunlaştırdı ve çalıştığı telgraf şirketinin patronuna çift kanallı bir telgraf cihazı geliştirebileceğinden bahsetti. Böylece iki mesaj, iki ayrı yöne, aynı hattan, aynı anda gidebilecek ve mevcut potansiyel bir anda iki katına çıkacaktı.

Bu projeyi işiten patronu genç mucidi azarlayarak:

“Bir budala bile bir hattın aynı anda iki yönlü çalıştırılamayacağını bilir,” dedi.

Başkasının sözünden değil, kendi hayallerinin peşinden giden bu genç adam; ilerleyen yıllarda iki değil, tam dört mesajın aynı hat üzerinden, aynı anda gitmesini sağlayan dört kanallı telgraf cihazını icat etti.

Diğerleri sığ hayal dünyalarında karaya oturmuş olabilir fakat siz kendi engin rüyalarınızda özgürce kulaç atın. Ünlü yazar Aldous Huxley (1894–1963) *“Aerodinamik yasalarına göre o tombul ve tüylü arının hiç uçmaması gerekiyordu”* diyor, *“herhalde bunu ona hiç kimse söylemedi ki uçuyor.”*

Planlama yaparken gözlerinizi dört açın,
Önünüze çıkabilecek engellere karşı!
Harekete geçerken kulaklarınızı kapatın,

Sizi yolunuzdan döndürmek isteyenlere karşı!

“Dünyaya gerçek bir dahi geldiğinde onu şu işaretten tanıyabilirsiniz: Tüm ahmaklar ona karşı birleşmişlerdir.” Jonathan Swift (1667-1745)

“Ben seni biliyorum, şartlarını biliyorum, fazla bir şey gelmez elinden,” diyenlere inanmayın.

Onlara “Sen benim düşlerimi daha görmedin ki onu ne denli istediğimi bilmiyorsun ki, onu gerçekleştireceğime olan inancımın farkında değilsin ki,” deyin.

“Düşlerim daha ortaya çıkmadan ben onlara inanıyorum, sen sadece gördüklerinle yetiniyorsan, o senin sorunun,” deyin.

“Sen ortaya çıkana dek inanma zaten, bu benim düşlerim; inancım, onun var olmasını sağlayacaktır” deyin.

“Herkes sadece görünene inansaydı, hiçbir yenilik gerçekleşemezdi,” deyin.

Hatta bir şey söylemeyin ve yüzünüzü hayallerinize dönün ve onu yapın.

Peki, hayallerimizi duyanların, gerçekleşmesi zor hatta imkânsız olduğunu söyleyerek bizi düşlerimizden vazgeçirmeye çalışmalarının altında yatan sebepler neler olabilir?

Hayal güçleri sizin kadar büyük değildir; ne dediğinizi pek algılayamazlar.

Siz ilerlediğinizde onlar geride kalacaktır; bu onlara kendilerini kötü hissettirecektir.

Eğer hayalleriniz bir şekilde onları da ilgilendiriyorsa değişim onları rahatsız edecektir; alışkanlıklar, insana kendisini güvende hissettirir.

“Hayallerinizi aşağı gören insanlardan uzak durun. Küçük insanlar bunu her zaman yapar. Ama gerçekten büyük insanlar, kendinizi de büyük hissettirirler ki, bu da öyle olmanızı sağlar.”

Mark Twain (1835-1910)

Hayalleriniz karşısında olumsuz olanlar çoğu zaman da bunda başarılı olurlar; eğer hayalleri için hayatını adayanlardan değilseniz… Bu sebeple ne olursa olsun, başkalarının olumsuz enerjilerinin, bizi yürüdüğümüz yoldan alıkoymasını önlemek için; hayalleriniz az da olsa vücut buluncaya dek kimseye bahsetmeyin.

Biraz ilerleme gösterdiğinizde, düşlerinizi gerçekleştirdiğinizde herkes; “Evet bu yapılabilir” diyecektir zaten. Hayallerinize inanmayanlara bunun nasıl olacağını anlatmak yerine enerjinizi hayallerinizi gerçekleştirmeye harcayın. Çünkü insanlar gördüklerine daha kolay inanırlar.

Kopernik (1473–1543)’in ileri sürdüğü teorilere yaşadığı dönemin önde gelenleri bakın ne demişlerdi: “Bu budala astronomi bilimini alt üst etme sevdasındadır… Bir yeni yetme astrologa halk kulak versin, olacak iş mi?”

Oysa Kopernik’in teorisi neydi:

1- Gezegenleri taşıyan göksel küreler dünyanın değil, güneşin çevresinde dönmektedir.

2- Dünya merkezde sabit değil, kendi ekseni çevresinde günlük, güneşin çevresinde yıllık dönüşler içindedir.

Galileo gökyüzünde yeni keşifler yapıyor, gelişime açık olmayanlar ise o yıldızların teleskobun içinde olduğunu iddia ediyorlardı. Teleskoptan bakanlar yıllardır onlara öğretilenlerden farklı bir gökyüzü seyrediyorlar; kimileri ise, belki de düşünceleri değişeceği korkusuyla, teleskoptan bakmaya bile yanaşmıyorlardı.

Kopernik’in dünyanın hareketiyle ilgili görüşlerini desteklediği ve savunduğu için Galileo, Engizisyon Mahkemesi tarafından suçlu bulunmuştu. O da çalışmalarına devam edebilmek için önceden hazırlanan şu metni okudu:

“Ben, Floransalı müteveffa (ölmüş) Vincenzo Galilei’nin oğlu, yetmiş yaşındaki Galileo (..…) Güneş’in evrenin merkezinde hareketsiz durduğuna ve Dünya’nın evrenin merkezi olmayıp hareket ettiğine inandığım için, dini inançlara karşı geldiğim şüphesiyle yargılandım.(…..)

“Tüm samimiyetimle ve inançla, yukarıda andığım yanlışları ve sapkınlıkları nefretle lanetler, bunlardan vazgeçtiğime ant içerim. (…..)

“Gelecekte, ne sözlü ne de yazılı olarak, hakkımda benzer bir şüphe uyandırabilecek hiçbir şey söylemeyeceğime ve beyan etmeyeceğime yemin ederim.”

Değişime karşı direnç her dönemde olmuştur. Yaşadığı hayatı sorgulayan, elde ettiği sonuçlarla hayatını şekillendiren, geçmişten aldığı birikimi elekten geçirip doğru kabul ettikleriyle yoluna devam eden, araştırıp yaşamına ve insanlığa yenilikler katanlara önce kocaman bir "DUR" çekilmiştir her zaman.

Aşağılanmış, hakaret edilmiş, yıpratılmaya çalışılmış. O dönemlerde gücü elinde bulunduranlar, ellerindekileri kaybedecekleri endişesiyle gerçeklerin üzerini örtmeye çalışmışlardır. Bilimsel olarak teorilerini ispatlayanları; karalayarak, toplumsal saygınlıklarını azaltarak bu kişilerin düşüncelerini değersiz hale getirme uğraşı vermişlerdir.

Blaise Pascal (1623-1662) yayımladığı açık mektupta olayı şu can alıcı cümlelerle ifade ediyordu: *"Dünya'nın hareket ettiğine dair görüşünden dolayı Galileo'yu suçlu ilan eden fermanı Roma'dan boş yere çıkardınız. Dünya'nın olduğu yerde durduğunu ispatlamak için bundan daha fazlası gerekecektir. Dünya'nın döndüğünü kanıtlayan tutarlı gözlemler varsa, dünyadaki tüm insanlar bir araya gelse de Dünya'nın dönüşünü ve hatta kendilerinin de Dünya'yla birlikte dönüşünü engelleyemezler."*

Galileo ölümünden yaklaşık dört yıl önce, başka bir ülkede, Hollanda'da yayımladığı "İki Yeni Bilim" kitabında, bilimsel yeni bulgularını ifade etmekte olağanüstü sıkıntılar yaşamasına rağmen, geleceğe umutla bakan şu notu düştü: *"Artık sınırsız ve hayranlık veren sonuçlarla dolu yeni bir düşünceye giden yolun kapısı açıldı; bu yeni düşünce gelecekte başka yaratıcı zihinleri de harekete geçirecektir."*

BÖLÜM 6 - ARZU DUYMAK

- Bir tutkumuz, bir arzumuz, bir rüyamız yoksa geriye kalan kısmıyla yaşam ne ifade ediyor acaba?
- İstek bizi hayallerimize doğru iten en önemli güçtür.
- Hayalinize düşüncelerinizle birlikte hislerinizi de katınız.
- İsteklerimizi elde etmenin bir bedeli var.

ARZU DUYMAK

• Bir tutkumuz, bir arzumuz, bir rüyamız yoksa geriye kalan kısmıyla yaşam ne ifade ediyor acaba?

Geçici olan heveslerle karıştırılmamalıdır tutku. O kendi içinde yok olmayan bir değere sahip olmalıdır. Bunlar:

- Kişilerin, toplumun, insanlığın yararına katkıda bulunmak;
- İyiliğin yayılmasını sağlamak;
- Yaşadığı çevreyi güzelleştirmek;
- Neresi olursa olsun oranın daha iyi bir seviyeye ulaşması için çaba sarf etmek;
- Kendinin ve insanlığın ilerlemesi adına fikirler üretmek, değişime öncülük etmek, yeniliklerin kalıcı olmasını sağlamak… Olabilir.

Sizin tutkularınız neler?

“Sıradan insanların hevesleri, büyük insanların ise idealleri vardır.”

Washington Irving (1783-1869)

Ünlü şair Emily Elizabeth Dickinson (1830-1886) dizelerinde tutkusunu şöyle dile getiriyor:

“Bir tek kalbin kırılmasını önleyebilirsem,
Boşuna yaşamış olmayacağım.
Bir yaşamdan acıyı alabilirsem
Ya da bir acıyı hafifletebilirsem,
Ya da bir ardıç kuşunu yeniden yuvasına koyabilirsem
Boşuna yaşamış olmayacağım...”

Rüyalarınızı neler süslüyor: Büyük bir ev, son model bir araba, bankada yüklü miktarda mevduat hesabı, şöhret… Elbette bunlar da rüyalarınızda yer alabilir ancak *“Yüksek bir amaca bağlanın,”* diyen ünlü düşünür Ralph Waldo Emerson’un (1803-1882) yaşam için farklı pencere açan şu sözlerine de bir kulak verelim:

“Sık sık gülmek ve çok sevmektir;
Zeki insanların saygısını
Ve çocukların sevgisini kazanmaktır;
Dürüst eleştirmenlerin onayını almak;
Sahte dostların ihanetine dayanmaktır;
Güzeli sevmektir;
Herkesteki en iyiyi bulmaktır;
Geride ister sağlıklı bir çocuk,
İster kurtarılmış bir ruh,
İster bir parça yeşil bahçe,
İster iyileştirilen bir sosyal durum bırakarak
Dünyanın iyileşmesine katkıda bulunmaktır;
Gönlünce eğlenmek ve gülmek;
Kendinden geçerek şarkı söylemektir;
Tek bir kişi bile olsa,
Birinin sizin varlığınızdan dolayı
Daha rahat nefes aldığını bilmektir;
İşte bu, başarılı olmaktır.”

Tutkularımızın, arzularımızın, rüyalarımızın niteliği yaşamı nasıl tanımladığımızın ve ona hangi anlamları yüklediğimizin en önemli göstergesidir.

Belirlenmiş amaçlara sahip olmayanlar belirsiz bir hayat sürerler. Belirsiz bir hayatın ise oldukça ağır bir faturası olur.

“Büyük tutkular, büyük ruhlar içindir.”

Oscar Wilde (1854-1900)

İstek bizi hayallerimize doğru iten en önemli güçtür.

Menlo Park’ında 31 Aralık 1879 yılbaşı gecesi büyük bir kalabalık toplanmıştı. Ünlü mucit Thomas Alva Edison, son icadı elektrik ampulünü halka tanıtacaktı. Bu sırada izleyicilerden biri; “Kızgın saç tokasını o şişenin içine nasıl soktunuz?” diye sordu, at nalı biçimindeki karbon filamanı kastederek.

Ancak mevcut şartların üstünde bir amaca gönül verenler, rüyalarında bile belirledikleri hedeflere yol alanlar, düşleriyle yatıp düşleriyle kalkanlar, istediklerini elde edene dek, aylarca, yıllarca uğraşmak zorunda kalsalar da, onlarca yüzlerce kez başarısız da olsalar sonunda onların arzuları, o kızgın saç tokasının cam şişenin içinde parlamasını sağlamaksa, kesinlikle bunu yaparlar.

İstek insanı harekete geçirir, tıpkı bir arabada gaza basmak gibidir.

İsteksizlik ise yaşamda ayağınız frende bir hayat sürmenize neden olur.

Siz durursunuz hayat akar geçer.

Siz durursunuz yaşam devam eder.

Siz durursunuz zaman durmaz.

Siz durursunuz…

Ama biz durmak için gelmedik ki bu dünyaya!

“Bir ağaç boy atmayı ne kadar özlerse kendini o kadar yüksek bir atmosferde bulur.”

Henry David Thoreau (1817-1862)

Eğer düşlerinizin önüne kendinizi sınırlayarak, kötümser bir yaklaşımla, inancınızı kaybetmiş olarak, isteksiz, motivasyonsuz, tembellik ederek, yeterli çabayı sergilemeden engeller koyuyorsanız başka engellerinizin olmasına hiç mi hiç gerek yok:

Düşlerinizin önünde **SİZ** kocaman bir engel olarak durmaktasınız.

Yaşlı kadın, iş bulma bürosundan gönderilen şoförün bonservisini inceledikten sonra:

“Daha önce özel arabada çalışmış mıydınız?” diye sorar.

Ne olursa olsun bu işi kaçırmamayı kafasına koymuş olan şoför:

“Çalışmadım ama çalışırım,” diye istekle cevaplar.

“Şehirlerarası uzun yolculuklara çıkmış mıydınız?”

“Çıkmamıştım ama gerekirse çıkarım.”

Bonservisi sahibine uzatan kadın:

“Pekâlâ,” der. “Hiç kaza yaptınız mı?”

Sorulara kendini kaptıran şoför heyecanlı bir şekilde şöyle cevap verir:

“Hiç kaza yapmadım efendim. Ama gerekirse inanın onu da yaparım!”

Yüreğinizin derinliklerinde yatan hayalleriniz, ona ulaşmak için duyduğunuz arzu ölçüsünde gerçeğin yüksek tepelerinde yerini alacaktır. Arzu, istek, heyecan, aşk olmadan bir hayalin gerçeğe dönüşmesini beklemek yakıt tankları olmayan bir mekiğin uzaya gitmesini beklemek gibidir… Bu bekleyiş, nasıl bir sonuç vermeyecekse, yeterince arzu fırtınası oluşturamadığımız hayalimizde aynı hüsranla son bulacaktır.

“Büyük hayaller kurun; çünkü sadece büyük hayaller insanların ruhlarını harekete geçirecek güce sahip olurlar.”

Marcus Aurelius (121-180)

Bir hayalimiz varsa ve ona çeşitli sebeplerden (ulaşılamaz hissi, şartların olumsuzluğu vs.) isteğimiz azalmışsa veya o arzumuzun bize kazandıracaklarını etraflıca masaya yatırmamışsak “istek” yakıtını tam olarak kullanamıyoruz demektir. Bunun için:

İsteksizlik İmhası	İstek İnşası
1. Önünüze çıkabilecek engelleri sıralayın.	1. Elde edeceğiniz kazançları sıralayın.
2. Her birini tek tek ele alarak çözüm önerilerinizi yazın.	2. Bunları elde ettiğinize neler hissedeceğinizi duyumsayın.
3. Bunları uygulayarak nasıl bir sonuç elde ettiğinizi gömleyin.	3. Hissetiğinizi güzel duygularla işinize yeniden başlayın.
4. İstenilen sonuca ulaşılamamışsa edinilen tecrübelere yeni çözüm önerileri yazın.	4. İsteğiniz azalınca bunu tekrarlayın.
5. Bunları engellerinizi kaldırana dek tekrarlayın.	

• İstek, sonuca ulaşmada size çözümler üretir.
• İstek, bir kapı kapandığında diğerini arar, bulur ve açmak için zorlar.
• İstek, içten gelir ve size ihtiyacınız olan içtenlikle çalışma azmi verir.
• İstek, sınırları zorlar, çıtayı yükseltir ve engelleri bir bir aşarak sizi daha da ileriye taşır.
• İstek, harekete geçirir, durgun suları gürül gürül akan çağlayanlar haline getirir.
• Yaşamda ya isteksizsiniz ya da istek**SİZ**siniz.

Kavramları yeniden tanımlayalım:

İSTEKSİZ = **İSTEK SİZ**-siniz (Bu kavram bize, isteğin dışarıdan değil içeriden gelen bir duygu olduğunu, bunun tamamen size bağlı olduğunu anlatıyor. Bu da istek sizin tarafınızdan yeniden oluşturulabilir demektir.)

Bizi hayallerimize kavuşturacak bir sihirli değnek varsa o da arzudur. Arzunun şiddeti sayesinde her an zihnimizde hayallerimize ulaşma yolları ararız, hangi engel çıkarsa çıksın yeni bir yol deneriz, bir daha, bir daha…

Gece geç yatar, sabah erken kalkarız. Arzumuz sayesinde sonuna kadar dayanacak gücü buluruz. Bu sebeple arzumuzun şiddeti sihirli değneğimizin gücünü belirler.

“İstemek yetmez, hedefe ulaşmak için şiddetle arzulamak gerekir.”

Publius Ovidius (M.Ö.43-M.S.17)

Aynı hedefe giden iki kişiden hangisinin hedefe daha önce ulaşacağını içlerinde hissettikleri “istek farkı” ortaya koyar.

“İsteğiniz uyandığında ayaklarınız hafifler.”

George Herbert (1593-1633)

Yolcunun biri, seyahati sırasında bir köylüye rastladı, çalışırken tarlada. Yolcunun isteği bilgi almaktı, yürüdüğü yol hakkında.

Sordu: “Kaç saatte gidebilirim şu ileriki kasabaya?”

Köylü suskun kaldı bu soruya. Bunun üzerine yolcu devam etti yoluna. Ama köylü seslendi biraz sonra: “Böyle gidersen, iki buçuk saatte varırsın bizim kasabaya.”

Yolcu merak etti, cevabını neden geç verdiğini. Uzaktan tekrar sordu köylüye, bu hareketinin sebebini. Köylü hem işine devam etti, hem de: “Ne hızla yürüdüğünü görmemiştim ki,” dedi.

Yaşam da böyledir aslında, hedeflediğimiz başarıya ulaşma hızımız; o yolda atacağımız adımların hızına bağlıdır...

Coşku için hedefler olmalı, hayaller olmalı. Bunları gerçekleştirmek için her gün çalışmalı insan. Hayallerini gerçekleştirdikçe coşku artacak ve derinlik kazanacaktır. Yani günlük hayatında, rutin işlerle uğraşırken de coşkusunu, yaşam enerjisini koruyacaktır. İdealler insan yaşamı için coşkunun direkleridir, onu ayakta tutar ve birbirinden beslenerek yol alır.

Eğer siz bir şeyler yapmak istiyor ve bunda çevrenizdekilerin yardımına da ihtiyacınız varsa bu işe katılmalarını sağlamak için ilk olarak onlarda istek uyandırmalısınız. Ardından işin nasıl yapılacağını konuşabilirsiniz. Eğer siz bir lider, patron veya yönetici iseniz çalışanlarınıza sadece yapmaları gereken şeyi söylerseniz, yalnız o söylediklerinizi veya daha azını alırsınız. Ama önce istek duymalarını sağlarsanız beklediğinizden daha fazlasını alacağınıza hiç şüpheniz olmasın.

“Hiç kimse coşkusunu kaybetmiş olanlardan daha yaşlı değildir.”

Henry David Thoreau (1817-1862)

“İnsan başarmak için sınırsız istek duyduğu her şeyin üstesinden gelebilir.”

Charles M. Schwab (1862-1939)

• Hayalinize düşüncelerinizle birlikte hislerinizi de katınız.

Psikiyatr, kendisine başvuran hastayı dinledikten sonra yorumunu yaptı:

“Evet, sanırım sorununuzun çözümünü biliyorum. Kendinizi daha istekli hissetmelisiniz; daha etkin ve girişken olmanız gerekiyor. İşinize dört elle sarılmalısınız. Bu arada, ne tür bir iş yapıyorsunuz?”

Hasta gayet sakin cevap verdi: “Mezar kazıcısıyım!”

***

“İstek insanın içinden kendiliğinden gelen bir duygudur; bir şey ya istenir ya da istenmez” diyebilirsiniz.

Ancak istek duygumuzun bize sağlayacağı katkılar var ve biz bundan yararlanmalıyız.

"En fazla ileriye giden ok, en geriye çekilmiş yaydan çıkar."

Çin Atasözü

Düşlerinizi zihninizde canlı tutun. Onu gerçekleştirdiğinizde neler hissedeceğinizi bir düşünün. Onu düşlerinizde görün, bir şey başarmak istiyorsanız alkışları duyun, bir şey elde etmeyi hedeflemişseniz ilk önce düşlerinizde ona dokunun, ortamın kokusunu dahi hissedin, kavuştuğunuz hayalin damağınızda ve yüreğinizde oluşturduğu tadı alın.

İşte şimdi hayalinize, düşüncelerinizle birlikte hislerinizi de kattınız. Bu ona ulaşma arzunuzu artıracaktır. Arzu ne kadar artarsa engeller o kadar gözünüzde küçülecektir. Arzunuzun ateşi önünüze çıkan engelleri yakıp kavuracaktır.

"İlgisizlik sadece coşkuyla alt edilebilir ve bu duygu da ancak iki şeyle uyandırılabilir; bunlardan ilki hayal gücümüzü hemen ele geçirecek bir ideal ve ikincisi de bu ideali pratiğe dökecek belirgin ve anlaşılır bir plandır."

Arnold Toynbee (1889-1975)

Can sıkıntısının ana nedeni istekli olarak yapacak bir işimizin, meşguliyetimizin, hedefimizin olmamasıdır. Eğer hayallerinizi önemseyen biriyseniz "can sıkıntısı" diye bir deyimin lügatınızda olmadığını

göreceksiniz. Çünkü insan hayallerine ulaşabilmek için her an bir şeyler yapma eğilimindedir. Bu durumda "boş zaman" kavramı ve "şimdi ben ne yapacağım" düşüncesi olmayacağından "can sıkıntısı" da oluşamayacaktır. Hayalleri olanların "can sıkıntısı"na bile ayıracak zamanları yoktur. İdealler için duyulan arzu, tıpkı sürekli çalışan bir makineye sürülen yağ gibidir; dişlilerin daha iyi dönmesini, daha hızlı hareket etmesini sağlar.

• **İsteklerimizi elde etmenin bir bedeli vardır.**

Hedeflediğimiz halimize, arzumuz ne kadar derinse o kadar bedel ödemeye razı oluyoruz. Bu bedel çok çalışmak, zaman harcamak, maddi-manevi fedakârlıklardan geçiyor. O halde ödeyeceğimiz bedelleri ve hayallerimizi iyice tartmak gerekir işe başlamadan önce.

"Neyin hakkından gelinmez,
Kafa arzuyla birleşir birleşmez."

Jean de La Fontaine (1621-1695)

Suyun nasıl bir kaynama derecesi varsa ve o dereceye gelmeden kaynama gerçekleşmiyorsa her hayalin de farklı bir arzu derecesi vardır ve o arzu derecesine çıkmadan, ona da ulaşılamaz.

Siz bir şeyler başarmaya çalışırken çevrenizde bunu size neden yapamayacağınızı sıralamaya çalışan insanlar bulunur. Ve bunlar sizin ilk hedefe ulaşamadığınızı düşündükleri anda "haklı çıkmak istemezdim ama ben bunun böyle olacağını söylemiştim" demek için sıraya geçerler. Hedeflerimize ulaşmak için bizde istek uyandıran, neden yapabileceğimizi söyleyerek o yolda bize destek olan dostlara ihtiyacımız var.

Daha büyük işler ve daha büyük hayaller içinse isteğimizi üst seviyede kışkırtmalıyız. Çünkü yol uzun ve çetin; depoyu tam yakıtla doldurmak gerekir. Eğer yakıtınız yeterli değilse isteklerinize ulaşamadan yarı yolda kalırsınız.

"Hayallerinize her şeyinizi verin. Sahip olduğunuz enerjiye şaşar kalırsınız."

William James (1842-1910)

Bedel ödeyenler (zaman, çalışma vs.) hayatta istedikleri yere geldiler. Sadece o yere gelmeyi isteyip yeterli bedeli ödemeyenler; o yere gelmenin hep tesadüf, şans ve destek sonucu olduğunu düşündüler. Şans faktörü, siz yeterli çalışmayı yaptığınızda işinize yarar. Hak etmeden bir yerlere gelseniz de o yerin hakkını verecek çalışmayı yapmazsanız kısa sürede yerinizi o bedeli ödeyenler alacaktır.

"Bilimsel buluşta şans yada tesadüfün rolü buna hazır bir kafa için vardır."

Louis Pasteur (1822-1895)

BÖLÜM 7 - MOTİVASYON

• Bir işi yaparken hiç kendinizi kaybettiğiniz oldu mu?
• Düşlerine odaklanan onu gerçekleştirmek için çözümler üretir.

MOTİVASYON

• Bir işi yaparken hiç kendinizi kaybettiğiniz oldu mu?

Zaman kavramını yitirdiğiniz, sanki bambaşka bir âlemde olduğunuz hissi veren, mutluluk kavramının karşılığını bulduğu anlar oldu mu hiç?

Motivasyonun gücünü görmek isteyenler, zaman tünelinden geçerek, Antik Çağ'ın önde gelen bilim adamı Arşimet'in (M.Ö.287-M.Ö.212) yaşadığı kentin sokaklarında yankılanan, *"Evreka"* (Buldum!) çığlıklarını duyacaklardır.

Arşimet, suyun kaldırma kuvvetini bulduğunda kafasında bir problemi çözmekle meşguldü. Kendini öylesine kaptırmıştı ki banyo küvetine adımını attığında suyun yükselmesi, tamamen içine girdiğinde ise suyun taşması, problemi için istediği çözümün kapısını ona aralamıştı.

Hemen her gün tüm insanların yaşadığı olay, kafasındaki problemi çözmeye odaklanmış bu kişide farklı düşünceler uyandırmıştı. Bu onu fazlasıyla heyecanlandırmış olacak ki banyodan öylece çıkıp; *"Evreka! Evreka! Evreka!"* (Buldum!) diyerek oradan oraya koşturmuştu. Bir şeye odaklandığınızda etrafınızdaki sıradan olaylardan bile yarar sağlarsınız.

Arşimet *"Bana bir dayanak gösterin, tüm dünyayı yerinden oynatayım,"* demiş. Arşimet bu sözü kaldıraç ilkesinin gücünü anlatmak adına söylemiş ama dünyada hayallerinizi gerçekleştirmek için yeterli sebebiniz yani

dayanağınız varsa düşlediğiniz, “dünyayı yerinden oynatmak” bile olsa bunu başarabilirsiniz.

Destek noktanız yani sebepleriniz, rüyalarınıza ne denli yakınsa tıpkı bir kaldıraçta olduğu gibi; ne denli ağır olursa olsun, düşleriniz ne kadar gerçekleşmesi güç görünürse görünsün, hedeflediğiniz her neyse, onu yerinden oynatabilecek güce sahip olursunuz. Dayanağınız arttıkça motivasyonunuz da artar.

Dünya edebiyatının en önemli yapıtlarından “Notre Dame de Paris” adlı eserine yoğunlaşıp onu tamamlayabilmek için, bütün giyeceklerini bir sandığa koyarak yakın dostuna veren Victor Hugo (1802-1885), kitap bitmeden elbiselerini getirmemesi için dostunu sıkı sıkıya uyarmıştı.

“Hiçbir buhar ya da gaz sıkıştırılmadan bir güç oluşturmaz.
Hiçbir nehir tünellerden geçmeden ışığa ve
enerjiye dönüşmez.
Hiçbir hayat odaklanmadan, adanmadan ve disipline olmadan gelişemez.”
Emerson Fosdick (1878-1969)

Asma köprünün mucidi Sir Samuel Brown (1774-1851), yakınında oturduğu Tweed Irmağı üzerine demir ipler ve zincirlerle bir asma köprü kurma fikrini, düşünceli bir şekilde bahçesinde gezerken gördüğü örümcek ağından almıştı.

• Düşlerine odaklanan onu gerçekleştirmek için çözümler üretir.

Motivasyon yapacağınız her işte sizin en önemli yardımcınızdır. 1879 yılının bir sonbahar gecesinde, odanın içindeki yağ lambası titreyerek etrafı aydınlatırken Edison, büyük buluşunun gerçekleşmesini geciktiren filaman üzerinde düşünüyordu.

Elektrik ampulünün içindeki akkor malzemeye verilen ad olan filaman, Edison ve adamlarının denediği her maddede ya istenilen sonucu vermemiş ya da platin gibi pahalı veya kullanışsız olduğundan vazgeçmek zorunda kalınmıştı. Ama insanlık tarihini aydınlatmaya inanmış bu insanın ne olursa olsun vazgeçmeye hiç ama hiç niyeti yoktu.

Sanki her başarısız deney sonrası, ağaçtan bir yaprağın düştüğü rüzgârlı bir sonbahar gecesinde; günlerdir işine yarayacak filaman maddesini arayan büyük mucidin gözü, odadaki yağ lambası şişesine takıldı. İşte bu yağ lambası gibi etrafını aydınlatan bir icadın peşindeydi. Ama onun buluşunun

ışığı güçlü ve kullanışlı olup (sabit-titremeyen) tüm insanlığın işini daha da kolaylaştıracaktı.

Bu düşüncelerle şişenin üzerinde biriken lamba isini eliyle aldı. Yuvarladıkça bir iplik haline gelen is, Edison'un diğer deneylerinde de kullandığı karbon elementiydi. Her baktığı yerde uğraştığı deneyleri düşünen büyük mucit aradığı kullanışlı ve ucuz filaman malzemesini nihayet bulmuştu. Havası alınmış bir elektrik ampulüne yerleştirilen karbon filamanla Edison istediği sonuca ulaşmıştı. Bu büyük buluş tüm dünyayı aydınlatmaya hazır hale gelmişti.

"İşine bağlı olan insanın kafasında, düşünceler kendiliğinden doğar."

Henry Ford (1863-1947)

"Önce rüyayı görmeden hiçbir şey olmaz."

Carl Sandburg (1878-1967)

Buluşun sahibi, her zaman kullandığı en önemli yardımcısını şöyle tanımlıyordu: *"Konsantrasyon, bezginlik duymadan fiziki ve zihni enerjiyi bir tek noktaya devamlı uygulama kabiliyetidir."*

İkinci eşi Mina'nın söylediğine göre Edison, gün boyu üzerinde çalıştığı icatlarına yorulup uykuya daldığı geceler rüyalarında devam ediyordu.

Ya düşlerimize odaklanacağız ya da önümüzdeki engellere. Neye odaklanırsak ona kavuşuruz. Bu odaklanmanın mercek niteliğindeki yakıcılığı, düşlerinize ulaşmanın kıvılcımını oluşturacaktır.

Odaklanın ve gereksiz ayrıntılardan sıyrılarak hedefinizi tam vurmanız gereken yerden; merkezinden vurun. Merkezden uzaklaşmak merceğin dairelerini genişletmek gibidir, hayallerimize ulaşmadaki etkimizi azaltır.

Hayallerimizi zihnimizde canlı tutmak, beynimizin o yönde planlar yapmasına neden olur. Hedefe yönelme davranışlarımıza yansır. Gerekleri yerine getirilen bir hayal de gerçeğe en yakın hayaldir.

“Bütün düşüncelerinizi elinizde yapmakta olduğunuz işin üzerine odaklayın. Güneş ışınları bir noktaya odaklanmadan önce orayı tutuşturamaz.”
Alexander Graham Bell (1847-1922)

“Resimde, daha doğrusu sanatın bütün kollarına her kim mükemmel bir iş yapmak isterse, sabah yataktan kalktığı andan, gece yatağa yatıncaya kadar geçen süre içinde zihnini o bir tek nokta üzerinde toplamalıdır.”

Sir Jashua Reynolds (1723-1792)

BÖLÜM 8 - HAREKETE ŞİMDİ GEÇMEK!

- Hedefe ulaşmak için hareket şart.
- Hayallerimizi hayata geçirebilmek için projelendirmeliyiz.
- Planlar uygulanmak içindir.
- Harekete, şimdi geçmemenize neden olan mazeretlere sahip olabilirsiniz ama…
- Harekete, şimdi geçmemizi frenleyen en önemli unsur “Başarısız olma” korkusudur.
- Çalışmak, şansın kapısını aralayan en değerli anahtardır.
- Ya olaylar sizi ya da siz olayları yönlendirirsiniz.

HAREKETE ŞİMDİ GEÇMEK!

• Hedefe ulaşmak için hareket şart.

Bir salyangoz yoldan geçerken ona bir kaplumbağa çarptı.

Acil serviste gözünü açan salyangoza neler olduğu sorulduğunda:

“Pek hatırlamıyorum,” dedi. “Her şey o kadar hızlı oldu ki...”

Bir şeyi sadece istemek, onun bizim olmasını sağlamaz. İsteğimizi artırmak, el freni çekili arabada gaza basmaya benzer; iyi bir çıkış için gereklidir. Ancak harekete geçmek için el frenini indirmelisiniz. Eğer koşulları yerine getirmezseniz hareketi tam anlamıyla sağlayamazsınız. Hedefe ulaşmak için hareket şart.

“Kişi içinde hareket ederken dışında hareketsiz duramaz.”

James Allen (1864-1912)

Tüm buluş sahipleri, girişimciler, değişim sağlayan liderler, önemli bir iş yapan herkes akıllarına gelen parlak fikirleri uygulamasalardı ve böylece buluşlarını gerçekleştirmeselerdi; o sadece "parlak bir fikir" olarak kalmaya devam edecekti.

Bir fikrin kendi başına bize pek yararı dokunmaz. Ancak harekete geçip sonuca ulaşılınca, tüm safhaların her biri, işte o zaman ayrı ayrı değer kazanır. Hayaller en değerli hazinelerimizdir. Bu öyle bir hazinedir ki kullanıldıkça daha da değer kazanır.

"Eğer hayal edebildiğin bir şeyse, yapabilirsin."

Walt Disney (1901-1966)

Suat Günsel, bir köyde ormancı bir ailenin oğlu olarak doğdu. ODTÜ'de fizik eğitiminin ardından kamuda işe başladı. Kısa bir süre sonra bu işten ayrılarak 1978 yılında "Başarı" adında kendi dershanesini kurdu. Bu onun eğitim sektöründe attığı ilk adımdı.

1989 yılında babasından kalan apartmanı ipotek ettirerek Yakın Doğu Üniversitesi'ni (YDÜ) kurdu. Üniversite onun sadece hayallerini gerçekleştirmekle kalmadı, Forbes Dergisi "En Zengin Türkler–2006" listesinde 1.1 milyar dolarla 17. sırada yer almasını sağladı.

Çöplük üzerine dünyanın sayılı üniversitelerinden birini inşa eden Suat Günsel, kuruluştaki zorlukları şöyle anlatıyor: "O araziden 50 kamyon çöp taşıdık. Bir tane bile ağaç yoktu, Ada'nın (KKTC) en çorak tepesiydi, bugün bir orman kurduk."

Üniversitenin, ayrıca 15 bin metrekarelik kapalı alan üzerine kurulu bir de "Büyük Kütüphane"si var. Hayallerini gerçekleştirmek konusunda iddialı olan Suat Günsel, adı gibi büyük olan kütüphanenin kuruluş öyküsü hakkında ise şöyle diyor:

“Ortaokulda tarih öğretmenimiz İskenderiye Kütüphanesi’nin yakıldığını anlatmıştı. O gün yüreğim ağladı. Üniversite bana bu kütüphaneyi kurma olanağı sağladı.”

(M.S. 391’de İskenderiye’de çıkan ayaklanmanın nedenini dönemin Bizans imparatoru I. Theodosius’un İskenderiye Kütüphanesi olarak görmesi sonucu, kütüphanedeki tüm eserler hamamlarda yakılmıştır.)

Durağanlık bize bir şey sağlamaz… Hareket, her zaman bizi hedefe ulaştırmasa da o yolda çabalamanın haklı gururunu yaşatır.

Temel: “Amma da hızlı örüyorsun!” Fadime: “Hızlı davranmak zorundayım... Yün bitmeden kazağı örmem gerekiyor.”

Düşlerinizi gerçekleştirmek için hiçbir şey yapmadan öylece oturmak, ağır bir sorumluluk altına sokar insanı; yaşamı ıskalamanın sorumluluğuna.

Sahip olmak istediğiniz her neyse, düşlerini kurduğunuz hangi arzunuzsa bunu elde edebilirsiniz. Yeter ki onları elde etmek için küçük bir adım atın ve büyük hayalinize ardı ardına atacağınız diğer adımlarla kavuşun.

Bazen iyi bir plan için elde yeterli veri yoksa da hedefe ulaşmak için harekete hemen geçmek gerekebilir. O zaman hareket devam ederken kendi içinde düzenlemeler yapılır; *“Kervan yolda düzelir”* atasözü tam da bunu anlatır.

Bugün hayallerinize ulaşmak için ne yaptınız? Eğer bir şey yapmıyorsanız onların kendiliğinden gerçekleşeceğini mi umuyorsunuz?

Bu, yaşamınızı rüzgârda savrulan bir yapraktan farksız kılar. Siz bir yere hareket etmiyorsunuz, yönlendiriliyorsunuzdur. Teknoloji ile açıklanacak olsa insan, son derece ileri özelliklerle donatılmış harika bir yapıt olarak sunulurdu. Bu muhteşem eser, yani siz, daha fazlasını hak ediyorsunuz.

Hayallerinizi başkası gerçekleştirmeyecek, bunu yapacak olan sizlersiniz… O halde kıpırdayın; harekete, şimdi geçin ve gerekeni yapın.

Yaşamı kenardan izlemek oturduğu yerden bir müziğe tempo tutmaya benzer. Oynamak istiyorsunuzdur ancak sahneye çıkmaya cesaretiniz yoktur. Dans etmek istiyorsanız ayağa kalkıp sahneye çıkmalısınız ki, son nefesinizi verirken yüreğinizin derinliklerinde, isteklerinizi yapamamanın burukluğu kalmasın.

“İnsanların çoğu, mezarlarına müziklerini hâlâ içlerinde taşıyarak giderler.”

Oliver Wendell Holmes (1809-1894)

Hayatımızda doğru anlamlandırmamız gereken kavramlardan biri de "beklemek"tir. Beklemek; gereken adımlar atıldıktan sonra bizim dışımızda gelişecek olaylar için geçen zamanı ifade etmeli; hiçbir şey yapmadan hayatın akışını izlemeyi değil. Nasıl ki akarsuya bakarak yönünün değişmesini bekleyemezsek; yaşamı seyrederek içinde bulunduğumuz durumun da daha iyi olmasını sağlayamayız.

• Hayallerimizi hayata geçirebilmek için projelendirmeliyiz.

Hayallerinizi sisli bulutların ardından çıkarın, onları görünür kılın. Önce siz hayallerinizi net olarak görün ki, onların gerçeğe dönüşmesini sağlayabilesiniz.

Sisli Hayaller Görünür Hayaller

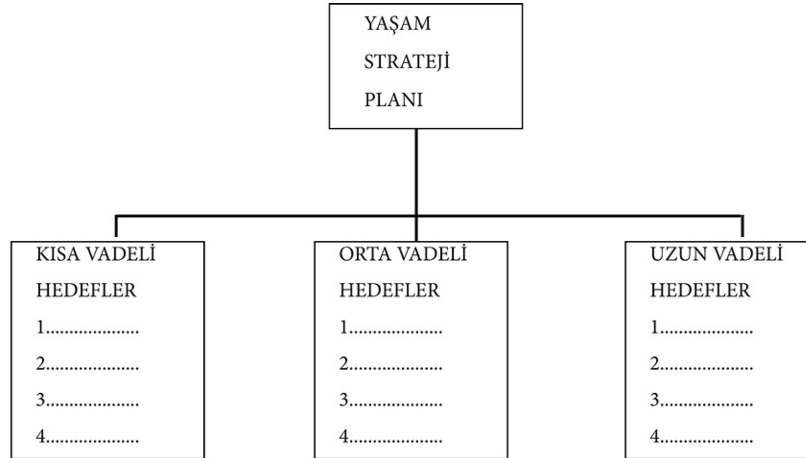
Yardımsever olacağım.	"A" yardım kurumuna veya yakınımda bulunan "B" ailesine, kişisine düzenli olarak "X" miktarda yardıma başlayacağım.
Çevreyi koruyacağım.	"A" çevreci kuruluşa üye olarak aktif rol alacağım. Çevre konusunda kitaplar okuyarak bilgilenip etrafımı bilinçlendiremek için çaba harcayacağım.
İyi bir eğitim alacağım.	"A" üniversite okuyarak "Y" alanında uzmanlaşmak istiyorum.
Çok para kazanacağım.	"A" şirketinde işe başlayarak kariyerim için gerekli "XYZ" eğitim ve kurslarıyla ilerleyerek; kazandığım paraları yapacağım "P" yatırımlarıyla büyüteceğim.
Sağlıklı olmak istiyorum.	Sağlıklı besinler tüketmek (X-Y-Z); temizliğe dikkat etmek; kötü alışkanlıklardan uzak durmak; düzenli egzersiz yapmak (A-B-C) istiyorum.

Bu hayallerimize netlik kazandırır. Böylece hayallerimiz daha açık seçik bir kimliğe kavuşmuş olur. "Görünür Hayaller" aslında isteklerimizin bir

sonraki aşamasını ifade eder. Yani o artık sadece bir istek değildir bizim için; belirlediğimiz hedef için planlamaya geçiştir. Genelde insanlar hayallerini görünür hale getiremezler ve ilk aşamada “sis” içinde takılıp kaybolurlar, yönlerini kaybeder, nereye gideceklerini tam olarak bilemezler. İsteklerinizi sisten kurtarıp görüntü haline getirin, gerçeğe dönüştüğünü göreceksiniz.

Hayallerinizi bir kâğıda yazmanız; onları gerçekleştirmek adına verdiğiniz ilk uğraş, attığınız ilk adım olması yönünden çok önemlidir. Ne yapacağınızı bilirseniz onu yaparsınız, ne yapacağınızı bilemezseniz, yaptığınızı sanırsınız.

Hayallerin tamamı (yargısız-sınırsız) bir kâğıda yazılmalı ve bunlar gözden geçirilerek kısa-orta-uzun vadeli bir “Yaşam Strateji Planı” hazırlanmalı. Ardından her bir hayal için neler yapabileceği tespit edilerek harekete geçilmeli. Bir bulmacanın, yap-bozun parçalarını tek tek birleştirmek gibi… Sonunda; güzel bir yaşam resmi oluşturabilmek için çabalayan bir sanatçı çalışkanlığı, coşkusu ve ne yaptığını bilen bilge adam duruşuyla…

“Yaşam Strateji Planı”ndan öncelikli olanları işaretleyerek ilk olarak bunlardan başlayın işe. Bu liste sizin hayat listenizdir. Atacağınız her “tamamlanmıştır” işareti gerçek anlamda doğum günlerinizdir. Hayatı istediğiniz şekilde yaşadığınızın, kendi şarkınızı yüksek sesle söylediğinizin kanıtı olan çentiklerdir onlar.

Kendini gerçekleştirmiş olmanın, başarıyı yakalamış olmanın haklı gururunun listesidir artık o. Her atılan çentik bir sonraki hayalin temelini oluşturur. Kazanılmış başarı, bir sonrakine enerjisini aktarır çünkü. Artık o hayali gerçekleştirmek için daha fazla güce sahipsinizdir.

"Yaşam Strateji Planı"ndan ilk olarak başlamak istediklerimize, bir gerçekleşme süresi belirlemeliyiz. Mantık kriterleri ışığında bizim belirleyeceğimiz bu süre ve hayalimize ulaşmak için neler yapmamız gerektiğini bir bir sıralayarak gerçekleştirmek onları daha ulaşılabilir kılar.

Tıpkı bir inşaatın başlama ve bitim tarihleri çerçevesinde projenin her bölümünün sırayla hayata geçirilmesi gibi. Yoksa ne olduğu netlik kazanmamış, gerçekleştirilmesi için bir zaman sınırı konulmamış, hayata geçirilmesi için tek plan dahi yapılmamış, ucu bucağı belli olmayan hayalleriniz; yalnızca rüyalarınızda yaşamaya devam eder.

Ancak; sadece rüyalarınızda kalmasına izin verdiğiniz, gerçekleşmesi için hiçbir çaba gösterilmeyen hayaller bir süre sonra sulanmamış, bakımı yapılmamış çiçekler gibi solarlar ve sonsuzlukta kaybolarak sizden uzaklaşıp giderler.

• Planlar uygulanmak içindir.

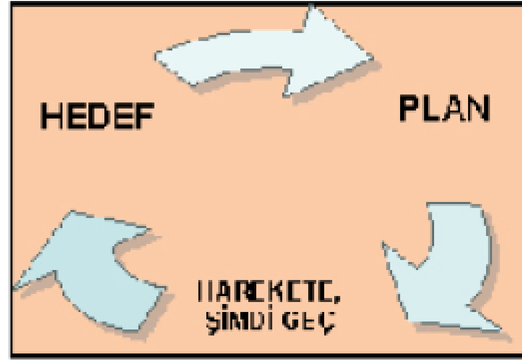
Uygulanmayan planın yapılmayan plandan farkı yoktur. Planlama sonucunda, yapılması uygun görülmeyerek, bilinçli bir şekilde vazgeçilenlerden söz etmiyoruz. Çünkü bu davranış sonunda, hedefe ulaşmak için yeni bir plan çalışmasına girişilecektir.

Bizim asıl anlatmak istediğimiz; kusursuz yaptığımız planlar için harekete geçme konusundaki yavaşlık ve durağanlıktır.

"Eylem mükemmel bir hitabettir. Söylemenin en iyi biçimi yapmaktır."

William Shakespeare (1564-1616)

Hedefe ulaşmanın, hayalleri gerçekleştirmenin, başarı kazanmanın en iyi yolu; ona ulaşmak için bir dizi plan yapmak ve bunu vakit geçirmeden uygulamaya koymaktır. Kurallar bu şekilde işler.

Bir binanın projesi çizildikten sonra sıra binayı yapmaya gelir. Temeller kazılır, betonlar dökülür, duvarlar örülür ve nihayetinde çatısıyla bina ortaya çıkar. Proje, binayı yapmak için çizilir; yoksa o projenin tek başına bize bir yararı olmaz. Hayalleriniz de sadece proje safhasında kalmasın…

İleride hayallerimi gerçekleştireceğim demek, şimdi bununla ilgili hiçbir şey yapmayacağım demektir. Bu düşünceyle hayallerimiz hep ileriki bir zamanda, bizim koyduğumuz yerde, durmaya devam edecektir. Ancak ölümsüzlüğün sırrı, en azından henüz keşfedilmedi. Ömrümüzü yani hayat yarışını tamamladığımızda, bu dünyaya bıraktığımız, sadece yerimizde saymakla oluşturduğumuz ve hiçbir anlamı olmayan bir çukur olur.

Hayalleriniz bir tohumdur. Onların gerçeğe dönüşmesini istiyorsanız yerinizden kalkıp bu tohumları ekmeli, onları sulamalı ve büyümesinin her aşamasında ilgilenmelisiniz. Yoksa hayalleriniz, içinde koca bir ağaç saklı tohum gibi kalacaktır sonsuza dek.

"Yıldızların yer değiştirişini görmek mi istiyorsun, onlarla birlikte dönmen gerek."

Marcus Aurelius (121-180)

Dünyadaki tüm insanlar herhangi bir konu hakkında (siyaset/trafik yaşadığı çevre/açlık /dünya barışı/kendi yaşamını düzeltme/ailesini daha iyi şartlarda yaşatma vs.) bir şeyler yapılması konusunda hemfikirdirler ancak çok az kişi harekete geçer ve işin bir ucundan tutar. Eğer tüm dünya çevre

konusunda, dünya açlığı konusunda, yaşamın daha iyileştirilmesi konusunda aynı tutarlılıkla davranıp bir adım atsa ve harekete şimdi geçse bu sorunlar hâlâ devam eder miydi sizce?

“Yapabileceğimiz şeyleri yapmaya başlarsak, kendimizi hayretler içinde bırakacak sonuçlar alırız.”

Thomas Edison (1847-1931)

La Fontaine’nin anlattığı bir masaldır bu.
Masalda anlatılanları şöyle bir okuyunca;
Pekte yabancı gelmez, kendisine ve çevresine
Dikkatle bakanlara.

Kedinin biri, çevreye dehşet saçıyormuş.
Gördüğü hiçbir fareyi, pençesi affetmiyormuş.

Sayıları azalan fareler, bir çözüm bulmak için
Hemen bir araya gelirler.

Büyük bir tartışmadan sonra varırlar ortak bir kanıya.
En büyükleri yerinden kalkar, geleceklerini kurtaracak
O cesaret isteyen formülü açıklar:

“Ne yapıp edelim, bu belalı kedinin boynuna
Bir çıngırak geçirelim.

Böylece geldiğini haber alır,
Deliğimize kaçmak için vakit kalır."

Tamam bir çözüm bulmuşlardı,
Ancak bu işi kim yapacaktı?
Biraz önce yüksek sesle konuşanlar,
Her konuda mangalda kül bırakmayanlar,
Sıra bunu yapmaya gelince, bir bir kaçtılar gizlice.

Kedinin hükümranlığı hep sürdü…
Sadece çenesi çalışanları, bu hayattan sildi süpürdü.
O gün cesaret edemeyip çıngırağı asamayanlar,
Daha sonra teker teker kuyruklarından yakalandılar.
Toplumun sorunlarına karşı hepimizde var bir reçete,
Ama iş uygulamaya gelince, mutlaka vardır bir bahane.

Ertelemek bir işi yapmamanın en emin yoludur… Uygulanmayan düşünceleriniz ve idealleriniz her zaman bir "TASA"rı şeklinde kalacaktır. Eğer bu ağır bedeli ödemeye hazırsanız, oturarak beklemenin hiçbir sakıncası yok.

Sadece hazır olduğunuz fırsatların size bir faydası dokunur. Öyleyse fırsatları beklemek yerine, onlar için harekete, şimdi geçelim.

Bilgiyi öğrenip sonrasında onu kullanmak için kendine fırsat tanımayan biri, sadece para biriktiren fakat onu harcamayan cimriye benzer.

"Hiç kimse denemeden neler yapabileceğini bilemez."

George MacDonald (1824-1905)

Harekete, şimdi geçmemenize neden olan mazeretlere sahip olabilirsiniz ama…

Garsonun çok taze diye getirdiği güvercin kızartmasını bir türlü kesemeyen müşteri, yorgunluktan elindeki bıçağı atarken, kuşun ayağına bağlanmış bir tüp gözüne ilişti. Tüpü açtı, içinden çıkan sararmış kâğıttan şöyle bir mesaj aldı:

"Yarın şafakla hücuma kalkacağız. İmza: Napolyon Bonapart."

Mazeretlerinizle değil, onlara rağmen bir şeyler yaparak hayallerinizi gerçekleştirebilirsiniz.

Mazeretler düşlerimizle aramıza koyduğumuz çoğu zaman da hayata bakış açımızı değiştirerek ortadan kaldırabileceğimiz engellerdir. Çoğu yaşamlar, düşlerine bu engellerin ardından hüzünle bakarak hayata veda etmişlerdir.

"Yeteneklerini gizleme, onlar kullanılmak içindir. Bir şemsiye gölgede ne işe yarar."

Benjamin Franklin (1706-1790)

Oturup içinde bulunduğunuz duruma yakınabilir, böyle bir yaşamın size sunulduğunu düşünerek dövünebilirsiniz.

Ya da arzu ettiğiniz yaşama kavuşabilmek için harekete geçersiniz.

Sizce hangisi daha onurlu?

Sizce hangisi daha sonuca yönelik?

Siz hangisinde kendinizi daha iyi hissediyorsunuz?

"Ben bunu yapamam, çünkü…" diye başlayıp sıralayacağınız bahaneler veya kendinizde gördüğünüz eksiklikler yerine "ben bunu yaparım, çünkü…"ler üzerine odaklanın. Bunun çok basit bir nedeni var: Amacımız yapmamak değil, yapmaktır.

Hayat böyledir ve beynimiz de bu yönde çalışır. Neye odaklanırsanız onu elde etme yolunda gidersiniz. Bilinçsizce odaklanılan bahaneler yüzünden yapılabilecek işlerin çoğu ya hiç başlanmamış ya da yarım kalmıştır.

Hayatın akışı içerisinde değiştiremeyeceğin olaylar olacaktır. Bunlarla vakit kaybetme. Ama genellikle avcumuzun içindeki değişim gerektiren

olaylara da seyirci kalırız. Asıl bunlar için enerjini harca.

Şartlar ne olursa olsun düşlerinizi o şartların ağırlığına gömmeyin, düşlerinizi o şartların üzerinde tutun. Ancak ve ancak düşlerinizi mevcut şartların üzerinde tutmakla, memnuniyetsiz olduğunuz koşulların üzerine çıkabilirsiniz.

Engeller karşısında bazen şöyle hissederiz: "Bu sorunlar da hep beni buluyor."

Ya da birkaç iyi sonla bitmeyen işimizden dolayı artık yeni bir şey denemekten, dolayısıyla yeni hayaller kurmaktan uzak tutarız kendimizi. Çünkü tüm bunları gelecekte olabileceklerle de genelleyerek, "kendimizi daha fazla kötü hissetmek yerine hiçbir şey yapmamak daha iyi olur" diye düşünürüz.

Sorunlar kişi/adres araştırması yapmaz. Yani o sorunlar, sadece sizin karşınıza çıkmadı. Bugün başarılı olarak gördüklerinizin, hiçbir engelle karşılaşmadan bugünlere geldiğini düşünmek, gerçeklerden uzak bir anlam taşır. Belki daha da fazlasıyla karşılaştılar ama onları durdurmayan, yollarından alıkoymayan sebep; gözlerini, dikkatlerini, heyecanlarını engellere değil hayallerine dikmeleridir. Başarılı kişilerin ortak özelliklerinden biri de hayatlarında ne görmek istiyorlarsa ona yönelmişlerdir. Sorun görmek isteyen onunla karşılaşır.

Çölde petrol arayan şirketin sahibine, şantiye şefinden susuzluktan şikâyet eden mektuplar gelir. Patron sekreterine: "Şikâyet etmek için ne gerekiyorsa yapıyorlar, ama beni inandıramazlar" deyince sekreteri: "Herhalde bu kez iş ciddi" der. "Zira zarfın üzerindeki pulu toplu iğneyle tutturmuşlar..."

Kavramları yeniden tanımlayalım:

ŞİKÂYET = **Şİ**-mdi **KAY**-naklarımı **ET**-kinleştiriyorum. (Bu kavram bize, şikâyet edip sızlanacağımıza tüm kaynaklarımızı etkin bir şekilde kullanmanın tam zamanı olduğunu anlatır.)

• Harekete, şimdi geçmemizi frenleyen en önemli unsur "başarısız olma" korkusudur.

Bu sıkıntı bize başarısızlığın tarifinin yanlış öğretilmesinden kaynaklanıyor. Hedeflerimiz, yapmak istediklerimiz için çaba gösterdikten sonra her zaman arzu ettiğimiz sonuca ulaşamayabiliriz. Fakat bunun adı başarısızlık değildir.

İnanıyorum ki o elde ettiğimiz sonuçtan öğrendiklerimizle göstereceğimiz değişim ve daha farklı yollar deneyerek istediğimizi elde edebilir ya da bir

adım daha yaklaşabiliriz hedefe. Ve yeniden, üsteleyerek bir adım daha.

Herhangi bir alanda başarıyı hedefleyen, onu başarmış gibi hareket etmeli. Sonucunda elde edeceği mutluluğu, gururu duyumsamalı. Böylece tüm benliğimizle arzu ettiğimiz her neyse ona doğru yol alırız.

Ama daha yolun başında "ya başarısızlığa uğrarsam mutsuz olurum, gururum incinir" şeklinde düşünür, dikkatimizi buna yöneltirsek vazgeçmemiz kaçınılmaz olur. Başarısız olduğumuzu düşünmek bizi başarıya götürmez. İnsanın iyiye, güzelliğe, mutluluğa yönelme; kötülükten, çirkinlikten, mutsuzluktan ise kaçınma eğilimi vardır; öyleyse bu bizim işimizi daha da kolaylaştırır.

Düş kurmak cesaret ister; çünkü limanda duran geminizi yeni yerler keşfetmek için hazırlamak demektir düş kurmak.

"Eğer bir nitelik kazanmak istiyorsanız, zaten bu niteliğe sahipmişsiniz gibi davranın."

William James (1842-1910)

"Hiçbir şeye cesaret etmeyen, hiçbir şeye ümit beslemesin."

Friedrich Schiller (1759-1805)

Yazar ve profesör John Augustus Shedd: *"Limandaki gemi güven içindedir fakat gemiler limanlar için yapılmamıştır,"* der.

"Açılmamış kanatların büyüklüğü bilinmez," diyerek potansiyelimizi sergilemeye davet eder yazar Andre Gide. Ve şöyle devam eder teşvikine: *"Kıyıyı gözden kaybetmeye cesaret etmedikçe insan, yeni okyanuslar keşfedemez."*

Güvenli limanlarda gemilerimizi çürümeye bırakmamamızı öğütleyen bir başka yazar ise Mark Twain:

"Bundan yirmi yıl sonra yapmadığınız şeylerden dolayı, yaptıklarınızdan daha fazla pişman olacaksınız. Demir alın ve güvenli limanlardan çıkın artık... Rüzgârları arkanıza alın, araştırın, hayal edin ve keşfedin."

“Cesaret hiç korkmamak değil, korkuya rağmen bir şeyler yapabilmektir.” diye düşünceleriyle destek verir yazar Napolyon Hill bu konuya. Bir eleştirmen Sydney J. Harris ise önceden uyarır; cesur davranmayarak kaybettiğimiz düşlerimizin sonuçlarına katlanmak zorunda kalacağımızla ilgili:

“Yaptığınız şeyler için pişmanlık zamanla geçer, ne var ki yapmadığımız şeylere pişmanlığın çaresi yoktur.”

Yine bir yazar Colin Wilson son noktayı koyar:

“Kelebek bir defa kanatlandı mı, bir daha asla tırtıl haline gelmez.”

Ancak bir şeyden korkmaya başladık mı gerisi gelir. Ve bu korkuyu ne kadar besler ve büyümesine izin verirsek o kadar fazla hayatımızı yangın yerine çevirir.

“Sadece fazla ileri gitme riskini göze alanlar, ne kadar ileri gidebileceğini öğrenir.”

Thomas Stearns Eliot (1888-1965)

Bizim kontrolümüzde olan korku, bizi tehlikelerden korur. Kontrolsüz alevlerin ise ne kadar zarar vereceği hiçbir zaman önceden kestirilemez. Aynı şey cesaret içinde geçerlidir. Herhangi bir şey sizi korkutuyorsa ve siz o yönde cesur bir adım atmışsanız, diğer cesur adımlarınız için de büyük bir kapı açmışsınız demektir. Cesaretin içinizde yayılmasına izin verirseniz korku da kendi sınırlarına çekilecektir. Çünkü ikisi aynı anda aynı topraklarda yeşermez.

Biraz korku ve onun getirdiği tedbir bizi tehlikelerden, acele karar sonrası yapılacak hatalardan korur. Bir Afrika atasözü atacağımız adımlar için şu uyarıda bulunur: *“Yalnızca bir deli suyun ne kadar derin olup olmadığını iki ayağıyla anlamaya kalkar.”*

Ve dünya edebiyatının en çok okunan eserlerinden biri olan “Don Kişot”un yazarı Miguel de Cervantes (1547–1616): *“Akıllı insan, bütün yumurtalarını bir tek sepete koymaz.”* diyerek riski dağıtmamızı ister. Korku ve tedbirler gereğinden fazla olursa hayat zorlaşır, hareketsizleşir. Hayatın asıl amacı sürekli tedbir almak değildir, asıl amaç yaşamaktır;

belirlenen hedefe doğru yol almaktır. Korkularımızın bizi olduğumuz yere çivilemesine ve tedbirlerimizin bizi yolumuzdan alıkoymasına; hayatı ıskalamaya izin vermeyelim.

Bazı kişiler istedikleri birkaç hayali gerçekleştirdiklerinde dururlar. Bunun sebebi kazandığı bir oyun sonrası yeniden sahaya çıktığında kaybetme endişesidir. O hep son oyunu kazanmış olarak hatırlamak ve hatırlanmak ister.

Hâlbuki müsabaka yaşam boyu devam eder. Onun kazandığıysa o oyunun sadece bir bölümüdür. Bir gol atıp, bir sayı kazanıp durmak, oyunun sonunda büyük bir yenilgi almamıza neden olur.

İşte birkaç hedefimize ulaşıp, geri kalan yaşantımızı bu miras üzerinden sürdürmenin faturası da aynen böyle ağır olur. Başarı, bir basamak çıkıldığında onun mutluluğu yaşanırken diğer basamağa ulaşmanın planları üzerine kurulur.

Bir basamak yükselişin, uzun başarı merdiveninde tek başına değeri küçüktür ama o uzun merdivenin tırmanılmasında gerekli olan aşamalardan biri olduğu için önemlidir. Her küçük yükseliş bütünü tamamladığı için değer kazanır.

Her gün bir önceki günden daha iyi olabilmek için uğraş vermek ne değerli bir çalışma. Ama her gün bir başkasından daha iyi olabilmek için verilen uğraş ne mutsuz edici ve sonuçsuz bir çaba.

Kendi potansiyelimizin farkında olarak, gideceğimiz yönü belirleyerek, ona ulaşabilmek için, ileriye doğru her adım için gösterilen çaba bizi hedefimize götürür. Olabileceğimizin en iyisi olabilme uğraşıdır bu ve bunun sınırlarını da biz belirleriz. Yaptığımız işi, o işi en iyi yapanlarla kıyaslayarak, durumumuzu değerlendirebiliriz. Ama sürekli başkasını geçme arzusu, bizi kendimizden uzaklaştıran mutsuzluk maratonudur.

Başarı o kadar basit olsaydı, belki de o denli değerli olmazdı. Başarı onu elde etmek için gerçek anlamda istekli, ısrarlı kahramanlara kucak açar. Yine de istediğimiz sonuca ulaşamasak da düşlerimiz uğrunda çaba göstermenin onuruyla değerlenir yaşantımız. Peki, bu başarısızlık mıdır? Hiç çaba göstermeyenle, o uğurda bir şeyler yapmak için uğraş verenden hangisi daha yakındır düşlerini gerçekleştirmeye.

Seçiminizi yapın:

Düşlerinizi yakalamak ya da dizüstü oturmak.

Hayat sizin, seçim sizin.

Kavramları yeniden tanımlayalım:

KORKU= **KOR** gibi **KU**-şatırım her şeyi. (Bu kavram bize, hangi korkumuz olursa olsun, içimizdeki cesaret korunun onun tamamını kuşatmaya yetecek güçte ve büyüklükte olduğunu anlatır.)

• **Çalışmak, şansın kapısını aralayan en değerli anahtardır.**

Çalışmak ciddi bir iştir, bir disiplin gerektirir. İyi bir çalışma olmadan hiçbir yetenek hak ettiği sonucu alamamıştır.

Çalışmak süreklilik ister. Ancak o zaman arzu ettiğimize ulaşmada büyük yardımı olur. Süreklilik büyük görülen işleri, uzun görülen yolları bitirir. Her gün atılan bir adım, başlangıçta ulaşılması güç görülen hedeflere bizi yaklaştırır.

Çalışmak bir maraton gibidir, uzun soluktur. Biraz koşup uzunca bir müddet dinlenmekle hiçbir yarışı kazanamaz, arzuladığınız hiçbir düşe ulaşamazsınız. İhtiyacımız olan; terimizin soğumasına izin vermeden iyi bir tempo yakalayarak, sona yaklaştığımızda bunu artırmaktır.

Bu, hiç ara vermeyeceğimiz, kafamız suyun altında hiç durmadan kulaç atacağız anlamına gelmiyor elbette. Zaman zaman nefes almak ve gittiğimiz yönün doğruluğunu test ederek durum kontrolü yapmak da gerekiyor.

“Sunduğum her sonuca yüzlerce kez yinelediğim sınama ve hesaplamalarla ulaştım. Sadece Mars’ın yörüngesini belirlemem beş yılımı aldı.”

Johannes Kepler (1571-1630)

“Yol, handan daha iyidir.”

Miguel de Cervantes (1547-1616)

Çalışmadan ümit etmek, toprağı işlemeyen ve tohum ekmeyen çiftçinin ürün beklemesine benzer; sonuçsuzdur.

İşe başlamadan önce bir çocuk gibi hayal kurun, işe girişirken yaşlı bir bilge gibi plan yapın, işe başladığınızda da genç bir delikanlı gibi çalışın.

Yaş zamanın geçmesi sonucu biriken yıllar mı, yoksa o yıllar içinde yaptıklarımız mıdır? 33 yıllık yaşamına (12 yıl 8 ay tahtta kaldı) olabileceğinden fazla savaşlar, kurdurduğu şehirler ve bir imparatorluk sığdıran Büyük İskender (M.Ö.356-M.Ö.323) için Michel de Montaigne (1533-1592):

“İskender’in yaşını gördüğü işlere göre hesaplarsanız hiçbir insanın ulaşamayacağı bir yaş bulursunuz,” demiştir.

Yaşamlarına yaşlarından fazla şey sığdıranlar tarihin engin denizinde ön plana çıkmışlardır.

• **Ya olaylar sizi ya da siz olayları yönlendirirsiniz.**

Siz olayları yönlendirmek istiyorsanız bir rotanız olmalı. Bu da belirlediğiniz hayalleriniz, amaçlarınız, hedefleriniz doğrultusunda adım adım ilerlemektir. Yoksa olaylar sizi bilmediğiniz yönlere sürükler, tıpkı dümensiz bir geminin okyanustaki hali gibi, meçhule doğru yol alır insan.

Hâlbuki geminin (hayatınızın) kontrolünü ele alıp dümene geçerseniz, haritanızda gideceğiniz noktayı işaretleyip o hedef (hayaliniz) doğrultusunda gözünüzü pusuladan ayırmadan yelken açarsanız; ne çetin dalgalar ne de uçsuz bucaksız okyanuslar sizi yıldırır, çünkü ne yaptığınızın bilincinde, her geçen an ona yaklaşmaktasınızdır.

“Ben şu anki yaşantımdan daha fazlasını hak ediyorum” diye düşünüyorsanız, hak ettiğinizi almak için yola çıkmanın zamanı geldi. “Bir şeylerin değişmesi gerektiğini” düşünüyor ancak harekete geçmiyor ve değişimi hep bir başkasının yapmasını bekliyorsanız içi dolu bir yaşamın avuçlarınızın içinden akıp gitmesine de izin veriyorsunuz demektir.

Korkuyoruz,
Yeni bir işe kalkışmaktan;
Güvenli limanları terk edip,
Keşifler için yola çıkmaktan.

Korkmuyoruz,
Pinekleyip bomboş oturmaktan;
Bir nokta bile koymadan,
Yaşamı öylece sonlandırmaktan.

Seviyoruz,
Vur patlasın çal oynasın;
Kim ne yaparsa yapsın,
Bana dokunmayan yılan bin yaşasın.

Sevmiyoruz,
Gece gündüz çalışmayı;
Bir hedef belirleyip,
Ömür boyu onun peşinden koşmayı.

“Kül olmayı toz olmaya tercih ederim. Parlak bir alev gibi yanıp kül olmayı çürüyüp toz olmaya tercih ederim. Her zerremle muhteşem bir kızıllıkta parlak görkemli bir göktaşı olmayı, uyuklayan bir gezegen olmaya tercih ederim. İnsanın asıl işi yaşamaktır; var olmak değil.”

Jack London (1876-1916)

BÖLÜM 9 - DİRENMEK

- İstediğiniz yaşama kavuşmak için düşlerinizi takip edin.
- Direnenler istediklerini elde ettiler; geri dönenler ise tarihin tozlu sayfalarında kaybolup gittiler…
- Tekrar ve tekrar ayağı tökezleyebilir insanın!
- Çocuğunuza bir iyilik yapın ve onun zorluklar karşısında mücadele edebilme gücünün olduğunu görmesini sağlayın.

DİRENMEK

• İstediğiniz yaşama kavuşmak için düşlerinizi takip edin.

1906 yılında basit bir barakada yaşayan fakir aileye yeni bir fert katıldı: Bu ileride fotokopiyi icat edecek olan Chester Carlson'du (1906-1968).

Yaşam iyi bir başlangıç sunmamıştı küçük Chester için; ailesinin yaşadığı hastalıklardan dolayı onlara yardım edebilmek için çok küçük yaşlarda çalışmaya başladı. Önce annesini sonra da babasını tüberküloz (verem) hastalığından kaybetti. Zor şartlarda okuluna devam ederek 1930'da Teknoloji Enstitüsü Fizik Bölümü'nü bitirdi.

Patent ofisinde işe başladı. Çalıştığı işyerinde belge kopyalamanın çok fazla olduğunu ve zorlukla yapıldığını gören Chester Carlson, bu işi kolaylaştırmanın yollarını aramaya başladı. Daktiloyla belgeleri yeniden yazmanın zahmetine ve resimleri fotoğrafla çoğaltmanın pahalılığına çözüm arayan Chester, Halk Kütüphanesi'nden başladı araştırmalarına. Anında kopyacılık işlemini gerçekleştirebilmek için kitaplar okudu.

22 Ekim 1938’de laboratuvarında ilk xerografik görüntüyü elde etti. Kopyalama teknolojisini fotokopi makinesiyle başlatan Chester Carlson; yazıcı, faks, tarayıcı alanlarında yapılacak pek çok buluşun da kapısını açmış oldu.

“Yönümüzü değiştirmedikçe istediğimiz yere eninde sonunda varırız.”

Çin Atasözü

İstediğiniz gibi bir ortamda, istediğiniz yerde, istediğiniz şartlarda doğmamış olabilirsiniz fakat bu, o şekilde yaşamınızı sürdüreceğiniz anlamına gelmez.

Hayallerini gerçekleştirmek isteyen ona ulaşmak için yollar arar, kapıları zorlar. Zorluklarla dolu bir yaşamda başarıya ulaşmış kişilerin de bir sürü mazeretleri vardı. Ama onlar mazeretlerine değil çözüm yollarına, çıkış noktalarına yöneldiler… Zorluklar içinde yüzerken bir deniz feneri gibi ışık tutar, yolumuzu bulmamızı sağlar; düşlerimiz…

“İnsan hayallerinin yönünde güvenle yürürse ve hayal ettiği hayatı yaşamak için çaba harcarsa, sıradan zamanlarda beklenmedik bir başarıyla karşılaşır.”

Henry David Thoreau (1817-1862)

Düşlerimiz uğrunda çabalamak, her düşümüze kavuşamasak da bizi başlangıç konumumuzdan daha üst seviyeye çıkarır. Düşlerimizi gerçekleştirme yolculuğu, o uğurda gösterilen çaba, bir şeyi gerçekleştirmek için harekete geçmek, kendini gerçekleştirme duygusu; en az düşlerimize ulaşmak kadar haz verir bize.

Başarılı olanlara sorun, bazen bu yolculuk düşlerin de önüne geçer. İnsana asıl mutluluk veren, yerinde oturup kalmaktansa düşlerine ulaşmak için çaba göstermesinin gururudur. O düşe ulaştığınızda en çok hatırlayacağınız, damağınızda kalan tat; gösterdiğiniz çaba olacaktır.

Hayallerinize ulaşmak için bazen uzun bir yolculuğa katlanmak gerekir. Uzun ve zorlu bir yolculuğa… Elde ettikten sonra da çoğu zaman içimizde buruk bir sevinç yaşarız. Ünlü Osmanlı padişahı IV. Murat'ın (1612-1640) dediği gibi:

"Bağdat'ı almaya çalışmak, Bağdat'ın kendisinden daha mı güzeldi ne?"

Bizi her sabah erkenden kaldıran, tüm gün çalıştıran, belki de geceleri geç saatlere kadar uğraşıp uykusuz bırakan, hayatın basitliklerini, zorluklarını onun sayesinde aştığımız yani bizi her zaman ayakta tutan hayalimizi elde etmek için verdiğimiz uğraşın tamamlanmış olmasıdır, sevince o burukluğu katan.

Başarıya ulaşanların hayat öyküleri bize;

• Yaşadıkları başarı yolculuğunda zorluklara nasıl katlandıklarını,
• En karanlık günlerinde yönlerini nasıl bulduklarını,
• Çıkışa nasıl ulaştıklarını,
• Başarı stratejilerini,
• Zirveye nasıl tırmandıklarını
• Ve orada hangi yöntemlerle kalmaya devam edebildiklerini anlamamıza yardımcı olur.

Yeniden ve yeniden aynı şeyleri keşfetmek için uğraşmaya gerek yok. Amaç;

• Bu uygulanmış yöntemleri modellemek,
• Bir başarı haritası çizmek,
• Aynı hataların tekrarlanmasını önlemek.

Fikirlerinizin hayata geçmesi için uğraş vermek, kendinize verebileceğiniz en değerli, en kalıcı hediyedir. Amaçlarınızın peşinde giderken; sabırla ve esneklik duygusunu kaybetmeden, sürekli ve yoğun eylemlerde bulunur, çözüm yoktur duygusunu bir kenara bırakırsanız eninde sonunda istediğiniz sonucu elde edersiniz.

• Direnenler istediklerini elde ettiler; geri dönenler ise tarihin tozlu sayfalarında kaybolup gittiler…

Edison büyük icadını gerçekleştirirken hissettiklerini daha sonra şöyle anlatıyor: "Elektrik ampulü, üzerinde en fazla çalıştığım icattı ve çok ayrıntılı deneyler gerektiriyordu. Şahsen benim hiç cesaretim kırılmadı ve başarı konusunda umutsuzluğa kapılmadım. Aynı şeyi tüm çalışma arkadaşlarım için söyleyemem." İstediğini elde edene dek direnme tutkusu;

Edison’un karşısına çıkan engelleri, sonuçsuz yüzlerce deney sonrası oluşan olumsuz havayı aşmasındaki en önemli dayanağıydı.

Thomas Alva Edison’un yaşamının diğer yüzü:

• 6 kardeşinden 3’ü daha o doğmadan yaklaşık 3’er yıl arayla hayatlarını kaybettiler.

• Doğduğunda başı olağandan daha büyüktü bu sebeple menenjit olduğu sanılmıştı. (1847)

• Öğretmeninin onun hakkındaki yorumu “ahmak” olduğuydu. İşin kötüsü bunu tesadüfen Alva da duymuş ve çok üzülmüştü.

• Edison ailesi, Thomas Alva’nın çocukluk döneminde, eski zengin günlerini geride bırakmış ekonomik güçlüklerle boğuşmaktaydı.

• Yaramazlıkları sonucu anne, babası ve okul müdüründen çeşitli kereler dayak yedi.

• Çocukluğunda sık sık hastalanırdı.

• Ailesinin paraya ihtiyacı olduğunu gören Thomas Alva, annesinin gönülsüzce razı olmasıyla 12 yaşında çalışmaya başladı. Sabah 6’dan gece 11’e kadar süren ilk işinde Edison trende gazete, meyve, sandviç türü şeyler satıyordu.

• “On iki yaşımdan beri bir kuşun ötüşünü duymadım” diyen Edison yaşamının büyük bir bölümünde işitme sorunları çekti.

• Çalıştığı trenin eşya vagonunun bir köşesine, izin alarak kurduğu küçük laboratuvarı yandı.

• Telgrafçı olarak girdiği yeni işinde boş zamanlarında devam ettirdiği deneylerinden biri patlamayla sonuçlandı ve işinden kovuldu.

• Neden olduğu kazalardan dolayı, dört yıl kadar seyyar telgrafçılık yapmak zorunda kalarak çok da düzenli olmayan bir hayat sürdü.

• Yaptığı hoş olmayan şakalarından dolayı, çalışma arkadaşları tarafından (şakalar genelde elektrik üzerine); sürekli düşünceli tavrının neden olduğu dikkatsizlik ve işinin yanında yürüttüğü deney çalışmalarının kazalarla sonuçlanması yüzünden de patronları tarafından, pek sevilmeyen bir kişiydi.

• Çalıştığı bir yerde küçük bir tren kazasına neden olduğu düşünüldü ve oradan ayrılmak zorunda kaldı. Başka bir işyerinde deney esnasında, asit dolu kabın yere dökülmesi sonucu delinen zeminden alttaki ofis zarar gördü ve bu işinden de kovuldu.

• Yaptığı çalışmalar ilk başlarda ya başarısız (çift kanallı telgraf) ya da başarılı ancak talep gören icatlar değildi (oy kayıt makinası). Borç içindeydi ve yapmayı düşündüğü icatlara istediği desteği bulamıyordu. Borç alarak New York'a geldiğinde aç ve kalacak bir yeri yoktu. Geceyi sokakta geçirmekten başka çaresi kalmamıştı. (1869)

• İlerleyen yıllarda yaptığı icatlardan elde ettiği gelirin, 2 milyon dolardan fazlasını cevher işleme işinde kaybetti. (1900)

• Bir kış günü çıkan yangında fabrika binalarının yok oluşunu seyretmek zorunda kaldı. (1914)

• Denizaltı gemisinde çıkan patlamada beş denizcinin ölmesine, Edison'un depolama pillerinin neden olduğu görüşü hakimdi. (1916)

• Yaşamının son yılları çeşitli hastalıklarla geçti. (Diyabet, ülser, böbrek sorunları…)

Yaşadığı başarısızlıklara, aksiliklere, neden olduğu kazalara, parasızlığa ve hastalıklara rağmen Thomas Alva Edison ısrarla gitmeyi düşündüğü yoldan geri dönmedi; her yıkılışta kalkıp işe yeniden başlama gücüne sahipti. Yaşamının son anına kadar hayata, insanlığa yeni bir şeyler katabilmek için çabaladı, tüm hayal gücünü bu uğurda seferber etti.

***

Radyoaktifliği yani atomların kendiliğinden, başka nitelikte atomlara dönüşme sürecini ispatlayan ve atomun yapısına ait çekirdek buluşunu ortaya koyan, 1908 Nobel Kimya Ödülü sahibi, nükleer fizikçi Ernest Rutherford (1871-1937); "Paramız olmadığı için kafamızı kullanmak zorundayız," demişti.

Yoksul bir aileden gelen Rutherford'a, bir arkadaşı elde ettiği başarıdan dolayı; "Sen gerçekten çok şanslı birisin, hep dalganın tepesinde seyrediyorsun," diye söylediğinde, "Unutma, hayatta dalgayı kendin oluşturursun," diyerek, yaşamda seyrederek değil, çaba göstererek bir yerlere gelinebileceğinin altını çiziyordu.

Buradaki sürpriz, bu direncinizi daha ne kadar sürdüreceğinizi bilmeden devam etmenizdir. Siz direndiğiniz sürece, hedefinize her an yaklaşmaktasınız demektir. Sonuç ne zaman gerçekleşecek onunla

ilgilenmez; sadece direnirsiniz, hayallerinizi arzuladığınız ölçüde direnirsiniz. Ve bir gün, düşlediğinizi elde ettiğinizde, asla pes etmeyen irade kendi kendine şöyle der:

“Bu tüm yaşantım boyunca bile sürseydi, sonuna kadar direnirdim.”

Bir de geri dönenler var; belki de düşlerine bir adım kalmışken pes edip geri dönenler. İşte yaşamın sürprizi burada, kuralı ise çok basit:

Sonuna kadar diren ve kazan.

Karar vermek, bir işi gerçekleştirmedeki en önemli adımdır.

Kararlılık ise, işin geriye kalan kısmını halleder.

Direnmek insanı güçlendirir. Savaşmadan asla vazgeçmeyin!

Galileo Galilei’nin yaşamının diğer yüzü:

• Veba salgınlarının kol gezdiği, sırf bu hastalıktan bazı şehirlerin nüfusunun yarıya indiği, ortalama yaşamın 45 yıl olduğu, bebek ölümlerinin % 20’lere ulaştığı (Galileo’nun 2 yada 3 kardeşi, tam olarak bilinmiyor, daha bebekken yaşamını yitirdi) bir dönemde yaşadı Galileo. (XVI. Yüzyıl.)

• Hayatının neredeyse son 30 yılında sık sık yüksek ateşten yatağa düştü ve romatizma ağrıları çekti.

• Ömrünün son yıllarını Engizisyon mahkemesinin verdiği kararla evinde göz hapsinde geçirdi. (1633–1642)

• Artık yazdığı kitabını yaşadığı çevrede yayımlatamıyor başka ülkelere gönderiyordu. (İki Yeni Bilim Hollanda’da basıldı, 1638.)

• Son kitabı “İki Yeni Bilim” Hollanda’dan ona ulaştığında artık gözleri hiç görmüyordu. Yaşamının son dönemini kör olarak tamamladı. (1638–1642)

Hedefleriniz için çaba gösterirken karşınıza engeller çıkacaktır. Bu sizin düşleriniz için bir şeyler yaptığınızın kanıtıdır. Yolculuğa çıkmazsanız engelde olmaz, düşlerinize kavuşmak da…

Başarının en önemli formülü çalışmaktır. Başarısızlığın formülü ise bir süre çalışma gayreti gösterip sonuca ulaşamadan yılmaktır, belki de sona sadece bir adım kalmışken…

Tavşan bir gün bir eczaneye girer, sorar: “Havuç var mı havuç?” Bunun üzerine eczacı: “Maalesef biz sadece ilaç satıyoruz,” der. Tavşan dışarı çıkar. On dakika sonra tekrar gelir: “Havuç var mı havuç?” der.

Eczacı sakinliğini korumaya çalışarak:

“Az öncede söylediğim gibi, biz sadece ilaç satıyoruz ama manav iki sokak arkada,” der.

Tavşan gider ama tekrar tekrar gidip gelmeye devam eder. Duruma daha fazla katlanamayan eczacı tavşana bir daha gelip havuç isterse Allah yarattı demeyip ağzını burnunu kıracağını, bütün dişlerini dökeceğini söyler.

Aradan 10-15 dakika geçmeden tavşan yeniden damlar. Fakat eczacıda artık dayanma gücü kalmamıştır ve tavşanın bütün dişlerini döküp eline verir, arkasından da bir tekme, kapı dışarı atar. Eczacı kurtulduğundan emindir.

Tam koltuğa oturup derin bir nefes alacakken kapıdaki sesle irkilir:

“Havuj juyu vay mı, havuj suyu?”

Hedefe ulaşmada gösterilen ısrar ve o yolda önümüze çıkan engellere karşı direnmek, amaçlarımıza kavuşmamızı sağlayacak en etkili yöntemlerden biridir. Ancak öyküdeki tavşanın yaptığı gibi, direnmek eğer amacın önüne geçerse hedefimizle aramıza asıl güçlüğü koyan biz oluruz. Öğrendiklerimizden yola çıkarak yeni bilgilerimizi planımıza zamanında yansıtmalıyız.

Biraz geç de olsa eczacının tavsiyesine uyan tavşan, hedefe (havuca) ulaşmada öğrendiği yeni bilgiyi planına yansıtarak manava gider. Ancak bir önceki etapta anlamsız ısrarıyla çok vakit kaybetmiştir.

Tavşan: “Havuç var mı?”

Manav: “Biraz önce bitti.”

Tavşan: “Peki havuç var mı?”

Manav: “Duymadın mı? Az önce bitti dedim ya.”

Tavşan: “O zaman havuç var mı?”

Manav: “Yok be yok! Bir daha havuç var mı dersen seni o uzun kulaklarından çiviyle tavana asarım.”

Tavşan: “Peki çivi var mı?”

Manav: “Yok.”

Tavşan: “O zaman havuç var mı?”

Kavramları yeniden tanımlayalım:

BAŞARISIZ= **BAŞ**-ından itibaren **ARI** gibi çalışacağım, **SIZ**-lanmak yok. (Bu kavram bize; en başından itibaren arı gibi çalışıp sızlanmadan gerekli adımları yerine getirdiğimiz takdirde, elinden geleni yapmış olmanın gururundan başka, hissedilecek bir duyguya yer kalmayacağını anlatır.)

• **Tekrar tekrar ayağı tökezleyebilir insanın!**

Annesi onu evlatlık vermek zorundaydı, ancak bir şartı vardı; alacak aile üniversite mezunu olmalıydı. Tüm işlemler tamamlanmışken onu alacak ailenin “aslında biz bir kız çocuğu istiyoruz” diyerek vazgeçmesiyle listedeki diğer aileye başvuruldu.

Bu aile üniversite mezunu değildi ama Steve Jobs’un annesini, onu büyüyünce üniversiteye gönderme sözü vererek ikna ettiler.

17 sene sonra Steve Jobs, üniversite eğitimine başlamıştı. Ancak 6 ay sonra ailesinin birikmiş tüm parasının, pahalı bulduğu üniversiteye gideceğini düşünerek okuldan ayrıldı; sadece hoşuna giden dersleri almaya devam etti.

Yurtta odası olmadığından arkadaşlarının odasında yerde yatıyor; kola şişelerinin 5 sentlik depozitolarıyla yemek alıyor; her pazar akşamı güzel bir yemek yemek için 10 kilometre uzaktaki bir kiliseye gidiyordu.

Bu dönemde aldığı kaligrafi (güzel yazı) dersi 10 yıl sonra ilk Macintosh bilgisayarı tasarlarken oldukça işine yaradı. Bu bilgisayar; yazının bir sistem içinde boyutlandırılmasını, düzenlenmesini, çok yönlü yazı karakterlerine veya boşlukları doğru orantıda kullanan fontlara sahip olmasını sağlayan (tipografi) günümüz bilgisayarlarının temelini oluşturuyordu.

Üniversiteden ayrıldıktan sonra Atari Şirketi’nde bir süre oyun tasarımcısı olarak çalıştı. 1976 yılında Steve Jobs, arkadaşı Steve Wozniak ile Apple’ı ailesinin garajında kurduğunda 21 yaşındaydı.

Apple-I, Apple-II, Apple-III: Bu arka arkaya gelen modeller arasında özellikle Apple-II ev piyasasında önemli bir yer elde etti. 1980 yılında Apple Computer halka açıldı. 2 kişiyle başlayan çalışma 10. yılın sonunda, 4000 çalışanlı ve 2 milyar dolarlık bir şirkete dönüşmüştü.

Her şey yolunda gidiyordu ki kendi kurduğu şirketinden kovuldu: Apple büyük bir şirket haline gelince yönetim kurulu, Steve Jobs ile birlikte yönetimi üstlenecek, genişlemeyi sağlayacak birini daha işe almıştı. Bir süre sonra geleceğe yönelik görüş farklılıkları ortaya çıkınca yönetim kurulu Steve Jobs ile yollarını ayırdı.

“30 yaşında dışarıda kalmıştım. Hem de herkesin gözü önünde. Hayatımın odak noktası olan şey bir anda yok olmuştu, bu büyük bir yıkımdı” diye tanımlıyor Steve Jobs o günleri. Ve yeniden başlamaya karar verdi. Bundan sonrasını Steve Jobs’tan dinleyelim:

“O zaman farkına varmamıştım ama Apple’dan kovulmak başıma gelebilecek en iyi şey olmuştu. Başarılı olmanın ağırlığı yeniden başlamanın hafifliğiyle yer değiştirmişti, hiçbir şey hakkında eskisi kadar emin değildim.

Hayatımın en yaratıcı dönemine girmek üzere özgürleşmiştim. Sonraki beş sene NeXT adında bir şirket kurdum, Pixar adında başka bir şirket ve eşim olacak inanılmaz kadına âşık olmuştum. Pixar’da dünyanın ilk bilgisayar animasyon filmi Toy Story’yi yarattık ve şu an dünyanın en başarılı animasyon stüdyosuyuz.

İnanılmaz olaylar zincirinden sonra; Apple NeXT’i satın aldı, ben Apple’a döndüm ve Apple’ın yenilenmesinin kalbinde NeXT’te geliştirdiğimiz teknoloji yatıyor. Ve Laurence ile harika bir aile kurduk.

Apple’dan kovulmamış olsaydım bunların hiçbirinin olmayacağından son derece eminim. Tadı çok kötü bir ilaçtı, ama sanırım hastanın da buna ihtiyacı vardı. Bazen hayat kafanıza bir tuğlayla vurur. Sakın inancınızı kaybetmeyin.”

Steve Jobs, 12 Haziran 2005’te Stanford Üniversitesi diploma töreninde, Stanford Stadyumu’nda, 23 bin kişiye siyah cübbenin altında kot pantolon ve sandaletleriyle yaptığı konuşmada, bugünlere nasıl geldiğini anlattıktan sonra konuşmasına şöyle devam etti:

“Bir yıl kadar önce bana kanser teşhisi kondu. Sabah 7:30’da girdiğim ultrasonda pankreastaki tümör bariz bir şekilde görünüyordu. Bense pankreasın ne olduğunu bile bilmiyordum. Doktorlar bu tip bir kanserin tedavisinin neredeyse imkânsız olduğunu ve üç ila altı aydan fazla yaşamayı beklemememi söylediler.

Bu, çocuklarınıza ilerideki 10 yıl içinde söyleyeceklerinizi birkaç ay içinde söylemeye çalışmak demekti. Bu, ailenizin rahatı için gerekli her şeyin kısa zamanda yapılması demekti.

“Bu, veda etmek demekti.

“Bütün gün o teşhisle yaşadım. Akşama doğru biyopsi yapıldı, boğazımdan bir endoskop soktular, mide ve bağırsaklarımdan geçerek bir iğneyle pankreasımdaki tümörden birkaç hücre aldılar. Ben narkozla uyutulmuştum, fakat eşimin söylediğine göre doktorlar alınan hücreleri mikroskobun altına koyduklarında sevinç çığlıkları attığını söyledi. Benim kanserim ameliyatla tedavi edilebilecek bir türdenmiş. Ameliyat oldum ve şimdi iyileştim.

“Zamanınız kısıtlı, bu yüzden başkalarının hayatını yaşayarak onu harcamayın. Başkalarının düşüncelerinin sonuçlarıyla yaşama dogmasına takılıp kalmayın. Başka insanların fikirlerinin gürültüsünün kendi kalbinizin sesini duymanızı engellemesine izin vermeyin. Ve en önemlisi kalbinizin ve sezgilerinizin yolundan gidecek cesarete sahip olun. Kalbiniz ve sezgileriniz ne yapmak istediğinizi bilirler. Bunun dışındaki her şey ikinci planda.”

Bir adımda tökezlememiz bir daha yaşam boyu tökezlemeyeceğimiz anlamına gelmez. Tekrar tekrar ayağı tökezleyebilir insanın; hatta boylu boyunca yere uzandığı, yüzüstü kapaklandığı da olur kimi zaman. Bunların hiçbir önemi yok. Hayat, düz bir yol değildir hiç kimse için. Önemli olan takılmalardan, tökezlemelerden, kalkmalardan bir şeyler öğrenmek; bir önceki adımın bize kattıklarıyla bir önceki biz olarak kalmamak.

Ve düştüğü yerde kalmadan, kaç kere olduğunu önemsemeden, yeniden ve yeniden ayağa kalkmak; gözünü ufuklara dikerek sağlam adımlar atma azminde olmak.

“Önemli olan yere düşüp düşmememiz değil. Düştükten sonra kalkabiliyor musunuz?”

Vincent Thomas Lombardi (1913-1970)

Hepimiz yaşamda istediklerimizin yanında istemediğimiz sonuçlarla da karşılaşırız. Hayat ise bir sıralama yaparak kendini sıkıntıya sokmaz. “Bir önceki yapılan işin sonucu başarısızdı, şimdiki başarılı olmalı” gibi şeyler düşünmez yaşam… Siz iyi bir insansınız diye size ayrıcalık da yapmaz. Sadece doğru yaklaşımlara, doğru nedenleri sıralayarak ve öğrendikleriyle doğru değişim esnekliği gösterenlere daha iyi sonuçlar sunar.

Karşımıza çıkan engellerden dolayı hedefimizden, hayalimizden vazgeçmek; bizi o an yaşanan sıkıntıdan kurtararak kısa süreli bir rahatlama verebilir. Ama insanın rüyalarından vazgeçmesinin pişmanlığı ve mutsuzluğu daha uzun süreli ve kalıcı olacaktır.

Eğer hedefinizi doğru şekilde tespit eder ve ona kilitlenirseniz; ne endişeleriniz sizi yolunuzdan alıkoyar, ne de karşılaşacağınız engeller.

“Fırtınanın ortasında gemi terk edilseydi kimse okyanusu geçemezdi.”

Charles F. Kettering (1876-1958)

Kavramları yeniden tanımlayalım:

YENİLGİ = **YENİ İLGİ** (Bu kavram bize, ilgimizi yeni bir yöne çevirmenin tam zamanı olduğunu anlatır. Yani artık başka bir yol denemenin tam zamanıdır.)

• **Çocuğunuza bir iyilik yapın ve onun zorluklar karşısında mücadele edebilme gücünün olduğunu görmesini sağlayın.**

Çocuğunuza bir iyilik yapın ve ona zorluklar karşısında mücadele edebilme, direnebilme gücünün olduğunu ve bunu kullandıkça daha da geliştiğini görmesini sağlayın. “Ben yaşayamadım çocuğum yaşasın”, “Ben yiyemedim o yesin” düşüncesiyle elini sıcak sudan soğuk suya sokmadığımız çocuklarımız, bir süre sonra her şeyi rahatlıkla elde etmeye o denli alışıyorlar ki bir gün kanat çırpmaları gerektiğinde, yeterince güçlenemeyen kaslarıyla uçmak bir yana, ne kadar üzücüdür ki tepeüstü yere çakılıyorlar.

Gözümüzden sakındığımız çocuklarımızın, yüreğimizi burkan bu sahnelerine şahit olmak istemiyorsak onlara her şeyi elde etmenin o kadar da kolay olmadığını göstermek zorundayız.

Çocuk bir şeyi yapmak için uğraş verirken karşılaştığı ilk zorlukta “Aman o zorluk çekmesin” deriz veya yaptığı yanlışında onu hemen biz düzeltir tamamlarız. Deneyerek, hayal kurarak, çıkış yoluna ulaşmak için çaba harcayarak öğrenmesine; bu kabiliyetlerini ortaya çıkarmasına, güçlendirmesine izin vermeyiz.

Sonuç: Hayal kurmaktan yoksun, herhangi bir işin sonucuna ulaşıncaya dek sabredemeyen bir nesil…

Zorluklar içinde yetişen çocuklar doğal ve zorunlu olarak bunu (hayatı) görüp mücadele güçlerini geliştiriyorlar; hayatta kalabilmek adına. Ancak belli bir gelir düzeyindekiler ise meyvenin (hayallerin) ağaçta kendiliğinden olduğu düşüncesiyle büyüyorlar. Ağacın o meyveyi vermesi için önce dikilmesi, sulanması, ilaçlanması, gübrelenmesi vs. gibi aşamalar sonucunda günlerce, belki yıllarca beklenmesini ve belki de sonuçsuz kalan çabalarla, tutmayan fidanlarla yeniden başa dönerek, tekrar ve tekrar

başlanması gerektiğini göstermemiz; ona yaşamla ilgili en iyi meyveyi vermemiz demektir. Hayat boyu kullanacağı en iyi hediyedir bu.

"Kuru pantolon ile balık tutulmaz."

Miguel de Cervantes (1547-1616)

BÖLÜM 10 - BAŞARIYI PAYLAŞMAK

• Başarıyı paylaşmak dayanışma için büyük bir adımdır.
• Zirveye çıkmışsanız size o yolda eşlik edenlerin hakkını vermelisiniz.
• Yarışı önde bitirmek, her zaman kazanıldığı anlamına mı gelir?
• Aile olmak başarının en önemli kolonlarından biridir.

BAŞARIYI PAYLAŞMAK

• Başarıyı paylaşmak dayanışma için büyük bir adımdır.

“Gideceksek en uzağa gideceğiz... Hep koşacağız... Koşacağız ki yakalayacağız hayatı... Olacaksak en iyisi olacağız! Geleceği yaratacağız. Birbirimizden aldığımız güçle, hep birlikte, hızla, geleceğe...”

Zorlu Grubu, 1953 yılından başlayarak bugüne dek ulaşan ve geleceğe taşımayı planladıkları başarılarına bu parolayla koşuyorlar.

Denizli’de küçük bir atölyede Mehmet Zorlu ile başlayan serüven, Zeki ve Ahmet Zorlu’nun babalarından aldıkları bayrağı “geçmişi doğru okuyarak geleceği yönetme” düşüncesiyle dünya çapında bir şirkete dönüştürdü.

“Fırsatları görmek... Fırsatları yakalamak... Yakaladığından fazlasını yaratmak...” diye tanımladıkları ilerleme, doğru adımların, hızla atılmasıyla gerçekleşti.

Linens ev tekstil ürünleri mağazalar zinciriyle tekstil sektöründe yakalanan başarı, Vestel ile “Planlı ve disiplinli çalışmak; araştırmak, yenilikleri yakalamak; hızla ve şevkle üretmek...” yaklaşımıyla teknoloji alanında da sürdü.

Manisa’daki Vestel City’nin duvarında bulunan bir puzzle da, boş bırakılan bir kare üzerine “sen yoksan eksik kalır” ifadesiyle Vestel çalışanının değeri vurgulanıyor.

Dayanışma, omuzlarınızdaki yükü hafifletir ve başarınızın keyfini sürerken ilerlemenizde size hız kazandırır. Her alanda uzman olamazsınız, başarınızı büyütmek için alanlarında uzmanlaşmış kişilerden ekipler kurmalı ve onları da kazanç sağlayacağı sisteme dâhil etmelisiniz.

“Şurası kesin ki keşif ya da icat, ister matematikte ister başka alanlarda olsun, fikirleri birleştirmekle mümkün olur. ”

Jacques Hadamard (1865-1963)

Etkili kişi, kurduğu düşler için elinden gelen çabayı gösterir ve mümkün olan başarıyı yakalar. Daha etkili kişi ise ortak düşlere sahip olanları yanına çekip teşvik ederek, gerçekleşmesi zor görünen düşler için güç birliği yapar ve böylece o uğurda daha büyük bir adım atar. Ortak düşler uğruna bir araya gelmek, kişisel olarak imkânsız görüleni gerçekleşebilir hale getirir.

Edison ölümünden iki yıl önce 1929 sonbaharında “Işığın Altın Yıldönümü” etkinliğine onur konuğu olarak davet edilmişti. Bozulan sağlığından dolayı güçlükle konuşmasını yaparken çalışma arkadaşlarını unutmadı:

“Beni onurlandırırken, büyük bir düşünür ve çalışan ordusunu da onurlandırmış oluyorsunuz; onlar olmasa çalışmalarım boşa giderdi.”

Başarıyı paylaşmak bizden bir şey eksiltmez. O paylaşım çoğalarak gücümüze güç katar. Bizi destekleyenleri, yardım edenleri artırır. Bu paylaşımın sonucu uzun vadede bize katlanarak geri döner. Buradaki paylaşım, vererek elinizdekinin artmasına neden olur; manevi bir sihir vücut bulur.

“Birçok el, yükü hafifletir.”

Latin Atasözü

ETİ "Lezzet Uygarlığı"nın kurucusu Firuz Kanatlı, yapılan yatırımlarla bugünkü gelinen noktayı "Hayallerinde sınır tanımayan genç arkadaşlarımızın heyecan ve cesaretine borçluyuz," diyor.

Kavramları yeniden tanımlayalım:

İMECE= **İ**mkânsızı **M**antıklı bir **E**kiple **C**esurca

Etkisiz hale getirmektir.

• **Zirveye çıkmışsanız size o yolda eşlik edenlerin hakkını vermelisiniz.**

"Alkışı sessizce karşılayan alkışı hak etmiş demektir."

Ralph Waldo Emerson (1803-1882)

Sizi oraya çıkaranları, yanınızda omuz omuza savaşanları unutursanız hızlı bir düşüşün kaçınılmaz sonuna kendinizi hazırlasanız iyi olur.

Tüm gözler size çevrilmişken, övgüler, tebrikler yağarken alkışı paylaşmakta zorluk çekebilir insan. Ama paylaşma olgunluğunu gösterdiğinizde kalıcı başarının da ilk adımını atmış olursunuz.

Sadece başarı mutluluğunu değil, kazancınızı da adaletli olarak paylaşın. Başarıya katkıda bulunanlar hak ettikleri şekilde başarıdan paylarını almalı. Bu ilk olarak onlara karşı sorumluluk açısından önemlidir. İkinci ve uzun vadede ise başarının sağlamlaşması ve yeni başarıların oluşması için zemin hazırlar.

Çeşitli kaynaklardan beslenerek oluşturduğumuz barajda (başarınız) diğer kaynakların hakkını (maddi-manevi) vermezseniz bir süre sonra yalnız kalır ve barajınızı besleyemeyerek kurutursunuz. Oysa devamlılık, başarıyı paylaşmaktan geçer. Barajdan elde edilen elektriğin kârının (başarının kazanımlarının), barajı besleyen kaynaklara oranı ölçüsünde dağıtmaktan geçer. Bu yeni barajlar (başarılar) için diğer kaynakları da teşvik eder.

• Yarışı önde bitirmek, her zaman kazanıldığı anlamına mı gelir?

"İnsan kıyafetiyle karşılanır, karakteriyle uğurlanır."

Türk Atasözü

Eğer yaşamda ilkeleriniz varsa hayatınıza yön vermek pusulalı bir gemiyi kullanmak gibidir. Havanın açık ya da kapalı olması, denizin durgun ya da dalgalı olması fark etmez sizin için. Size yol gösterecek pusulaya, ilkelerinize sahipsiniz. Kararlar almanızda size ilkeleriniz yol gösterir.

Bu ilkeler:

- Koşul gözetmeksizin hep daha iyiyi kovalamak,
- Güzel bir gün geçirmenin bir ömürle eşdeğer olduğunun farkında olmak,
- Sıcacık bir aile ortamını dünyadaki hiçbir şeye değişmemek,
- Başkalarına sağlayacağı katkıyla onların yaşamındaki iyiye gidişi izlemek,
- Gücü yüreğinde şefkati ellerinde hissetmek gibi…

Ve bunlara sizinde ekleyebileceğiniz pek çok ilke olabilir.

Birinci gelen her zaman madalyayı hak eder mi? Yarışı kazanmak için her türlü hileye başvurmak, rakiplerine zarar vermek ona gerçek birinciliği verir mi? Belki görünürde birinci olur, başarı kaydeder, en yükseğe çıkar ama bir süre sonra ilkesiz bir yaşamın ağır faturasını ödemek zorunda kalır.

Başarılı olmak için her yolu denemek demek, vicdanımızın sesini bastırarak, doğruluk değerlerini çiğneyerek, ne pahasına olursa olsun, ona ulaşmak anlamına gelmiyor elbette.

“Alnını ne kadar dik tutarsan yere o kadar sağlam basarsın.”

Cenap Şahabettin (1870-1934)

İyi elmalar hâlâ ağacın dallarında olanlardır. Belki zahmetlidir; bazen ağaca çıkmak, dallara uzanmak gerekir… Belki zorlanır; daha az toplarsınız ama elinizdeki elmalar iyi elmalardır.

Yerde, ağacın altındakiler zahmetsizdir; daha fazlasını koyarsınız sepetinize ve görünüşte kısa sürede daha çok toplamış olursunuz. Ama ağız tadıyla yiyemediğiniz gibi bir süre sonra da çürük elmalarla dolu bir sepete sahip olursunuz. Özellikle yol ayrımlarında dayanak noktamız olan ilkelerimiz seçimlerimizi, o da yaşantımızı etkiler.

- **Aile olmak başarının en önemli kolonlarından biridir.**

Mutluluğu paylaşacak yakınlarınız yoksa onun bir anlamının da olmadığı kısa süre sonra anlaşılır. Ailenizin yanı, mutluluğunuzu paylaşabileceğiniz en yalın ve en güçlü hisler uyandıran yerdir.

Hayallerinizi elde ettiğinizde de yağmurlu bir günde pencere önünde çayınızı yudumlamanın keyfi gibi, sevdiklerinizle onun yudum yudum tadını çıkarın.

Yükseklere çıktıkça başınızın dönme olasılığı artar, bu gibi durumlarda sizi tutacak, yanınızda duracak dostlarınızın olması iyi olur.

Zirveye çıktığınızda sergileyeceğiniz kibir, başarı merdivenlerinde size destek olanların hızla yanınızdan uzaklaşmasına neden olur. Ayrıca kibir, çevrenizde öyle olumsuz bir halka oluşturur ki her şeye rağmen size yardım etmek isteyenleri bile içeri almaz. Sizi kuşatan o halkadan dolayı sizin için faydalı olabilecek sözleri bile duymazsınız.

Ancak başarının sonunda gösterilen tevazu, size desteğin giderek artmasını sağlar. Tevazu halkasının birleştirici ve paylaştırıcı bir rolü vardır.

“Nedir bir fikir? Eğer söylediklerimden sadece bir tanesini anımsayacak olursanız bu, bir fikrin birlikten doğan güç olduğu olsun.”

Robert Frost (1874-1963)

Zirveye ulaştığınızda sizi oradan indirebilmek için gizli planlar yapanlar olacaktır. Birlik olursanız düşmanlarınız yanınıza bile yaklaşamaz. Ama bu çoğu zaman söylendiği kadar kolay olmayabilir. Tıpkı eski zamanlardan beri farklı toplumlarda anlatılan “kurt ve üç öküz” öyküsünde olduğu gibi:

Bu öykünün sonu pek bir acı…
Ama iyi hekimin böyle olur ilacı.
Kurdun biri avlanmak niyetiyle dolaşıyormuş ortalıkta.
Gür bir çayırlıkta üç öküz görmüş otlamakta.
Üç öküz karşısında bir kurt tek başına,
Ne yapabilir ki bu dünyada hainlik olmasa.

Hainlik var ama uyanıklıkta onun karşısında,
Tabii ki gözlerini açıp bunların farkında olana.
Öküzler otlaya dursun artık kurt konuşsun;
Yaklaşıp ikisine seslenir:

“Saygıdeğer öküz kardeşler!
Şu diğer öküzün rengi,
Bozuyor sizin tüm güzelliğinizi.
Hâlbuki siz öyle misiniz?
Görünüşünüzle dünyalara bedelsiniz.
İzin verin bu çirkini alayım aranızdan;
Hem tüm bu otlarda size kalır,
kurtulursunuz bir boğazdan.”

Artık kibir girmişti işin içine,
yanına birde boğaz eklenince,
Hain kurdun planını
kabul ettiler düşüncesizce.
Kurt, pek bi keyiflendi;
Kendine güzel bir ziyafet çekti.
Aradan birkaç gün geçince
Usulca ötekinin yanına geldi:

“Önceki gün bakma öyle dediğime,
Bana sorarsan asıl güzellik sende.
Hem duydum ki senin hakkında
Bu çirkin kafalı öküz var ya,

Atıp tutuyormuş orda burda.
Sana bir teklifim var aslında
Eğer izin verirsen onu almama
Bir tek sana kalır bu otlakta .”

Bir de nefret eklenince plana
Kim tutar hain kurt seni
Bak alıverdin bunu da.
Sen çok iş yaparsın daha
Böylelerinin olduğu bir dünyada.

Kurdun duracağı yoktu
En kolayı da buydu
Yine bir zaman sonra
Çıktı geldi sonuncuyu almaya
Gerek kalmamıştı başka plana
Artık tek öküz vardı karşısında
O da şunları söylüyordu
Veda ederken ardında:
“Bakmayın benim şimdi yakalandığıma
Geri sayım çoktan başlamıştı zaten
Diğerlerinin avlanmasına sessiz kaldığımda...”

Sonsöz

Hayatımı yönetmek ve istediğim gibi bir yaşam için, **hayaller kuruyorum**.
Potansiyelimi en iyi şekilde kullanmak için, **büyük düşünüyorum**.

Düşüncelerimi, dolayısıyla yaşamımı zenginleştirmek için, **olaylara farklı bakıyorum**.

Pozitif yaklaşımın sorunları çözmedeki olağanüstü gücünden yararlanmak için, **olumlu olmayı** tercih ediyorum.

Kendine ve düşlerine inanan birinin karşısında tüm dünyanın bile duramayacağına **inanıyorum**.

Ulaşılmaz görünen hedefleri elde etmek için en önemli gücün **arzu duymak** olduğunu hissediyorum.

Gücümü, enerjimi ve düşlerimi tek bir noktaya topladığımda neler yapabileceğimi gördüğüm için yüksek **motivasyona** sahibim.

Uygulanmayan planların hayatta hiçbir şey ifade etmediği gerçeğiyle **harekete şimdi geçiyorum**.

Eğer bir hedefe koşuyorsam ona ulaşmamı engelleyecek tüm şartlara **direnmeyi** bir onur sayıyorum.

Bencilliğin ötesinde bir yaşam seçerek **başarıyı paylaşıyorum**.